**1.** Akord sisteminə aid olan cəhət hansıdır

- Nəzarətə ehtiyac olur.
- İstehsal və məhsuldarlığı artır
- nəzarət və məhsuldarlığı artır
- √ İstehsal miqdarı ilə əmək haqqı arasında birbaşa əlaqə vardır
- İşçinin çalışma saatı azalır

**2.** Xammal material məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsi metoduna aid deyil:
a) 1,2,3
b) 2, 3, 5
c) 3, 4,5
d) 1, 4, 5
e) 2, 4,5

- c)
- √ a)
- e)
- d)
- b)

**3.** Nəzarət edilməsinə görə məsrəflər hansı qruplara bölünür? 1) Nəzarət edilməyən məsrəflər, 2) Az nəzarət edilən məsrəflər, 3) Nəzarət edilən məsrəflər, 4) Çox nəzarət edilən məsrəflər, 5) Orta nəzarətli məsrəflər

- √ 2,4
- 3.4
- 4
- 3
- 1, 2

**4.** İnzibati binanın işçiləri üçün 200 manatlıq əmək haqqı hesablanmış, amma ödənilməmişdir. Aşağıdakı göstərilənlərdən hansı bu əməliyyata aid ola bilər?
1. Xərclər artır.
2. Öhdəliklər azalır.
3. Aktivlər azalır.
4. Aktivlər artır.
5. Öhdəliklər artır.

- 2,4
- √ 1,5
- 1.4
- 1,3
- 2,3

**5.** Təyinatına görə istehsal məsrəfləri hansı hissələrə bölünür?
1) Sabit
2) Birbaşa
3) Geri qaytarılmayan
4) Dolayı
5) Batmış
6) Dəyişən

- 3.6
- 1, 6
- 3, 5
- √ 2, 4
- 1, 2

**6.** Akord sisteminə aid olan cəhət hansıdır

- nəzarət və məhsuldarlığı artır
- √ İstehsal miqdarı ilə əmək haqqı arasında birbaşa əlaqə vardır
- Nəzarətə ehtiyac olur.

- İstehsal və məhsuldarlığı artır
- İşçinin çalışma saatı azalır

**7.** Əlavə iş saatlarına görə ödəniş necə hesablanır?

- İşlənmiş vaxt × Məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- √ Əsas əmək haqqı + Əlavə iş saatlarına görə mükafat
- Əlavə əmək haqqı : İşlənmiş əsas vaxt
- Əlavə əmək haqqı : Əlavə işlənmiş vaxt.
- Əsas əmək haqqı : İşlənmiş vaxt

**8.** Zaman akordu metodu hansı düsturla hesablanır?

- istehsal vahidinə düşən əmək haqqı × istehsal vahidinə düşən vaxt
- √ istehsal vahidi üçün sərf olunmuş zaman × 1 dəqiqə (saat) üçün müəyyən edilmiş əmək haqqı
- istehsal vahidi üçün sərf olunmuş zaman : 1 dəqiqə (saat) üçün müəyyən edilmiş əmək haqqı
- satış üçün sərf olunmuş zaman : 5 dəqiqə (saat) üçün müəyyən edilmiş əmək haqqı
- istehsal vahidinə düşən işin həcmi × istehsal vahidinə düşən əmək haqqı

**9.** Əmək məsrəflərinin ölçülməsi metodlarına daxildir: 1) Zamana görə ölçülmə metodu; 2) Akord əsasında ölçülmə metodu; 3) Mükafat əsaslanan ölçülmə metodu; 4) Birbaşa ölçülmə metodu;

- 1, 3, 4
- √ 1, 2, 3
- 1, 2, 3, 4
- 2, 4
- 2, 3, 4

**10.** Zaman əsasına görə əmək haqqı aşağıdakı qaydada hesablanır:

- Bir saata hesabı ilə işin həcmi × Bir saat hesabı ilə əmək haqqı
- √ Çalışma saatı × Bir saat hesabı ilə əmək haqqı
- Bir saat hesabı ilə əmək haqqı + Bir saat hesabı ilə əlavə əmək haqqı.
- bir gün hesabı ilə əmək haqqı + Bir saat hesabı ilə məhsul istehsalı+I50
- Bir saat hesabı ilə əmək haqqı : İşlənmiş saatların miqdarı

**11.** Normativ əmək tutumu göstəricisi əks etdirir:

- Realizə edilmiş məhsulun miqdarını.
- √ Məhsul istehsalının normativ əmək tutumu üzrə həcmini.
- Məhsulun satışı üçün zəruri olan canlı əməyin həcmini.
- Idarəetmə xərcləri normativ xalis məhsul həcmini
- Material təchizatı üçün zəruri olan canlı əməyin həcmini

**12.** İşçilər həftədə 40 saat işləyir və saatda 13 manat qazanırlar. Onlar həmçinin 100 manat müavinət və işin ağırlıq dərəcəsinə görə əlavə 50 manat alırlar. Verilənlərə əsasən saatlıq tarifi hesablayın.

- 17,75
- √ 16,75
- 15,75
- 19.75
- 18,75

**13.** Əmək məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsi beynəlxalq təcrübədə hansı üsullarla baş verir?

- Vaxtamuzd, birbaşa
- √ Vaxtamuzd, işəmuzd
- Birbaşa, dolayı
- sifariş, dolayı
- Dolayı, işəmuzd

**14.** Akord sisteminin müsbət cəhətləri: a) istehsal miqdarı ilə əmək haqqı arasında birbaşa əlaqə vardır; b) istehsalı və məhsuldarlığı artırır; c) nəzarətə ehtiyac olmur; d) İş qəzalarının artması, işçilər arasında rəqabətin artması.

- a, b, c, d
- b, c, d
- √ a, b, c
- a, c, d
- a, d

**15.** Uşaq avtomobil oturacaqlarının yığılması üçün saatda birbaşa əmək haqqı 10 manatdır və şirkət hər bir avtomobil oturacağının yığılması üçün 0,5 saat sərf etməyi gözləyir. Əgər şirkət 1000 ədəd istehsal edərsə, standart birbaşa əmək haqqını hesablayın.

- 4000 manat
- √ 5000 manat
- 6000 manat
- 7000
- 3000 manat

**16.** Əmək məsrəflərini material məsrəflərindən fərqləndirən cəhətlər hansılardır? 1) Yalnız alış dəyəri ilə qeydə alınır. 2) Anbarda toplanılıb saxlanıla bilmir. 3) İşçi ilə müqavilə bağlandığı andan xərcə yazılır. 4) Məhsul istehsal olunana qədər xərcə yazılmır.

- 1, 2, 3, 4
- √ 1, 2, 3
- 1,4
- 2, 4
- 2,3,4

**17.** Əldə edilmiş materialların bazar qiyməti onun ilkin dəyərindən aşağı düşdükdə onlar aşağıdakı iki dəyərdən ən aşağı olanı ilə qiymətləndirilir:

- ilkin dəyər və ədalətli dəyər;
- √ ilkin dəyər və mümükün xalis satış dəyəri
- ədalətli dəyər və normativ dəyər;
- retrospektiv dəyər və normativ dəyər;
- ilkin dəyər və normativ dəyərlə;

**18.** Materialların mümükün xalis satış dəyəri hesablanır:

- materialın bazar dəyəri ilə onun satış qiyməti arasında fərq kimi;
- √ materialın satış qiyməti və onun satış üçün hazır vəziyyətə gətirilməsi və satılması üçün çəkiləcək bütün məsrəflərin fərqi kimi;
- materialın satış qiyməti və onların reklam üçün və alınması üçün çəkiləcək bütün məsrəflərin fərqi kimi;
- materialın satış qiyməti ilə onun ədalətli dəyərinin fərqi kimi;
- materialın satış qiyməti ilə onun bazar dəyərinin fərqi kimi;

**19.** Ehtiyatların birinci satınalmanın qiymətlərilə qiymətləndirilməsi metodu

- orta dəyər metodu
- √ FİFO metodu
- kütləvi identifikasiya metodu
- reqresiv metod
- inteqral metodla

**20.** Materialların ilkin dəyərinə daxil edilmir:

- daşınma xərcləri;
- √ əvəzləşdirilən vergilər
- alış qiyməti;
- satış xərcləri
- gömrük idxal rüsumları;

**21.** Orta çəkili dəyər metoduna aid fikirlərdən hansı yanlışdır?

- Bu metodda vahid xərclər hər yeni girişdən sonra deyil, bir müddət üçün hesablanır.
- Bu metodda komunal xərclər hər yeni girişdən sonra deyil, bir müddət üçün hesablanır.
- Bu metoda dövri ağırlıqlı orta metod, dövri orta metod, dövri sadə ağırlıqlı orta metod da deyilir.
- √ Bu metod hər xammal və material alındıqdan sonra yeni bir orta qiymət hesablanır.
- Dövrün sonunda yalnız bir dəfə hesablanan bu qiymətlə istehsal üçün verilən və anbarda qalan vahidlər qiymətləndirilir.

**22.** Müstəqim material məsrəflərinin normativ qiymətini müstəqim material məsrəflərinin normativ miqdarına vurduqda alarıq:

- Heç nə alınmır, çünki əslində bu komponentlər toplanmalıdır
- retrospektiv material məsrəfləri üzrə miqdar üzrə kənarlaşmanı
- Müstəqim material məsrəfləri üzrə miqdar üzrə kənarlaşmanı
- Müstəqim material məsrəflərinin qiymətindəki kənarlaşmanı
- √ Normativ müstəqim material məsrəfləri

**23.** Mühasibat uçotunda xammal-materiallar hansı hesabda uçota alınır:

- 204 «Hazır məhsul
- № 202 - istehsalat xərcləri
- № 205 – Mallar;
- 242 «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri
- √ № 201 – Material ehtiyatları

**24.** Müəssisəsinin məsuliyyət mərkəzində A məmulatı istehsal edilir. Cari ayda məsuliyyət mərkəzində 1500 ədəd detal buraxılması planlaşdırılmışdır. Hər detalın hazırlanması üçün tələb olunan materialın miqdarı 2 kq, hər kiloqram materialın alınması üçün normativ qiymət 8 manat, 1500 detalın hazırlanması üçün tələb olunan müstəqim material xərcinin normativ üzrə ümumi məbləği nəqədərdi?

- 15000 manat
- 35000
- 30000 manat
- √ 24000 manat
- 25000 manat

**25.** FİFO metoduna aid fikirlərdən hansı doğrudur?

- İstehsala buraxılan xammal və material onların orta maya dəyərləri qiymətləndirmə üsuludur.
- Bu metoda görə müəssisəyə ilk daxil olan materiallar son olaraq çıxır.
- Bu metoda görə müəssisəyə son daxil olan materiallar ilk olaraq çıxır.
- √ Ehtiyatdakı xammal və materiallar ilk alınanlar sıra ilə istifadə olunur.
- Bu metoda dövri ağırlıqlı orta metod, dövri orta metod da deyilir.

**26.** Xammal-materiallar ilkin dəyərlə qiymətləndirilir:

- onların mübadiləsi zamanı;
- istifadəyə verilən zaman
- onların satış zamanı;
- √ onların əldə edilməsi zamanı;
- onların əvəzsiz verilməsi zamanı;

**27.** Məhsulun maya dəyərində material xərclərinin payı:

- √ ən yüksəkdir;
- ən aşağır;
- hesab edilmir
- hiss olunmayandır
- ortadır;

**28.** Materialların mümükün xalis satış dəyəri hesablanır:

- materialın satış qiyməti və onun ləğvetmə dəyərinin fərqi kimi;
- materialın satış qiyməti ilə onun bazar dəyərinin fərqi kimi;
- materialın bazar dəyəri ilə onun satış qiyməti arasında fərq kimi;
√ materialın satış qiyməti və onun satış üçün hazır vəziyyətə gətirilməsi və satılması üçün çəkiləcək bütün məsrəflərin fərqi kimi;
- materialın satış qiyməti ilə onun balans dəyərinin fərqi kimi;

**29.** Materialların ilkin dəyərinə daxil edilmir:

- alış qiyməti;
- satış binası üçün hesablanmış dəftərxana xərci
- gömrük idxal rüsumları;
- daşınma xərcləri
√ əvəzləşdirilən vergilər

**30.** Materiallar əldə edilən zaman hansı dəyərlə qiymətləndirilir:

- jəğvetmə dəyəri
- normativ dəyərlə;
- ədalətli dəyərlə;
√ ilkin dəyərlə;
- diskont dəyərlə

**31.** Xərclərin uçotu maliyyə hesabatının hansı hansı beynəlxalq standartına əsaslanır

- MUBS 10
- MUBS 16
√ MUBS 2
- MUBS 8
- MHBS 5

**32.** Hansı əməliyyat qeyri-istehsal xərcinə aid deyil?

- Satış binası üçün hesablanmış kommunal xərc
- Satış binası üçün hesablanmış dəftərxana xərci
- İnzibati binanın avadanlığına hesablanmış amortizasiya
√ İstehsal binasında işləyən işçilərə hesablanmış əmək haqqı
- İnzibati bina üçün hesablanmış rabitə xərci

**33.** Aşağıdakılara əsasən satılmış malın maya dəyərini hesablayın.
Hazır məhsul əvvələ qalıq – 500 manat
Hazır məhsul sona qalıq – 600 manat
Yarımfabrikat əvvələ qalıq - 1500
Yarımfabrikat son qalıq - 700
İstehsal məsrəfi – 15000

- 15000
- 15500
- 15200
√ 15700
- 16200

**34.** Aşağıda göstərilənlərə əsasən istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini hesablayın.
Yarımfabrikat əvvələ qalıq – 450 manat
Yarımfabrikat son qalıq – 500 manat
İstehsal məsrəfi – 1500 manat

- 450
- 1550 manat
- 1500 manat
√ 1450 manat
- 1400 manat

**35.** Aşağıda göstərilənlərə əsasən istehsala buraxılan xammal dəyərini tapın.
Xammal əvvələ qalıq – 200 manat
Xammal alış- 500 manat
Xammal son qalıq -150 manat

- 530 manat
- 560 manat
- 540 manat
- √ 550 manat
- 150

**36.** Məsrəfləri əhəmiyyətinə görə hansı qruplara bölmək olar?
1) Birbaşa məsrəflər
2) Geri qayıtmayan məsrəflər
3) Alternativ məsrəflər
4) Batmış məsrəflər
5) Dolayı məsrəflər

- √ 2, 3, 4
- 1,5,4
- 1, 3, 5
- 2, 3
- 1, 5

**37.** Zərərlə bağlı düzgün olmayan fikir hansıdır?

- öhdəliklərin həcminin artması prosesidir.
- Aktivlərin düzgün istifadə edilməməsi zamanı baş verir.
- √ Aktivlərin dəyərinin artması prosesidir.
- Gəlir əldə olunması ilə heç bir əlaqəsi olmayan prosesdir.
- Uğursuz əməliyyatlarda və ya məqsədsiz istifadə olunan aktivlərin dəyəridir.

**38.** Şərti sabit xərclər hansı xərcləri özündə birləşdirir:

- Xammal-materia, yanacaq, enerji, yarımfabrikat;
- Daşınma, qablaşdırma xərcləri
- satışla əlaqədar xərclər;
- √ Amortizasiya, icarə haqqı, inzibati idarəçilik xərcləri

**39.** Aşağıdakılardan hansı məsrəfə aid edilə bilməz?

- Dəftərxana ləvazimatı alınmışdır
- televizor alınməşdır
- Avadanlıq alınmışdır.
- √ Kommunal ödənişi olunmuşdur
- Xammal alınmışdır

**40.** İstehsal olunmuş 50 ədəd ayaqqabıya çəkilən məsrəflər aşağıdakı kimidir:
birbaşa material məsrəfi = 500 manat, birbaşa əmək məsrəfi = 350 manat, dolayı istehsalat məsrəfi = 250 manat
Yuxarıda qeyd olunanlara əsasən məhsul vahidinin maya dəyərini hesablayın.

- 24
- 35
- 30
- √ 22
- 20

**41.** Xərclər nədir?

- √ Hesabat dövrü ərzində aktivlərin kənara axını və ya azalması
- Hesabat dövrü ərzində passivlərin kənara axını və ya artması
- Hesabat dövrü ərzində aktivlərin kənara axını və ya artmasi

- Hesabat dövrü ərzində aktivlərin və passivlərin kənara axını

**42.** Məsrəf nədir?

- Xərclərin yerdəyişməsi
- Öhdəliklərin yerdəyişməsi
- Gəlirlərin yerdəyişməsi
- √ Aktivlərin yerdəyişməsi

**43.** Alternativ xərclər nə deməkdir?

- Az nəzarət edilən xərclər
- Artıq baş vermiş və bərpası mümkün olmayan xərclər
- Keçmişdə çəkilən və ləğv edilməsi mümkün olmayan xərclər
- √ Gəlir yaradan alternativlərdən birinin seçilməsi zamanı digərindən imtina olunması zamanı çəkilən xərclər
- normadan yüksək olan xərclər

**44.** Alternativ qərarlar üçün fərqlənməlidir; pul axınları olmalıdır; onlar gələcəyə aid edilməlidir. Bu faktorlar hansı xərclərə aiddir:

- interaktiv xərclər
- reteospektiv xərclər
- daimi xərclərə
- √ relevant xərclərə
- müstəqim xərclər

**45.** Aşağıda göstərilənlərə əsasən istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini hesablayın.
dövrün əvvəlinə yarımfabrikat qalığı – 450 manat, dövrün sonuna yarımfabrikat qalığı – 500 manat, istehsal məsrəfi – 1500 manat

- √ 1450 manat
- 1400 manat
- 1550 manat
- 450
- 1500 manat

**46.** Ayrı növ məhsulların maya dəyərinə daxil edilmə üsuluna görə xərclər bölünür:

- kriativ xərclər
- Ümumi və qaimə
- Bir elementli və kompleks
- √ Birbaşa və dolayi
- Daimi və dəyişən

**47.** Məhsulun, işin, xidmətin maya dəyərinə daxil edilməsi üsuluna görə xərclər bölünür:

- Ümumi və qaimə
- Dolayı və fabrik-zavod xərclərə.
- Əsas və sair xərclərə.
- √ Müstəqim və qeyri-müstəqim xərclərə.
- Daimi və dolayı xərclərə.

**48.** Xərclərin dəyişilməsi qərarların qəbul edilməsi ilə bağlı olduqda həmin xərc

- dolayı xərclər
- əmək haqqı xərcləri
- √ relevant xərclər
- müstəqim xərclər
- retrospektiv xərclər

**49.** Məsrəflərin funksiyasına görə təsnifata aid deyil?

- İstehsal
- İnzibati
- alış
- Satış
- √ İnsan resursları

**50.** "S&T" MMC 1800 ədəd çörək istehsalı üçün aşağıdakı məsrəfləri etmişdir:
birbaşa material məsrəfi – 500 manat, birbaşa əmək məsrəfi – 380 manat, dolayı istehsalat məsrəfi – 200 manat
Yuxarıdakılara əsasən məhsulun vahidinin d maya dəyərini hesablayın.

- 0.90
- 0.65
- 0.55
- √ 0.60
- 0.70

**51.** Dolayı istehsal xərclərinə daxildir

- müstəqim müstəqim əmək məsrəfləri, amortizasiyaəmək məsrəfləri, amortizasiya;
- minzibati xərclər, kommersiya xərcləriaterial xərcləri, icarə haqqı;
- komunal xərci, icarə xərci
- dmaterial xərcləri, icarə haqqı;əyişən xərclər, sabit xərclər
- √ inzibati xərclər,inzibati xərclər, kommersiya xərclərikommersiya xərcləri

**52.** HALSEY əmək haqqı sisteminin xüsusiyyətlərinə daxildir: 1) İşçi işini müəyyən edilmiş standarta uyğun bir müddətdə tamamlayırsa, müəyyən edilmiş əsas əmək haqqı hüququna malikdir; 2) standart vaxtdan daha qısa müddətdə edərsə, o, əsas əmək haqqına əlavə olaraq əvvəlcədən müəyyən edilmiş mükafat almaq hüququna malikdir; 3) işçiyə mükafat şəklində veriləcək vaxta qənaət payı qeyri sabit nisbətdədir.

- heç biri
- 1, 2, 3
- √ 1, 2;
- 1, 3
- 2, 3;

**53.** Pul akordu metoduna əsasən əmək haqqı məsrəfləri aşağıdakı qaydada hesablanır:

- məhsul vahidinə düşən əmək haqqı : məhsul vahidinin istehsalına düşən vaxt
- məhsul vahidinə görə müəyyən edilmiş əmək haqqı : istehsal olunan məhsulun miqdarı
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqı × məhsul vahidinin istehsalına düşən vaxt
- √ istehsal olunan məhsulun miqdarı × məhsul vahidinə görə müəyyən edilmiş əmək haqqı
- məhsul vahidinə düşən işin həcmi × istehsal məhsul vahidinin istehsalına düşən vaxt

**54.** E&R" şirkətində standart birbaşa əmək haqqı saatda 5 manatdır və şirkətdə məhsul vahidinin tamamlanması 2 saat çəkir. 2021-ci ilin mart ayı ərzində 5000 ədəd məhsul istehsal edərsə, şirkətin standart birbaşa əmək haqqını hesablayın.

- 60000
- 20000
- 25000
- √ 50000
- 55000

**55.** İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəflərinin növləri hansılardır?

- Vaxtamuzd, işəmuzd
- Faktiki reklam məsrəfləri, retrospektiv əmək məsrəfləri
- Faktiki əmək məsrəfləri, dolayı əmək məsrəfləri
- √ Birbaşa əmək məsrəfləri, dolayı əmək məsrəfləri
- Proqnoz əmək məsrəfləri, faktiki əmək məsrəfləri

**56.** Mükafata əsasən əməkhaqqının ölçülməsi sisteminin əsas məqsədi: 1) İşçilərin motivasiyasını artırmaq; 2) İşçilərin məhsuldarlığını artırmaq; 3) Müəssisənin qarşısına qoyduğu məqsədə çatmasına nail olmaq; 4) İşçiləri işini artırmaq

- 2, 3, 4
- √ 1, 2, 3
- 1.40
- 2; 4
- 1, 2, 3, 4

**57.** Akord sistemi hansı metodlar əsasında aparılır?

- pul, iş, zaman
- pul, iş, reklam
- qrup, zaman, iş
- iş, zaman, qrup
- √ pul, zaman, qrup

**58.** Məhsulun maya dəyərində material xərclərindən sonra ən yüksək xüsusi çəkiyə malik olan xərc hansıdır?

- Qeyri-istehsal xərcləri
- İstehsal-qaimə xərcləri
- Alternativ xərc
- Material xərcləri
- √ Əməyin ödənilməsinə çəkilən xərc

**59.** Müəssisədə saatlıq əmək haqqı tarifi 18 manatdır. Müəssədə bir məhsulu 0.3 saata istehsal edərsə, məhsul vahidinə düşən əmək haqqını hesablayın.

- 5.60
- 6
- 5.50
- √ 5.40
- 5.70

**60.** Müəssisədə işləyən işçilərin əmək haqqından hansı tutulmalar ola bilər: 1) Gəlir vergisi; 2) Məcburi sosial sığorta; 3) İcbari tibbi sığorta; 4) İşsizlik sığortası; 5) Sadələşdirilmiş vergi

- 1, 2, 4, 5
- 1, 2, 3, 4, 5
- 2, 3, 4, 5
- √ 1, 2, 3, 4
- 3,4,5

**61.** Riyazi bölgüdə bərabərləşmə hansı düsturla qurulur:

- √ Məsrəf yeri = öz məsrəfi + digər köməkçi məsrəf yerindən aldığı pay məsrəfi
- Məsrəf yeri = əsas məsrəf yeri + öz məsrəf yeri
- Məsrəf yeri = əsas məsrəf yeri + normativ məsrəf yeri -digər köməkçi məsrəf yerlərinin məsrəfləri
- Məsrəf yeri = köməkçi məsrəf yeri + əsas məsrəf yeri
- Məsrəf yeri = öz məsrəfi + digər köməkçi məsrəf yerlərinin məsrəfləri

**62.** Müəssisədə fəaliyyət göstərən qaynaqçı saatda 20 manat qazanır və adətən həftədə 40 saat işləyir. Həftə üçün əlavə müavinətlərin cəmi 90 manatdır. Qaynaqçı iyun ayı ərzində 180 saat işləmişdir. İyun ayında müəssisədə iki dolayı işçi var idi. Elvin 10 manat/saat maaş və 100 manat əlavə müavinətlə 80 saat işləmiş, Arzu isə 15 manat/saat maaş və 125 manat əlavə müavinətlə 120 saat işləmişdir. İyun ayı üzrə birbaşa material xərci 5000 manat və dolayı material xərci isə 6000 manat olmuşdur. İyun ayı ərzində qaynaqçı və dolayı istehsal işçilərinin əməh haqlarını hesablayın:

- 19110
- 17810
- √ 17830
- 18810
- 18830

**63.** Mükafata əsasən əməkhaqqının ölçülməsi sisteminin əsas məqsədi nədir?
1) İşçilərin əmək haqqını artırmaq
2) İşçilərin motivasiyasını artırmaq
3) İşçiləri işini artırmaq
4) İşçilərin məhsuldarlığını artırmaq
5) Müəssisənin qarşısına qoyduğu məqsədə çatmasına nail olmaq
6) İşçilərin sayını artırmaq

- 1, 3, 5
- √ 2, 4, 5
- 2, 4, 6
- 1, 3, 6
- 1,5,6

**64.** Zamana əsasına görə əmək haqqının hesablanması düsturu aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- Çalışma saatı / saatbaşına düşən əmək haqqı
- √ Çalışma saatı × saatbaşına düşən əmək haqqı
- Saatbaşına düşən əmək haqqı + saatbaşına düşən əlavə əmək haqqı
- saatbaşına düşən iş × saatbaşına düşən əmək haqqı
- istehsalat saatı / adambaşına düşən əmək haqqı

**65.** Əmək məsrəflərinin ölçülməsi metodları hansılardır?
1) Birbaşa ölçülmə metodu
2) Zamana görə ölçülmə metodu
3) Normal ölçülmə metodu
4) Dolayı ölçümə metodu
5) Akord əsasında ölçülmə metodu
6) Mükafat əsaslanan ölçülmə metodu

- 1,5,6
- 1, 3, 6
- √ 2, 5, 6
- 1, 3, 5
- 2, 4, 6

**66.** Müəssisədə fəaliyyət göstərən qaynaqçı saatda 20 manat qazanır və adətən həftədə 40 saat işləyir. Həftə üçün əlavə müavinətlərin cəmi 90 manatdır. Qaynaqçı iyun ayı ərzində 180 saat işləmişdir. İyun ayında müəssisədə iki dolayı işçi var idi. Elvin 10 manat/saat maaş və 100 manat əlavə müavinətlə 80 saat işləmiş, Arzu isə 15 manat/saat maaş və 125 manat əlavə müavinətlə 120 saat işləmişdir. İyun ayı üzrə birbaşa material xərci 5000 manat və dolayı material xərci isə 6000 manat olmuşdur.

- 18810
- 19110
- 17810
- √ 17830
- 18830

**67.** "Dəymədağlı" şirkətində standart birbaşa əmək haqqı saatda 5 manatdır və şirkətdə məhsul vahidinin tamamlanması 2 saat çəkir. 2021-ci ilin mart ayı ərzində 5000 ədəd məhsul istehsal edərsə, şirkətin standart birbaşa əmək haqqını hesablayın.

- 30000
- 25000
- 55000
- √ 50000
- 20000

**68.** İşçilər həftədə 40 saat işləyir və saatda 13 manat qazanırlar. Onlar həmçinin 100 manat müavinət və işin ağırlıq dərəcəsinə görə əlavə 50 manat alırlar. Verilənlərə əsasən saatlıq tarifi hesablayın.

- 19.75
- 15.75
- 17,75
- √ 16.75
- 18.75

**69.** Uşaq avtomobil oturacaqlarının yığılması üçün saatda birbaşa əmək haqqı 10 manatdır və şirkət hər bir avtomobil oturacağının yığılması üçün 0,5 saat sərf etməyi gözləyir. Əgər şirkət 1000 ədəd istehsal edərsə, standart birbaşa əmək haqqını hesablayın.

√ 5000 manat
- 7000
- 6000 manat
- 4000 manat
- 3000 manat

**70.** İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəfinə aiddir:

- Kadrlar şöbəsində işləyən kadrlar üzrə mütəxəssisin maaşı
- Satış binasının müdirinin maaşı
- onlayın şöbəsində işləyən mütəxəssisin maaşı
√ İstehsal binasında işləyən təmizlik işçisinin maaşı
- İnzibati binada işləyən baş mühasibin maaşı

**71.** İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəflərinin növləri hansılardır?

- retrospektiv əmək məsrəfi, faktiki əmək məsrəfi
- Faktiki əmək məsrəfləri, dolayı əmək məsrəfləri
√ Birbaşa əmək məsrəfləri, dolayı əmək məsrəfləri
- Vaxtamuzd əmək məsrəfləri, işəmuzd əmək məsrəfləri
- Proqnoz əmək məsrəfləri, faktiki əmək məsrəfləri

**72.** Əmək məsrəflərinin növləri hansılardır?

- Nominal əmək məsrəfi, birbaşa əmək məsrəfi
- retrospektiv əmək məsrəfi, faktiki əmək məsrəfi
- Vaxtamuzd əmək məsrəfi, normal əmək məsrəfi
√ İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəfi, qeyri-istehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəfi
- Proqnoz əmək məsrəfi, faktiki əmək məsrəfi

**73.** Müəssisədə işləyən işçilərin əmək haqqından hansı tutulmalar ola bilər?
1) Mənfəət vergisi
2) Gəlir vergisi
3) Məcburi sosial sığorta
4) Torpaq vergisi
5) Tibbi sığorta
6) İşsizlik sığortası
7) Sadələşdirilmiş vergi
8) Əlavə dəyər vergisi

- 5,6,7,8
- 1,4,7,8
- 2,4,6,8
√ 2,3,5,6
- 1,3,5,7

**74.** Birbaşa materiallar istehsala buraxıldıqdan sonra mühasibatlıq departamenti hansı fəaliyyəti həyata keçirir?

- Gəlirləri qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.
- boş günləri qeydiyyatını aparır.
- Satışın qeydiyyatını aparır.
√ Xərcləri qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.
- Mənfəəti qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.

**75.** Sifariş xərclərinin qeydiyyatı vərəqəsində (iş vaxtı vərəqində) əks etdirilməlidir:

- alınan materialların cəmi dəyəri;
- hər bir materialın qiyməti;

- alınan materialların dəqiq miqdarı;
- materialın nömrəsi və təsviri;
- √ bölgü prinsipi (adam/saat və ya maşın/saat)

**76.** İş vaxtı vərəqəsində qeyd edilmir.

- İşin ümumi dəyəri
- İşçinin adı və şəxsiyət vəsiqəsi
- İşin başlandığı və tamamlandığı tarix
- √ Materialın adı
- İşçinin saatlıq dərəcəsi

**77.** İş vaxtı vərəqi:

- alınan materialların dəqiq miqdarını əks etdirən cədvəldir;
- √ işçinin gün ərzində müəyyən işə sərf olunan saatlıq fəaliyyətini əks etdirən cədvəldir;
- materialın inventarlaşdırma tarixini əks etdirən sənəddir.
- işçinin gün ərzində sərf etdiyi əməyin dəyərini əks etdirən cədvəldir;
- işçinin gün ərzində istehsala sərf etdiyi materialları əks etdirən cədvəldir;

**78.** İşçinin tez-tez tamamladığı işi qeyd etməsi üçün nə lazımdır?

- İstehsala buraxılış forması
- Xərclərin qeydiyyatı vəqəsi
- satış aktı
- İşçinin material istifadə kartı
- √ İş vaxtı vərəqəsi

**79.** Dəqiqliyi qorumaq üçün iş vaxtı vərəqəsinə daxildir: a) işin başladığı və tamamlandığı və sifarişin müştəriyə göndərildiyi tarix; b) müştəri məlumatları; c) iş yerləri, əlavə xərclər, hansı materialların istifadə edildiyi; d) işin son dəyərinin xülasəsi; e) hər bir materialın qiyməti

- a, b, c, d, e
- b, c, d, e
- a, b, d, e
- √ a, b, c, d
- a, c, d, e

**80.** Dəqiqliyi qorumaq üçün iş vaxtı vərəqəsinə daxildir: a) işin başladığı və tamamlandığı və sifarişin müştəriyə göndərildiyi tarix; b) müştəri məlumatları; c) iş yerləri, əlavə xərclər, hansı materialların istifadə edildiyi; d) işin son dəyərinin xülasəsi; e) alınan materialların cəmi dəyəri

- a, c, d, e
- b, c, d, e
- a, b, d, e
- √ a, b, c, d
- a, b, c, d, e

**81.** Dəqiqliyi qorumaq üçün iş vaxtı vərəqəsinə daxildir: a) işin başladığı və tamamlandığı və sifarişin müştəriyə göndərildiyi tarix; b) müştəri məlumatları; c) iş yerləri, əlavə xərclər, hansı materialların istifadə edildiyi; d) işin son dəyərinin xülasəsi; e) materialları tələb edən şəxsin adı.

- a, b, c, d, e
- a, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, c, d, e
- a, b, d, e

**82.** Sifarişlərdə istifadə olunan materialları izləmək üçün hansı sənədləşmə tələb olunur?

- Üzləşmə aktı

- Elektron qaimə
- Qaimə-Faktura
- √ Materiala tələb forması
- satış aktı

**83.** İstehsala buraxılış formasında qeyd edilmir?

- √ İşləmə saatı
- Alınan materialların cəmi dəyəri
- Alınan materialların dəqiq miqdarı;
- Buraxılış nömrəsi
- Sifarişin unikal nömrəsi

**84.** Sifariş üzrə məhsul vahidinin maya dəyəri hesablanır?

- Cəmi istehsal xərci / İstehsal olunmuş məhsul vahidinin maya dəyəri
- Cəmi istehsal xərci × Məhsul vahidinin maya dəyəri
- √ Cəmi istehsal xərci / İstehsal olunmuş məhsulun miqdarı
- Məhsul vahidinin maya dəyəri / İstehsal olunmuş məhsulun miqdarı
- satılmış məhsulun xərci × Məhsul vahidinin maya dəyəri

**85.** Dolayı istehsal məsrəflərinin norması hansı düstura əsasən hesablanır?

- Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × Məhsul vahidinin maya dəyəri
- keçmiş dövr üçün cəmi birbaşa istehsal məsrəfləri / Tətbiq olunan bölgü meyarı
- Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri / Tətbiq olunan bölgü meyarı
- Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × İstehsal olunmuş məhsulun miqdarı
- √ Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × Gələcək dövrün istehsal olunacaq məhsul miqdarı

**86.** İstehsala buraxılış formasını doldurmaqla müəssisə hansı fəaliyyəti yerinə yetirir?

- Sifarişlərə sərf olunan birbaşa əmək saatlarının miqdarı müəyyənləşdirilir.
- istehsasl olunmuş məhsulun sayı müəyyənləşdirilir.
- Sifarişlərin sayı müəyyənləşdirilir.
- √ Sifarişlərdə istifadə olunan materialları izləyir.
- Sifarişin kim tərəfindən gəldiyinə nəzarət edirlər.

**87.** Sifariş üzrə xərclərin hərəkəti hansı variantda düzgün verilmişdir?

- Dolayı istehsal məsrəfləri→Dolayı əmək məsrəfləri + Birbaşa material məsrəfləri+ Sifariş
- Normativ istehsal məsrəfləri+Normativ əmək məsərləri →Birbaşa material məsrəfləri+ Sifariş
- Dolayı istehsal məsrəfləri+Birbaşa əmək məsərləri →Birbaşa material məsrəfləri+ Sifariş
- √ Birbaşa material məsrəfləri+Birbaşa əmək məsrəfləri+Dolayı istehsal məsrəfləri→ Sifariş
- Dolayı istehsal məsrəfləri + Birbaşa material məsrəfləri+ Sifariş →Birbaşa əmək məsrəfləri

**88.** Sifariş metodunun tətbiqi zamani sənədləşmənin ümumi siyahısına daxildir: 1) materiala tələb formasi (istehsala buraxılış forması); 2) sifariş xərclərinin qeydiyyat vərəqəsi (iş vaxtı vərəqəsi); 3) sifarişçinin iqtisadi göstəriciləri

- 1, 2, 3
- 3
- 1, 3
- √ 1, 2
- 2, 3

**89.** Sifariş metodunun tətbiqi zamani sənədləşmənin ümumi siyahısına daxildir: 1) materiala tələb formasi (istehsala buraxılış forması); 2) sifariş xərclərinin qeydiyyat vərəqəsi (iş vaxtı vərəqəsi); 3) sifarişçinin təsis sənədləri.

- 2, 3
- 3
- 1, 2, 3

√ 1, 2
• 1, 3

**90.** Sifariş işinin yerinə yetirilməsi mərhələləri: a) lahiyələndirmə şöbəsi sifariş üçün məsrəf proqnozlarını hazırlayır; b) müştərilərin sifarişlərinə uyğun olaraq lahiyələndirmə şöbəsi sifarişlərin icrası üçün ətraflı plan hazırlayır; c) sifariş üzrə məsrəflər uçotu kartı və ya sifariş üzrə məsrəflərin uçotu cədvəli tərtib edilir; d) Sifarişlərin realizə edilməsi üçün potensial alıcılar axtarılır.

• a, b, d
• a, b, c, d;
• a, c, d
√ a, b,c
• b, c, d

**91.** Sifariş metodunda dolayı istehsal məsrəflərini müəyyən etmək üçün hansı düsturdan istifadə olunur?

• DİM norması × yararsız olunmuş məhsul miqdarı
• DİM norması × istehsal olunmuş məhsul vahidinə düşən maya dəyəri
• DİM norması × cəmi DİM
√ DİM norması × meyar üzrə cari fəaliyyət
• DİM norması × istehsal olunmuş məhsul miqdarı

**92.** Birbaşa materiallar istehsala buraxıldıqdan sonra mühasibatlıq departamenti hansı fəaliyyəti həyata keçirir?

• Satışın qeydiyyatını aparır.
• Mənfəəti qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.
• öhdəliklərin qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.
• Gəlirləri qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.
√ Xərcləri qeydiyyat vərəqinə qeyd edir.

**93.** Birbaşa əmək xərclərini müəyyənləşdirmək üçün hansı sənədləşmə aparılır?

• İşçi mükafat cədvəli
• İşçi məzuniyyəti
√ İş vaxtı vərəqi
• Əmək haqqı cədvəli
• komunal xərcləri cədvəli

**94.** Sifariş metoduna aiddir:

• Müxtəlif çeşiddə məhsulların maya dəyərinin hesablanmasında istifadə edilmək olmaz.
• Müxtəlif çeşiddə məhsulların satış dəyərinin hesablanmasında istifadə edilmək olmaz.
√ Çeşid olaraq bir-birindən fərqli olan məhsulların maya dəyərini hesablamaq üçün istifadə olunur.
• Eyni növ məhsul və xidmətlərin istehsal edildiyi müəssisələrdə istifadə olunan sistemdir.
• Eyni növ məhsul və xidmətlər istehsal olunan müəssisələrdə məhsul və xidmətlərin maya dəyəri hesablanması zamanı istifadə olunur.

**95.** Verilmiş məsrəfləri məbləğlərini məsrəf mərkəzləri arasında bölüşdürə bilmək üçün bizə hansı məlumatlar lazım olur?

• Köməkçi məsrəflər
• Dolayı yollar
• Əsas məsrəflər
• normativ məsrəflər
√ Bölüşdürmə açarları

**96.** İkinci məsrəf bölgüsü metodları hansılardır?
1) Birbaşa metod
2) Dolayı metod
3) Riyazi metod
4) Sabit metod
5) Dəyişən metod
6) Mərhələli metod

• 2, 4, 5

- 2, 4, 6
- 1, 3, 5
- √ 1, 3, 6
- 1, 4, 5

**97.** Aşağıdakılardan hansı əsas məsrəf mərkəzlərinə aiddir?
1) Kəsim
2) Keyfiyyətə nəzarət
3) Montaj
4) Məlumat hesablama
5) Rəngləmə
6) Yeməkxana

- 2, 4, 5
- √ 1, 3, 5
- 2, 4, 6
- 1, 2, 3
- 4, 5, 6

**98.** Bölüşdürmə nisbəti (norması) hesablanır:

- Cəmi dolayı istehsal məsrəflərinin Bölüşdürmə meyarlarının (açarlarının) cəmi miqdarına hasili kimi;
- Cəmi Birbaşa və satış məsrəflərinin Bölüşdürmə meyarlarının (açarlarının) cəmi miqdarına hasili kimi;
- Cəmi Birbaşa və dolayı istehsal məsrəflərinin Bölüşdürmə meyarlarının (açarlarının) cəmi miqdarına hasili kimi;
- √ Cəmi dolayı istehsal məsrəflərinin Bölüşdürmə meyarlarının (açarlarının) cəmi miqdarına nisbəti kimi;
- Cəmi Birbaşa və dolayı istehsal məsrəflərinin Bölüşdürmə meyarlarının (açarlarının) cəmi miqdarına nisbəti kimi;

**99.** Dolayı istehsal məsrəflərinin sabit və dəyişən hissəyə bölünməsində istifadə olunan metodlar:
a)Mühasibat uçotu metodu; b) Analitik metod; c) Reqresiya analizi metodu; d) Riyazi-statistik metodlar; e) qalıq metodu

- √ a, b, c, d
- a, c, d, e
- a, b, d, e
- a, b, c, d, e
- b, c, d, e

**100.** İstehsal və satış zamanı davranışına görə dolayı istehsal məsrəfləri (DİM) qruplaşdırılır: a) Sabit DİM; b) dəyişən DİM; c) qarışıq DİM; d) birbaşa DİM

- b, c, d
- a, b, d
- a, b, c, d
- √ a, b, c
- a, c, d

**101.** Dolayı istehsal məsrəflərinin (DİM) əsas xüsusiyyətləri: a) DİM ilə məhsullar arasında birbaşa əlaqə qurula bilmir; b) DİM məhsullara bölüşdürmə yolu ilə əlavə edilir; c) DİM bir-birindən fərqli davranış xüsusiyyətlərinə malik olan xərc ünsürlərindən ibarətdir; d) DİM istehsal müəssisələrində birbaşa maya dəyərinə daxil edilə bilər.

- √ a, b, c
- a, d
- a, b, c, d
- a, c, d
- b, c, d

**102.** Ayrı növ məhsulların maya dəyərinə daxil edilmə üsuluna görə xərclər bölünür:

- Bir elementli və kompleks
- √ Birbaşa və dolayı
- Ümumi və qaimə
- Daimi və dəyişən
- Əsas və qaimə

**103.** Ümumistehsalat xərclərini, maşın və avadanlıqların saxlanılması və istismarı üzrə xərcləri aid edilir.

- ictimai xərclərə
- √ qeyri-müstəqim xərclərə
- fövqaladə xərclərə
- Relevant xərclər
- material xərclərinə

**104.** Qeyri-müstəqim xərclərə aiddir:

- satış proseslərlə əlaqədar xammal xərcləri;
- Texnoloji proseslərlə əlaqədar xammal xərcləri;
- Texnoloji proseslərlə əlaqədar olan materiyal xərcləri;
- √ Texnoloji proseslərlə əlaqədar xammal, materiyal xərcləri, istehsal işçilərin əməkhaqqı;
- Düzgün cavab yoxdur;

**105.** Dolayı istehsal məsrəflərini bir neçə xüsusiyyətlərinə görə təsnif etmək olur. Bunlar hansılardır?
1) Birbaşa DİM; 2) Dəyişən DİM; 3) Qarışıq DİM; 4) Bölüşdürülməmiş DİM

- √ 1, 2, 3
- 1, 3, 4
- 2, 3, 4
- 1,2,4
- 1, 2, 3, 4

**106.** Dolayı istehsal məsrəflərini bir neçə xüsusiyyətlərinə görə təsnif etmək olur:
1) Birbaşa DİM; 2) Dəyişən DİM; 3) Qarışıq DİM; 4) Sabit DİM

- 2, 3, 4
- √ 1, 2, 3
- 1, 3, 4
- 1, 2, 3, 4
- 1,2,4

**107.** Dolayı istehsal məsrəflərinə aiddir?

- İnzibati binada işləyən katibənin maaşı
- İnzibati binada işləyən xadimənin maaşı
- Satış binasının yeməkxana xərci
- İnzibati binanın kommunal xərci
- √ İstehsalda çalışan təmizlik işçisinin maaşı

**108.** Tomat fabrikində işləyən Yaqubun əmək haqqı zaman akordu metodu ilə hesablanır. Yaqubun saatlıq əmək haqqısı 8 manatdır. Yaqub bir tamat hazırlanmasına 3 dəqiqə sərf edir. Yaqub gün ərzində 20 tomat hazırlayır. Yaqubun akord mükafatı 20%-dir. Verilənlərə əsasən Yaqubun günlük əmək haqqını hesablayın.

- 7.60
- √ 9.60
- 5.60
- 10.60
- 8.60

**109.** Spirtsiz şəkərli içki istehsalı ilə məşğul olan bir müəssisədə "İçkinin hazırlanması" və "Qablaşdırılması" əsas məsrəf mərkəzləri, "Etiketləmə" və "Anbar" köməkçi məsrəf mərkəzləri mövcuddur. Müəssisədə dövr ərzində dolayı əmək məsrəfləri 50000 manat olduğu hesablanmışdır. Hesablanmış dolayı əmək məsrəflərinin bölüşdürmə açarı aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- dolayı əmək saatlarına görə
- maşın saatlarına görə
- komunal sərfiyatına görə
- elektrik enerji sərfiyatına görə
- √ məsrəf mərkəzlərinin əhatə etdiyi yerə görə

**110.** “Kürdkənd” istehsal müəssisəsi üçün isitmə üçün istifadə olunmuş qaz sərfiyyat qəbzinə əsasən 1000 manat borc yaranmışdır. Müəssisənin kəsmə, montaj, anbar, ofis bölmələri mövcuddur. Uyğun olaraq hər bölmənin ölçüləri aşağıdakı kimidir:
Kəsmə bölməsi – 50 m2
Montaj bölməsi – 20 m2
Anbar bölməsi – 100 m2
Ofis bölməsi – 30 m2
Verilənlərə əsasən müəssisənin montaj bölməsinə düşən qaz sərfiyyatı xərcini hesablayın.

- 150 manat
- 300
- 500 manat
- 250 manat
- √ 100 manat

**111.** Verilmiş məsrəfləri məbləğlərini məsrəf mərkəzləri arasında bölüşdürə bilmək üçün bizə hansı məlumatlar lazım olur?

- Köməkçi məsrəflər
- √ Bölüşdürmə açarları
- Dolayı yollar
- Əsas məsrəflər
- retrospektiv məsrəflər

**112.** Dolayı istehsal məsrəflərinin məsrəf mərkəzləri arasında bölüşdürülməsi zamanı müəyyən edilməlidir:

- Dolayı yollar
- Köməkçi məsrəflər
- retrospektiv məsrəflər
- √ Bölüşdürmə açarları
- Əsas məsrəflər

**113.** Əsas məsrəf mərkəzlərinə aiddir: 1) Kəsim; 2) Montaj 3) Rəngləmə; 4) Keyfiyyətə nəzarət

- 2, 3, 4
- 1, 2, 4
- 1, 2, 3, 4
- √ 1, 2, 3
- 1, 3, 4

**114.** Əsas məsrəf mərkəzlərinə aiddir: 1) Kəsim; 2) Montaj 3) Rəngləmə; 4) Məlumat hesablama;

- 2, 3, 4
- 1, 2, 3, 4
- 1, 2, 4
- √ 1, 2, 3
- 1, 3, 4

**115.** Dolayı istehsal məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsinin üsullarına aid deyil: 1) Sadə bölgü üsulu 2) Mərhələli paylama üsulu 3) Planlı bölgü üsulu; 4) Bazar dəyəri üsulu;

- 3,
- heç biri
- 1
- 2;
- √ 4

**116.** Dolayı istehsal məsrəflərinin (DİM) əsas xüsusiyyətlərinə aid deyil?

- DİM ilə məhsullar arasında birbaşa əlaqə qurula bilmir.
- DİM-in bir qismi planlaşdırılan fasilələrlə (sistemsiz) və fərqli məbləğlərdə yarana bilər.
- DİM-in bir qismi nizamsız fasilələrlə (sistemsiz) və fərqli məbləğlərdə yarana bilər.
- √ DİM məhsullara birbaşa daxil edilə bilmədiyi üçün ancaq birbaşa yolla məhsulların üzərinə əlavə edilir.
- DİM bir-birindən fərqli davranış xüsusiyyətlərinə malik olan xərc ünsürlərindən ibarətdir.

**117.** Qeyri-müstəqim dəyişən xərclərin tərkibində uçota alınan xərclərə adətən bunlar daxil edilir:

- dəyişən məhsul xərcləri
- xammal və ehtiyatlara çəkilən xərclər
- əməkhaqqı xərcləri
- √ dəyişən istehsal qaimə xərcləri
- digər ehtiyatlara çəkilən xərclər

**118.** İkinci məsrəf bölgüsü zamanı daha çox tətbiq olunan metodlar: a) Birbaşa (sadə) bölüşdürmə metodu; b) Mərhələli (nərdivan) bölüşdürmə metodu; c) Riyazi bölüşdürmə metodu; d) məntiqi bölüşdürmə metodu.

- a, b, c, d.
- a, c, d
- √ a, b, c
- b, c, d
- a, b, d

**119.** Bölüşdürmə norması hesablanır?

- Bölüşdürmə açarı / Cəmi istehsal məsrəfləri
- √ Cəmi dolayı istehsal məsrəfi / Bölüşdürmə açarının cəmi miqdarı
- Cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × Bölüşdürmə açarının miqdarı
- Cəmi satış məsrəfləri × Bölüşdürmə açarının miqdarı
- Dəyişən dolayı istehsal məsrəfi / Cəmi dolayı istehsal məsrəfi

**120.** Just in time (JİT) sistemindən istifadə edən şirkət material alımı necə həyata keçirir

- Heç biri
- Bazarın tələbinə uyğun
- yalnız onlayın alış olduqda
- Topdan satış həyata keçirərək
- √ Sifariş daxil olduğu zaman

**121.** İnzibati binada işləyən 10 işçinin bir işçiyə bir işçiyə 1000 manatdan olmaqla əmək haqqı hesablanmışdır. Bu əməliyyatın müxabirləşməsi aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- Dt Yarımfabrikat 10000
  Kt Kassa 10000
- √ Dt Əməkhaqqı xərci 10000
  Kt Əmək haqqı öhdəliyi 10000
- Dt Yarımfabrikat 9000
  Kt Əmək haqqı öhdəliyi 9000
- Dt Əmək haqqı xərci 9000
  Kt Yarımfabrikat 9000
- Dt Əmək haqqı xərci 9000
  Kt Kassa 9000

**122.** Məhsulun istehsal fəaliyyəti formasına görə maya dəyərinin hesablanmasının medları
1)Sifariş metodu (Job-Order Costing)
2)Mərhələ metodu (Process Costing)
3)Standart maya dəyəri metodu
4) Proqnoz maya dəyəri metodu:
5) Təxmini maya dəyəri metodu

- 3,5
- √ 1,2,4,5
- 1,5
- 3,4
- 2,4

**123.** Təyin edilmə zamanına görə maya dəyərinin hesablanmasının metodları
1). Faktiki maya dəyəri metodu
2). Proqnoz maya dəyəri metodu:
3)JİT maya dəyəri metodu
4)Target maya dəyəri metodu

- 1,3
- √ 1,2
- 3,4
- 1,4
- 2,3

**124.** Dolayı istehsal məsrəflərinin məhsullar arasında bölüşdürülməsi mərhələləri:
a)I (birinci məsrəf bölgüsü); b) II (təkrar məsrəf bölgüsü); c) III (Üçüncü nəsrəf bölgüsü); d) IV (ümumi məsrəf bölgüsü)

- b, c, d
- √ a, b, c
- a, c, d
- a, b, c, d
- a, b, d

**125.** Kalkulasiya vahidi nədir?

- İstehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi prosesidir
- √ Maya dəyəri hesablanılan kalkulyasiya obyektinin ölçü vahididir
- Uçotda hesablama vahididir
- satışdan gəlirimüxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanmasıdır
- Məhsulun ilkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanmasıdır

**126.** "Kalkulyasiya" sözünün mənasi?

- Fransız , (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- √ Latın (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- İngilis (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- isveç (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- İtalyan (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.

**127.** İstehsalın maya dəyəri necə yaranır ?

- Sex xərclərindən inzibati xərcləri çıxdıqda
- √ Sex xərcləri üzərinə inzibati xərcləri əlavə olunduqda
- Gəlirdən xərci çıxdıqda
- öhdəliklərdən xərci çıxdıqda
- Gəlirin üzərinə xərci gəldikdə

**128.** Xammal material məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsi üsullarina aid deyil:
1.)Mərhələ metodu.
2.LİFO
3.AVCO – Orta Dəyər metodu.
4. Sifariş maya dəyəri metodu.
5. Hərəkətli Orta Dəyər Üsulu
6. Bazar Dəyəri Üsulu
7. Orta Çəkili Dəyər Üsulu.

- 2,5
- √ 1,4
- 4,6
- 5,7
- 3,7

**129.** Hansı metodda keçmiş dövrlərdə baş vermiş məsrəflər ilə fəaliyyət həcmləri əsas götürülür?

- Bölüşdürmə qrafiki metodu
√ Mühasibat uçotu metodu
- Analitik metod
- Reqresiya metodu
- İkiqat ortalam metodu

**130.** Qiymətlərin aşağı salınmasına imkan yaradır

- maya dəyərinin yuxarı olması;
√ maya dəyərinin aşağı olması;
- öhdəliklərin dəyərinin aşağı olması;
- aktivlərin və öhdəliklərin daimi artması;
- aktivlərin daimi artması;

**131.** Aşağdaki göstəricilərdən biri maya dəyərini xarakterizə edən göstəricilərə aidir

- perspektiv iqtisadi göstəricidir;
√ sintetik iqtisadi göstəricidir
- multiplikativ iqtisadi göstəricidir;
- retrospektiv iqtisadi göstəricidir;
- analitik iqtisadi göstəricidir;

**132.** Ay ərzində baş verən müstəqim xərclər yığılır.

- 202 «İstehsalat məsrəfləri»
√ 242 «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri
- 201«Material ehtiyatları»
- № 206 – Satış məqsədi ilə saxlanılan digər aktivlər
- 204 «Hazır məhsul

**133.** Qaimə xərclərin bölüşdürülməsində baza kimi istifadə edilmir

- ümumi istehsal dövründə yaranan məsrəflər
- Saatla ifadə edilən əmək məsrəflər
√ Reklam xərcləri
- Hesabat dövründə yaranan məsrəflər
- Birbaşa əmək ödənişi məsrəfləri;

**134.** Satılmış məhsulun hesablanmış maya dəyəri bu hesabatda əks etdirilir:

- Kapitalda dəyişiklər haqqında hesabat
√ Mənfəət və zərər haqqında hesabat
- Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
- öhdəliklərin dəyişməsi haqqında hesabat
- Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

**135.** Qaimə istehsal xərclərinin uçotunun aparılması üçün hansi müstəqil hesabların açılması təklif edilir?

- Analoji və xronoloji istehsal qaimə xərcləri
√ Dəyişən və daimi istehsal qaimə xərcləri
- Daimi və perspektiv istehsal qaimə xərcləri
- dolayı və perspektiv istehsal qaimə xərcləri
- Perspektiv və strateji istehsal qaimə xərcləri

**136.** İstehsal maya dəyəri + Kommersiya xərcləri bərabərdir?

- istehsal maya dəyəri
√ Tam maya dəyəri
- kumulyativ maya dəyəri
- retrospektiv maya dəyəri

- normativ maya dəyəri

**137.** Məhsul istehsalına, görülmüş işlərə və göstərilmiş xidmətlərə birbaşa xərclər dedikdə nə başa düşülür:

- Istehsal xərclərinin bütün siyahısı
- √ ayrı-ayrı məhsulların (iş və xidmətlərin) istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- Müəssisənin konkret istehsal bölmələrində istehslaın təşkili ilə əlaqədar olan xərclər
- Müəssisənin konkret istehsal bölmələrində satışını təşkili ilə əlaqədar olan xərclər
- Düzgün cavab yoxdur

**138.** Məhsulun maya dəyərinə daxil edilmə üsuluna görə istehsal xərcləri bölünür:

- planlaşdırılmış və planlaşdırılmamış xərclərə
- √ birbaşa və dolayı xərclərə
- bir elementli və kompleks xərclərə
- daimi cə dəyişən xərclərə
- retrospektiv və normativ xərclərə

**139.** Maya dəyərinin hesablanmasinin 2 klassik metodu geniş yayilmişdi.

- retrospektiv qrafil metodu
- Analitik metod.
- Reqresiya metodu
- √ Sifariş, Mərhələ metodu.
- Bölüşdürmə qrafik metodu

**140.** İstehsal amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?
1) Xammal və Material
2) Hazır məhsul
3) İşçi qüvvəsi
4) Yarımfabrikatlar
5) Əsas vəsaitlər

- 3,4,5
- 2,3,4
- 1,3,4
- √ 1,3,5
- 2,4,.5

**141.** Dəyər axınını izləmək, maliyyə mənbələrinin tapılması, maliyyə resurslarının cəlb edilməsi, maliyyə vəsaitlərinin istiqaməti üzrə sərf edilməsini təmin etmək və qalan vəsaitin düzgün bölüşdürlüməsini aparmaq işlərini yerinə yetirən departament hansıdır?

- Marketinq departamenti
- İstehsal departamenti
- satış departament
- İnsan resursları departamenti
- √ Maliyyə departamenti

**142.** Vahidə düşən maya dəyəri necə tapılır?

- √ Cəmi maya dəyərini istehsal olunmuş malın miqdarına bölməklə
- Satılmış malın dəyərini satılmış malın miqdarına bölməklə
- Satılmış malın dəyərindən satılmış malın maya dəyərini çıxmaqla
- Cəmi maya dəyərindən satılmış malın maya dəyərini çıxmaqla
- Cəmi maya dəyərindən yarımfabrikat malın maya dəyərini çıxmaqla

**143.** Təyin edilmə zamanına görə maya dəyəri hansı metodlar əsasında hesablanır?
1) Tam maya dəyəri
2) Faktiki maya dəyəri
3) Birbaşa maya dəyəri
4) Mərhələ metodu
5) Dəyişən maya dəyəri metodu
6) Proqnoz maya dəyəri metodu

- 1, 3, 5
- 1, 3
√ 2, 6
- 1,4,5
- 2, 4, 6

**144.** Məhsulun maya dəyərini təşkil edən əsas elementlər hansılardır?
1) Təxmini məsrəflər
2) Birbaşa material məsrəfləri
3) Proqnoz məsrəflər
4) Standart məsrəflər
5) Birbaşa əmək məsrəfləri
6) Dolayı istehsal məsrəfləri

- 2, 4, 6
- 1, 3, 5
- 3,4,5
√ 2, 5, 6
- 1, 3, 6

**145.** İstehsal müəssisəsi inzibati işlərin görülməsi üçün ofis icarəyə götürmüş və 1000 manat ödəniş etmişdir. Edilmiş xərc aşağıdakılardan hansına aiddir?

- Birbaşa istehsal xərcləri
- normativ istehsal xərcləri
- Dəyişən Dolayı istehsal xərcləri
- Sabit dolayı istehsal xərcləri
√ Qeyri-istehsal xərcləri

**146.** Satılan məhsulun maya dəyəri hansı düsturla tapmaq mümkündür?

- Yarımfabrikat əvvələ qalıq - satılmış məhsul əvvələ qalıq + Hazır məhsul son qalıq
- Ümumi satış – Ümumi alış
- İstehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri + Hazır məhsul əvvələ qalıq + Hazır məhsul son qalıq
√ Hazır məhsul əvvələ qalıq + İstehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri – Hazır məhsul son qalıq
- Yarımfabrikat əvvələ qalıq + Hazır məhsul əvvələ qalıq – Hazır məhsul son qalıq

**147.** Normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri 130.000 manata bərabərdir. Dəyişən DİM 45.000 manat, Sabit DİM 40.000 manat, istehsal gücündə azalmanın 50% olduğunu nəzərə alsaq, tam maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın

- 112000
- 120000
- 111000
- 114000
√ 150000

**148.** Tam maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri 125.000 manata bərabərdir. Dəyişən DİM-in 35.000 manat, Sabit DİM isə tam maya dəyərinin 20%-i, istehsal gücündə azalmanın 25% olduğunu nəzərə alsaq, normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın.

- 98000
- 99000
- 100000
√ 118750
- 80000

**149.** Dəyişkən maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri 55.000 manata bərabərdir. Sabit DİM-in 60.000 manat, istehsal gücündə azalmanın 40% olduğunu nəzərə alsaq, normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın.

- 50000

- 100000
- 70000
√ 91000
- 60000

**150.** Birbaşa maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş maya dəyəri 68.000 manata bərabərdir. Sabit dolayı istehsal məsrəfinin 30000, dəyişən dolayı istehsal məsrəfinin birbaşa istehsal məsrəfindən 20% az olduğunu, istehsal gücündə azalmanın 50% olduğunu nəzərə alsaq, normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın.

- 122400
- 120000
- 122600
√ 137400
- 122000

**151.** Dövr ərzində birbaşa məsrəflər 50.000 manat təşkil etmişdir. Mövcud problemlərə görə müəssisənin istehsal həcmi 50% azalmışdır. Sabit və dəyişkən dolayı istehsal məsrəflərinin uyğun olaraq 44.000 manat və 54.000 manat olduğunu nəzərə alsaq, normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulların maya dəyərini tapın.

- 118600
√ 126000
- 118500
- 13000
- 118700

**152.** Müəssisədə məhsul vahidinə düşən maya dəyəri 45 manatdır. Birbaşa məsrəflərin 150.000 manat, istehsal olunmuş məhsul sayının 5.000 olduğunu nəzərə alsaq, Dolayı istehsal məsrəfini tapın.

- 200000
√ 75000
- 80000
- 60000
- 140000

**153.** Müəssisənin satışdan gəliri 14.000, mənfəət marjası isə 60% olmuşdur. Satılan məhsulların maya dəyərini tapın.

- 7000
- 5000
- 4000
√ 5600
- 7500

**154.** Müəssisədə məhsul vahidinə düşən maya dəyəri 50 manatdır. Birbaşa məsrəflərin 140.000 manat, istehsal olunmuş məhsul sayının 4.000 olduğunu nəzərə alsaq, Dolayı istehsal məsrəfini tapın.

- 200000
√ 60000
- 80000
- 70000
- 140000

**155.** Müəssisənin satışdan gəliri 10.000, mənfəət marjası isə 40% olmuşdur. Satılan məhsulların maya dəyərini tapın.

- 7000
√ 6000
- 4000
- 3000
- 5000

**156.** Müəssisə bütün istehsala nəzarət etmək üçün 4 menecer işə alır. Ödənən maaş necə təsnifləşdirilməlidir?

- İnzibati xərclər
- √ Dolayı əmək məsrəfi
- Birbaşa əmək məsrəfi
- normativ əmək məsrəfi
- Birbaşa istehsal xərcləri

**157.** Müəssisə stol-stul istehsalı ilə məşğuldur. Aşağıdakılardan hansı dolayı material məsrəfidir?

- Müəssisənin satış menecerinin maaşı
- √ Stula etiket tikmək üçün stepler
- Stul hazırlamaq üçün taxta
- Stul satışı üçün reklasm xərcləri
- Oturacağı örtmək üçün parça

**158.** Aşağıdakılardan hansı dolayı əmək məsrəfidir?

- Televiziya istehsalı müəssisəsində çalışan montaj işçiləri
- Tikintidə çalışan elektrik
- Konsaltinq şirkətində çalışan konsultant
- √ Fabrikin təmizlik işçiləri
- kompyuter satışı müəssisəsində çalışan montaj işçiləri

**159.** Maya dəyərinin hesablanması istehsal fəaliyyəti formasına görə hansı hissələrə bölünür?
1. Mərhələ metodu; 2. Sifariş metodu; 3. Fəaliyyət metodu; 4. Just in time metodu; 5. Birbaşa metod

- ) 1, 2, 4, 5
- √ 1, 2, 3, 4
- 2, 3, 4, 5
- 1, 3, 4, 5
- 1, 2, 3, 5

**160.** Əmək məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsi beynəlxalq təcrübədə hansı üsullarla baş verir?

- Birbaşa və dolayı
- √ Vaxta muzd və işə muzd
- Vaxta muzd və birbaşa
- Vaxta muzd və dolayı
- Dolayı və işə muzd

**161.** Normal maya dəyəri metodu ilə maya dəyərinin hesablanması düsturu hansı variantda düzgün qeyd olunmuşdur?

- Birbaşa məsrəflər + Dəyişən dolayı istehsal məsrəfi × İstifadə Həcmi Dərəcəsi + Sabit dolayı istehsal məsrəfi
- √ Birbaşa məsrəflər + Dəyişən dolayı istehsal məsrəfi + Sabit dolayı istehsal məsrəfi × İstifadə Həcmi Dərəcəsi
- Birbaşa material məsrəfi + Birbaşa əmək məsrəfi + Dolayı istehsal məsrəfi
- Birbaşa satış məsrəfi + birbaşa əmək məsrəfi - sabit dolayı istehsal məsrəfi
- Birbaşa məsrəflər + Dəyişən dolayı istehsal məsrəfi + Sabit dolayı istehsal məsrəfi

**162.** Birbaşa maya dəyəri metodu ilə maya dəyərinin hesablanması düsturu hansı variantda düzgün qeyd olunmuşdur?

- Birbaşa məsrəflər + Dolayı istehsal məsrəfləri
- √ Birbaşa material məsrəfləri + Birbaşa əmək məsrəfləri
- Sabit dolayı istehsal məsrəfləri + dəyişən dolayı istehsal məsrəfləri
- Birbaşa satış məsrəfi + birbaşa əmək məsrəfi - sabit dolayı istehsal məsrəfi
- Birbaşa material məsrəfləri + Sabit dolayı istehsal məsrəfləri

**163.** Dəyişən maya dəyəri metodu ilə maya dəyərinin hesablanması düsturu hansı variantda düzgün göstərilmişdir?

- Birbaşa əmək məsrəfi + dəyişən dolayı istehsal məsrəfi + sabit dolayı istehsal məsrəfi
- √ Birbaşa material məsrəfi + birbaşa əmək məsrəfi + dəyişən dolayı istehsal məsrəfi
- Birbaşa satış məsrəfi + birbaşa əmək məsrəfi - sabit dolayı istehsal məsrəfi

- Birbaşa material məsrəfi + birbaşa əmək məsrəfi + sabit dolayı istehsal məsrəfi
- Birbaşa material məsrəfi + dəyişən dolayı istehsal məsrəfi + sabit dolayı istehsal məsrəfi

**164.** Tam maya dəyəri metodu ilə maya dəyərinin hesablanması hansı variantda düzgün göstərilmişdir?

- Birbaşa əmək məsrəfi + Birbaşa material məsrəfi + Birbaşa məsrəflər
- √ Birbaşa material məsrəfi + Birbaşa əmək məsrəfi +Sabit dolayı istehsal məsrəfi + Dəyişən dolayı istehsal məsrəfi
- Dolayı istehsal məsrəfi + Sabit dolayı istehsal məsrəfi + Dolayı istehsal məsrəfi
- Dolayı satış məsrəfi + Sabit dolayı istehsal məsrəfi - Dolayı istehsal məsrəfi
- Birbaşa əmək məsrəfi + Dolayı istehsal məsrəfi + Sabit dolayı istehsal məsrəfi + Dəyişən dolayı istehsal məsrəfi

**165.** Xərclərin əhatə dairəsinə görə maya dəyərinin hesablanmasının hansı metodları vardır? 1) Tam maya dəyəri metodu 2) Dəyişən maya dəyəri metodu 3) Birbaşa maya dəyəri metodu 4) Normal maya dəyəri metodu; 5) Proqnoz maya dəyəri metodu

- 1, 2, 3, 4, 5
- √ 1, 2, 3, 4
- 2, 3, 4, 5
- 1, 2, 3, 5
- 1, 3, 4, 5

**166.** Məhsul vahidinin maya dəyəri hesablanır?

- Cəmi maya dəyəri ilə satılmış malın maya dəyəri arasında fərq kimi;
- √ Bütün məhsulların cəmi maya dəyərinin istehsal olunmuş malın miqdarına nisbəti kimi;
- Satılmış malın dəyərinin satılmış malın miqdarına nisbəti kimi;
- isrehsal edilmiş malın dəyərinin satılmış malın miqdarına cəmi kimi;
- Satılmış malın dəyəri ilə satılmış malın maya dəyəri arasında fərq kimi;

**167.** Təyin edilmə zamanına görə maya dəyəri hansı metodlar əsasında hesablanır?
1) Faktiki maya dəyəri; 2) Proqnoz maya dəyəri metodu; 3) Tam maya dəyəri; 4) retrospektiv maya dəyəri metodu

- 3.4
- √ 1, 2
- 1, 3
- 1, 4
- 2, 3

**168.** Məhsulun maya dəyərini təşkil edən əsas elementlər hansılardır?
1) Birbaşa material məsrəfləri 2) Birbaşa əmək məsrəfləri 3) Dolayı istehsal məsrəfləri 4) Proqnoz məsrəflər

- 1, 2, 4
- √ 1, 2, 3
- 2, 3, 4
- 1,3, 4
- 1, 2, 3, 4

**169.** Müəssisə may ayı üçün olan sifarişə əsasən 1000 birbaşa əmək saatına görə 200000 manat ödəyəcəkdir. Müəssisə illik büdcələməyə əsasən 15000 birbaşa əmək saatı üçün 1800000 manat dolayı istehsal məsrəfi müəyyənləşdirmişdir. Verilənlərə əsasən sifariş üçün proqnoz DİM-i hesablayın.

- 60000
- √ 120000
- 80000
- 70000
- 100000

**170.** İş vaxtı vərəqinə işçinin gün ərzində müəyyən işə sərf olunan saatlıq fəaliyyətini əks etdirməklə nəyi müəyyənləşdirmək olar?

- Birbaşa material məsrəfinin miqdarını
- Dolayı material məsrəfinin miqdarını
- √ İşçinin görülən işə əsasən maaşını

- İşçinin məzuniyyət ödənişini
- nominal material məsrəfinin miqdarını

**171.** Dolayı istehsal məsrəflərinin norması hansı düstura əsasən hesablanır?

√ Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × Gələcək dövrün istehsal olunacaq məhsul miqdarı
- keçmiş dövr üçün cəmi birbaşa istehsal məsrəfləri / Tətbiq olunan bölgü meyarı
- Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri / Tətbiq olunan bölgü meyarı
- Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × Məhsul vahidinin maya dəyəri
- Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəfləri × İstehsal olunmuş məhsulun miqdarı

**172.** Kalkulasiya vahidi nədir?

- İstehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi prosesidir
- Məhsulun ilkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanmasıdır
√ Maya dəyəri hesablanılan kalkulyasiya obyektinin ölçü vahididir
- Uçotda hesablama vahididir
- Idarəetmə xərcləri normativ xalis məhsul həcmi

**173.** Hansı metodda keçmiş dövrlərdə baş vermiş məsrəflər ilə fəaliyyət həcmləri əsas götürülür

- İkiqat ortalam metodu
- Bölüşdürmə qrafiki metodu
√ Mühasibat uçotu metodu
- Analitik metod
- Reqresiya metodu

**174.** Aşağdaki göstəricilərdən biri maya dəyərini xarakterizə edən göstəricilərə aidir

- perspektiv iqtisadi göstəricidir;
√ sintetik iqtisadi göstəricidir;
- analitik iqtisadi göstəricidir;
- multiplikativ iqtisadi göstəricidir;

**175.** Satılmış məhsulun hesablanmış maya dəyəri bu hesabatda əks etdirilir:

- Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
- a, b, c, d
- Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
- Kapitalda dəyişiklər haqqında hesabat
√ Mənfəət və zərər haqqında hesabat

**176.** Zamaninda hesablama metoduna aid olan:

- ABM
√ JİT
- TBC
- ABC
- CBM

**177.** Maya dəyərinin hesablanmasinin 2 klassik metodu geniş yayilmişdi

- Reqresiya metodu
- inteqral metodla
- Bölüşdürmə qrafik metodu
√ Sifariş, Mərhələ metodu.
- Analitik metod.

**178.** İstehsalatdan anbara təhvil verilən hazır məhsul muhabirləşməsi:

- Dt-414 «uzunmüddətli zəmanət öhdəlikləri» Kt-242 «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
- √ Dt-204 «Hazır məhsul» Kt- 201«Material ehtiyatları»
- Dt-201«Material ehtiyatları» Kt-202 «İstehsalat məsrəfləri»
- Dt-204 «Hazır məhsul» Kt-242 «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
- Dt-204 «Hazır məhsul» Kt-721 «İnzibti xərclərə»

**179.** Qeyri-müstəqim xərclərə aid etmək olar: a)kommersiya xərcləri; b)müstəqim əmək haqqı xərcləri; c)istehsal qaimə xərcləri. d) fövqaladə xərclər; e) ümumistehsal xərcləri ;f) administrativ xərclər

- d);e).
- √ c);f).
- a);e).
- a);d).
- b);e).

**180.** Müstəqim əmək haqqı xərcləri, müstəqim material xərcləri hansı xərc qrupuna aid etmək olar?

- √ Müstəqim dəyişən xərclərə
- Qeyri müstəqim material xərclər
- Müstəqim material xərclər
- Differensial dəyişən xərclər
- Alternativ dəyişən xərclər

**181.** Müstəqim dəyişən xərclərə aid etmək olar: a)kommersiya xərcləri;b)müstəqim əmək haqqı xərcləri; c)birbaşa xərclə (tikinti xərcləri) d) administrativ xərclər.e)reklam xərcləri; f) müstəqim material xərcləri;

- √ b);c);f).
- a);d);e).
- c);d);e).
- a);b);c).
- a);c);d).

**182.** Müstəqim dəyişən xərclərə aid etmək olar: a)kommersiya xərcləri;b)müstəqim əmək haqqı xərcləri; c) istehsal qaimə xərcləri.d) tikinti xərcləri e)reklam xərcləri; f) müstəqim material xərcləri;

- √ b);d);f).
- a);d);e).
- a);c);d).
- c);d);e).
- a);b);c).

**183.** Amerikada fəaliyyət göstərən "Toronqo" şirkəti ehtiyatların maya dəyərinin uçotunu LİFO metodu ilə aparmaqdadır. Dövr üzrə alış və satışlar haqqında məlumat aşağıda verilmişdir:
11 Sentyabr – alış 200 ədəd × 0,80 AZN = 160 AZN 12 Sentyabr – alış 400 ədəd × 0,90 AZN = 360 AZN 13 Sentyabr – satış 350 ədəd × 1,0 AZN = 350 AZN

Dövrün sonuna qalıq malların maya dəyəri nə qədər olmalıdır?

- 303.33
- 216.66
- √ 205
- 225
- 211

**184.** İstehsal maya dəyəri + Satış xərcləri bərabərdir?

- ilkin maya dəyəri
- normativ maya dəyəri
- √ tam maya dəyəri
- kumulyativ maya dəyəri
- istehsal maya dəyəri

**185.** Mərhələ metodu hansı hal üçün xarakterikdir:

- reqressiv istehsal üçün
- √ kütləvi istehsal üçün
- sifarişləri yerinə yetirən müəssisələr üçün xarakterikdir
- birdəfəlik təkrarlanmayan sifarişləri yerinə yetirən müəssisələr üçün xarakterikdir
- operativ istehsal üçün

**186.** "ABC" müəssisəsi ehtiyatların uçotunu AVCO (Orta dəyər) metodu ilə aparır. Aşağıdakı dövr üzrə alış və satışlar haqqında məlumat verilmişdir: 22 Noyabr - qalıq 50 ədəd × 10 AZN = 500 AZN 23 Noyabr – alış 150 ədəd × 11 AZN = 1650 AZN 24 Noyabr – alış 200 ədəd × 12 AZN = 2400 AZN 25 Noyabr – satış 330 ədəd × 15 AZN = 4950 AZN

Dövrün sonuna məcmu (ümumi) mənfəəti hesablayın:

- 2240
- 2050
- √ 1196.25
- 3753.75
- 1960

**187.** Şirkət mal-material ehtiyatlarının maya dəyərini FIFO metodunu tətbiq etməklə qiymətləndirir. 1 Yanvar 2018-ci il tarixində şirkətin mal-material ehtiyatlarında hər biri 150 AZN olan 500 ədəd mühərrik var idi. 31 Dekabr 2018-ci ildə bitən hesabat ili üçün aşağıdakı əməliyyatlar əsasında satılan malların maya dəyəri nə qədər olar? Alış 250 ədəd mühərrik 160 AZN Satış 300 ədəd mühərrik 150 AZN Alış 300 ədəd mühərrik 170 AZN Satış 100 ədəd mühərrik 160AZN

- 115 000
- 166 000
- 106 000
- √ 60 000
- 110 000

**188.** İlin əvvəlinə anbardakı malların ilkin qalığı 340 AZN-dir. İl ərzində 7260 AZN məbləğində alış, 9830 AZN-lik satış olmuşdur. İlin sonunda anbardakı qalıq 700 AZN-dir.
Satılan malların maya dəyəri nə qədər olar?

- 7000
- 6950
- √ 6900
- 7200
- 6500

**189.** İlin əvvəlində anbardakı malların ilkin qalığı 1200 AZN-dir. İl ərzində 13 570 AZN məbləğində alışlar və 18 300 AZN-lik satışlar olmuşdur. İlin sonunda anbardakı qalıq 2800 AZN-dir
Satılan malların maya dəyəri nə qədər olar?

- 12 500
- 10 970
- 13 300
- √ 11 970
- 14 200

**190.** Kütləvi və seriyalı istehsalatlara məxsus müəssisələr hansı kalkulyasiyalaşdırılma metodundan istifadə edilir:

- sənaye metodu
- normativ metodu
- sifariş metodu
- √ mərhələ metodu
- qarışıq metodu

**191.** Məhsul ilkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanması bu metodla kalkulyasiyalaşdırılması həyata keçirilir:

- sənaye metodu

- qarışıq metodu
- normativ metodu
- sifariş metodu
- √ mərhələ metodu

**192.** Marjinal gəlir necə müəyyən edilir?

- Satışdan olan pul gəliri + bütün müstəqim və qeyri-müstəqim dəyişən xərclər
- Satışdan gələn gəlir - istehsala çəkilən xərclər
- Satışdan olan pul gəliri - bütün relevant və qeyri-relevant xərclər
- √ Satışdan olan pul gəliri - bütün müstəqim və qeyri-müstəqim dəyişən xərclər
- Satışdan gələn gəlir - alternativ xərclər

**193.** Satılmış məhsulun maya dəyərinə hansı xərclər daxil edilir?

- daimi və dəyişən xərclər
- relevant xərclər
- alternativ xərclər
- √ müstəqim material və əmək haqqı xərcləri
- dəyişən istehsal qaimə xərcləri və daimi istehsal qaimə xərcləri

**194.** Sair əməliyyat xərclərinə aiddir:

- hesabat il ərzində müəyyən edilmiş keçən illərin zərərləri
- yenidənqiymətləndirmədən olan zərərlər
- √ bütün cavablar düzdür
- cərimələr və sair analoji ödənişlər
- torpaqların, tikintilərin, avadanlıqların və sair uzunmüddətli aktivlərin satışı ilə əlaqədar olan xərclər

**195.** Məhsul istehsalına, görülmüş işlərə və göstərilmiş xidmətlərə birbaşa xərclər dedikdə nə başa düşülür:

- Bir neçə qrup eyni növ məhsulun hazırlanması ilə əlaqədar olan xərclər
- Müəssisənin konkret istehsal bölmələrində istehslaın təşkili ilə əlaqədar olan xərclər
- Düzgün cavab yoxdur
- √ Ayrı-ayrı məhsulların (iş və xidmətlərin) istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- İstehsal xərclərinin bütün siyahısı

**196.** Məhsulun maya dəyərinə daxil edilmə üsuluna görə istehsal xərcləri bölünür:

- √ birbaşa və dolayı xərclərə
- istehsal və qeyri istehsal xərclərinə
- planlaşdırılmış və planlaşdırılmamış xərclərə
- daimi və dəyişən xərclərə
- bir elementli və kompleks xərclərə

**197.** Maya dəyərinin hesablanmasinin 2 klassik metodu geniş yayilmişdır:

- Normal maya dəyəri metodu
- √ Sifariş, Mərhələ metodu
- Reqresiya metodu
- Analitik metod
- Bölüşdürmə qrafik metodu

**198.** Aşağıda sadalanan adi fəaliyyət növləri üzrə hansı xərclərin mühasibat uçotunda əhəmiyyətli xərclər kimi tanına bilər:

- əməliyyat icarəsi üzrə ödənilən icarə haqqı ilə əlaqədar olan xərclər
- təsərrüfat müqavilələrinin pozulması ilə əlaqədar olan cərimələr
- √ məhsul buraxılışı ilə əlaqədar olan xərclər, əməliyyat icarəsi üzrə ödənilən icarə haqqı ilə əlaqədar olan xərclər, başqa şirkətlərin nizamnamə kapitalında iştirakı ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsul buraxılışı ilə əlaqədar olan xərclər

- şirkətlərin nizamnamə kapitalında iştirakı ilə əlaqədar olan xərclər

**199.** Mühasibat uçotu məqsədləri üçün adi fəaliyyət xərcləri aşağıdakı elementlər üzrə (xərclərin məzmununa görə) qruplaşdırılır.

- material xərcləri
- √ material xərcləri, əmək haqqı xərcləri, amortizasiya xərcləri
- inzibati xərcləri
- əmək haqqı xərcləri
- amortizasiya xərcləri

**200.** Müstəqim dəyişən xərclərə aid etmək olar: a)kommersiya xərcləri;b)müstəqim əmək haqqı xərcləri; v) istehsal qaimə xərcləri.c) administrativ xərclər.d)reklam xərcləri; e) müstəqim material xərcləri;

- a);b);c)
- a);c);d
- a);d);e)
- √ b);v);e)
- c);d);e)

**201.** Aşağıdaki variantlardan biri kalkulyasiyalaşdırmanın prinsiplərinən biridir:

- xərclər kalkulyasiya obyektlərinə arifmetik artırılma qaydada aid edilməlidir.
- √ xərclər kalkulyasiya obyektlərinə müstəqim və ya qeyri-müstəqim qaydada aid edilməlidir.
- xərclər kalkulyasiya obyektlərinə qalıq dəyəri və ya qeyri-müstəqim qaydada aid edilməlidir.
- xərclər kalkulyasiya obyektlərinə müstəqim və ya iki qat qaydada aid edilməlidir.
- xərclər kalkulyasiya obyektlərinə bir başa və ya balans dəyəri qaydasında aid edilməlidir.

**202.** Müəssisəyə həmin məhsulun minimum satış qiymətlərinin müəyyən edilməsi üçün əsas göstərici hesab olunur:

- Məhsul satışının həcmi mənfəətə təsir etmiş kəmiyyəti
- √ Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiya edilmiş kəmiyyəti
- Qeyri müstəqim xərclərin kəmiyyəti
- Aktivlərin monrvirlik əmsalı
- Məhsulun maya dəyərinin kommersiya xərclərinin kəmiyyəti

**203.** İstehsalın, məhsulun hazırlanması və buraxılışına başlanılmasına qədər olan kalkulyasiyalara aid olanı seçin:
1. smeta (layihə-smeta) kalkulyasiyaları 2. normativ kalkulyasiyalar 3. müstəqim – dəyişən xərclərin kalkulyasiyası 4. plan kalkulyasiyaları 5. kumulyativ kalkulyasiyalar 6. geniş kalkulyasiyalar

- 1. smeta (layihə-smeta) kalkulyasiyaları 4. plan kalkulyasiyaları 5. kumulyativ kalkulyasiyalar
- √ 1. smeta (layihə-smeta) kalkulyasiyaları 2. normativ kalkulyasiyalar 4. plan kalkulyasiyaları
- 2. normativ kalkulyasiyalar 5. kumulyativ kalkulyasiyalar 6. geniş kalkulyasiyalar
- 3. müstəqim – dəyişən xərclərin kalkulyasiyası 4. plan kalkulyasiyaları 6. geniş kalkulyasiyalar
- 1. smeta (layihə-smeta) kalkulyasiyaları 3. müstəqim – dəyişən xərclərin kalkulyasiyası 5. kumulyativ kalkulyasiyalar

**204.** Mərhələ metodu nədir?

- ilkin xammalın eyni mərhələlərdə emal edilməsi
- √ ilkin xammalın müxtəlif mərhələlərdə emal edilməsi
- son xammalın müxtəlif mərhələlərdə emal edilməsi
- son xammalın qarışıq mərhələlərdə emal edilməsi
- ilkin xammalın qarışıq mərhələlərdə emal edilməsi

**205.** İdarəetmə uçotu çərçivəsində bitməmiş istehsal aşağıdakılardan biri ilə qiymətləndirilə bilməz:

- normativ istehsal maya dəyəri ilə
- √ kommersiya xərcləri ilə
- bitməmiş istehsalın tərkibində əmək haqqının kəmiyyəti cüzi olduqda xammal, material və yarımfabrikatların normativ dəyəri ilə
- faktiki istehsal xərcləri üzrə (fərdi və xırda seriyalı istehsalatlarda)
- müstəqim xərc maddələri üzrə

**206.** Kalkulyasiyalaşdırmanın idarəetmə uçotu sistemində çoxlu növlərini fərqləndirirlər. Bu zaman hansı təsnifat əlamətlərindən istifadə olunur ? 1.tərtib olunma vaxtına görə; 2.kalkulyasiya hesablamalarına tam daxil edilməsinə görə 3. kalkulyasiya hesablamalarının detallaşdırılması dərəcəsindən asılılığına görə; 4. kalkulyasiyalaşdırma obyektindən asılılığa görə; 5.xərclərin əhatə olunması dövrünün uzunluğuna görə.

- 1, 5
- √ hamısı
- heç biri
- 1, 2
- 2, 4

**207.** Qeyri-müstəqim xərclərə isə bunlar daxil edilir: 1.müstəqim kommersiya xərcləri 2.kommersiya xərcləri 3.müstəqim əməkhaqqı xərcləri 4.administrativ xərclər 5.istehsal qaimə xərcləri

- 1, 2
- √ 2 ,4
- 1, 5
- 3, 5
- 3, 4

**208.** Dolayı istehsal məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsinin üsullarına aid deyil : 1. İşə muzd hesablama Üsulu 2. Sadə Bölgü (Birbaşa düz paylanma) Üsulu 3. Mərhələli Paylama (nərdivan, şəlalə, sıralı) Üsulu 4.Planlı Bölgü (Standart cost) Üsulu 5. Qarşılıqlı Paylama Üsulu 6. Riyazi Paylama (Paralel həll, tənlik) Üsulu 7. Bazar dəyəri Üsulu

- 3, 6
- √ 1, 7
- 4, 7
- 6, 7
- 2, 5

**209.** Hesabat dövründə daimi xərclər hansı hesabda uçota alınır?

- Satış
- √ İnzibati xərcləri
- İstehsalat məsrəfləri
- Komersiya xərcləri
- Hazır məhsul

**210.** Xərclər kalkulyasiya obyektinə hansı qaydada aid edilməlidir?

- ardıcıl
- √ müstəqim və qeyri-müstəqim
- yığcam
- elektron
- sadə

**211.** Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiya edilmiş kəmiyyəti müəssisəyə nə üçün əsas hesab olunur?

- məhsulun istehsal xərclərinin müqayisə olunması üçün
- √ məhsulun minimum satış qiymətlərinin müəyyən edilməsi üçün
- məhsuldan satışından əldə olunacaq gəlirin vergisinin hesablanması üçün
- məhsulun istehsalında istifadə olunan aparatlara amortizasiya ayırmaları üçün
- məhsulun satışından əldə olunacaq gəlirin hesablanması üçün

**212.** Sifarişin faktiki maya dəyəri nə vaxt hesablanır ?

- sifarişdən əvvəl
- √ sifarişin faktiki maya dəyəri yalnız sifariş tam başa çatdıqdan sonra hesablanır
- Sifariş veriləndə
- sifariş başa çatmamış

- sifarişin uçota alınmasından sonra

**213.** Sifarişlərə çəkilən xərclər neçə yerə bölünür ?

- xammal və materiallar və fəhlələrinin əmək haqqı
- √ müstəqim məsrəflər və ilkin sənədlər
- qeyri-müstəqim xərclər
- hazır məhsul
- satın alınmış məmulatlar və limit-zabor kartları, naryadlar, marşrut vərəqələri

**214.** Dəyişən (müstəqim) xərclər hansı hesabda uçota alınır?

- «İnzibati xərcləri»
- √ «İstehsalat məsrəfləri»
- Düzgün variant yoxdur
- «Kommersiya xərcləri»
- «Hazır məhsul»

**215.** İkinci qrup kalkulyasiyalara aid deyil:

- Müstəqim – dəyişən xərclərin kalkulyasiyası
- √ Geniş kalkulyasiyalar
- Düzgün variant yoxdur
- İstehsalçı müəssisənin məhsulunun tam maya dəyəri kalkulyasiyası
- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatı tərtib edən şirkətlərdə maya dəyərinin kalkulyasiyası

**216.** Xərclərin mütənasib bölüşdürülməsi:

- Düzgün cavab yoxdur
- √ Eyni vaxtda bir neçə məhsul növünün istehsalı zamanı tətbiq edilir
- İstehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi prosedidir
- İlkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanır
- Maya dəyəri hesablanılan kalkulyasiya obyektinin ölçü vahididir.

**217.** Kalkulyasiyalaşdırmanın idarəetmə uçotu sistemindəki növü deyil:

- Kumulyativ kalkulyasiya
- Sex maya dəyərinin kalkulyasiyası
- Normativ kalkulyasiya
- √ Direkt-kostinq kalkulasiya
- Geniş kalkulyasiya

**218.** Dəyişən xərclərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- √ Alternativ xərclər
- Müstəqim material xərcləri
- Müstəqim əmək haqqı xərcləri
- İstehsal qaimə xərcləri
- Kommersiya xərcləri

**219.** Kumulyativ kalkulyasiya nədir?

- Maya dəyəri hesablanılan kalkulyasiya obyektinin ölçü vahididir
- Elə istehsalatlarda tətbiq edilir ki, onlarda məhsul ilkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanır
- Məhsulun,iş və xidmətlərin maya dəyərinin ən geniş xərc maddələri əsasında hesablanmasını nəzərdə tutur.
- Sex xərcləri üzərinə inzibati xərcləri əlavə olunduqda yaranır
- √ Adətən iki-üç xərc maddəsi əsasında hesablanan kalkulyasiyalar.

**220.** Bölgü bazası kimi aşağıdakı göstəricidən istifadə oluna bilməz:

√ Qeyri-müstəqim məsrəflər
- Müstəqim əmək məsrəfləri
- İstehsal olunan məhsulun, məmulatların və s. miqdarı
- Maşın və avadanlıqlar üzrə müəyyən edilmiş normativ stavkaların həcmi
- İstehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri

**221.** Kalkulasiya vahidi nədir?

- Eyni vaxtda bir neçə məhsul növünün istehsalı zamanı tətbiq olunan üsuldur
- İstehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi prosesidir
- Məhsulun ilkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanmasıdır
√ Maya dəyəri hesablanılan kalkulyasiya obyektinin ölçü vahididir
- Uçotda hesablama vahididir

**222.** "Kalkulyasiya" sözünün mənası?

√ Latın (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- İtalyan (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- Fransız , (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- Yunan (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.
- İngilis (calculo) sözundən götürülüb, hesablayiram.

**223.** Dolayı əmək məsrəflərinin tərkibi: 1. sex müdirinin əməkhaqısı 2. avadanlıqların qulluq edilməsi ilə bağlı ödənilən əməkhaqları 3. mütənasib qaydada bölüşdürülür 4. uçota alınmır 5. tərs mütənasib qaydada bölüşdürülür

- 2, 4
- 3, 4
- 2, 3
√ 1, 2
- 1, 3

**224.** Sifariş metodunun tətbiqi zamanı istifadə olunan sənədləşmə? 1.material tələb formasi 2.sifariş xərclərin qeydiyyat formasi 3.iş vaxti vərəqəsi 4.texniki göstəricilər 5.sifarişçinin tərcümeyi halı

- 1.material tələb formasi 4.texniki göstəricilər 5.sifarişçinin tərcümeyi halı
- 1.material tələb formasi 3.iş vaxti vərəqəsi 5.sifarişçinin tərcümeyi halı
√ 1.material tələb formasi 2.sifariş xərclərin qeydiyyat formasi 3.iş vaxti vərəqəsi
- 3.iş vaxti vərəqəsi 4.texniki göstəricilər 5.sifarişçinin tərcümeyi halı
- 2.sifariş xərclərin qeydiyyat formasi 4.texniki göstəricilər 5.sifarişçinin tərcümeyi halı

**225.** Sifariş metodu kimlər tərəfindən tətbiq olunur?

- bütün istehsal müəssisələri
- kommersiya müəssisələri
- yalnız seriyalı müəssisələr
√ emaledici sənayenin fərdi və kiçik seriyalı istehsalatlarında
- kütləvi istehsala malik olan müəssisələr

**226.** Mərhələ metodu sifariş metodundan nə ilə fərqlənir?

- Xərci çoxdur
- Gəlir gətirmir.
√ Mərhələ metodu sistemində məhsul vahidinin maya dəyəri departament üzrə, Sifariş metodunda isə işə görə hesablanır.
- Hər iki sistemdə eyni hesablardan xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunur.
- Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə demək olar ki, eynidir.

**227.** Mərhələ metodunun neçə variantı var?

- 7
- 6

- 8
√ 3
- 9

**228.** Xammal material məsrəflərinin maya dəyərində əks etdirilməsi üsullarına aid deyil: 1. Mərhələ metodu. 2. LİFO 3.AVCO – Orta Dəyər metodu. 4. Sifariş maya dəyəri metodu. 5. Hərəkətli Orta Dəyər Üsulu 6. Bazar Dəyəri Üsulu 7. Orta Çəkili Dəyər Üsulu.

- 2, 5
- 5, 7
- 4, 6
√ 1, 4
- 3, 7

**229.** Məhsulun istehsal fəaliyyəti formasına görə maya dəyərinin hesablanmasının metodlarına aid deyil: 1) Orta maya dəyəri metodu 2) Mərhələ metodu (Process Costing) 3) Fəaliyyətə əsaslanan maya dəyəri metodu (Activity Based Costing) 4) JİT maya dəyəri metodu ("Just – in – time" - JİT costing) (dəqiq, vaxtında, zamanında) 5) Target maya dəyəri metodu (Target Costing) (Yapon dilində - genyua kikaku) 6)Standart maya dəyəri metodu

- 4, 5
- 3, 6
- 2, 5
√ 1, 6
- 1, 5

**230.** Xərclərin əhatə dairəsinə görə maya dəyərinin hesablanmasının metodlarına hansı aid deyil: 1. Faktiki maya dəyəri metodu (Full Costing) 2. Dəyişkən maya dəyəri metodu (Variable Costing) 3. Birbaşa maya dəyəri metodu (Direct Costing) 4. Normal maya dəyəri metodu (Normal Costing) 5.Təxmini maya dəyəri metodu

- 3. Birbaşa maya dəyəri metodu (Direct Costing) 5.Təxmini maya dəyəri metodu
- 4. Normal maya dəyəri metodu (Normal Costing) 5.Təxmini maya dəyəri metodu
- 1. Faktiki maya dəyəri metodu (Full Costing) 3. Birbaşa maya dəyəri metodu (Direct Costing)
- 2. Dəyişkən maya dəyəri metodu (Variable Costing) 4. Normal maya dəyəri metodu (Normal Costing)
√ 1. Faktiki maya dəyəri metodu (Full Costing) 5.Təxmini maya dəyəri metodu

**231.** əsas, köməkçi və yardımçı istehsal sahələr üzrə xərclərin uçotu

- aktivlərin sayına, xərclərin tanınmasına, gəlirlərin dəyərinə görə qurulur.
- rəqib müəssisələrin, xərc mərkəzlərindən sayına, aktivlərin sayına, və dəyərinə görə qurulur.
- briqadaların sayına, elementlərin roluna, informasiyanın alınma tezliyinə və dəyərinə görə qurulur.
√ maddələrin yaxud elementlərin sayına, xərclərin funksional roluna, məlumatların alınma tezliyinə və dəyərinə görə qurulur.
- elementlərin sayına, maddələrin funksional roluna,xərlərin alınma tezliyinə və mənfəətə görə qurulur.

**232.** əsas istehsalat, köməkçi istehsalat və yardımçı istehsalatlar nədən ibarətdir

- Anbardan, rəqib müəssisədən, və xərc mərkəzlərindən ibarətdir
- Mühasibatlıqdan, şöbələrdən və qruplardan ibarətdir.
- Briqadalardan, qruplardan və bölmələrdən ibarətdir
√ Sexlərdən, sahələrdən və xərc mərkəzlərindən ibarətdir
- Sahələrdən, bölmələrdən və qruplardan ibarətdir

**233.** Ehtiyatların birinci satınalmanın qiymətlərilə qiymətləndirilməsi metodu

- orta dəyər metodu
- inteqral metodla
- LİFO metodu
- kütləvi identifikasiya metodu
√ FİFO metodu

**234.** reklam xərcləri daxildi?

- İnzibati xərclərinə

- Relevant xərclər
- Material xərclərinə
- √ Kommersiya xərclərinə
- Amortizasiya xərclərinə

**235.** İqtisadi təhlildə istehsalın və satış həcminin ölçülməsi üçün lazım olan göstəricilərə aid deyil!

- Dəyər
- Natural
- Şərti natural
- √ Şərti dəyər
- Əmək

**236.** Kumulyativ kalkulyasiyalar nədir?

- Müstəqim material xərclər əsasında hesablanan kalkulyasiyalar
- Normativlər əsasında tərtib olunan kalkulasiya
- Layihə əsasında tərtib olunan kalkulasiya
- √ Adətən iki-üç xərc maddəsi əsasında hesablanan kalkulyasiyalar
- Arifmetik artırılma qaydada tərtib olunan kalkulasiya

**237.** Üçüncü qrup kalkulyasiyalara aid edilir:

- Smeta kalkulyasiyalar; sex kalkulyasiyalar
- Sex kalkulyasiyalar; xidmətlərin kalkulyasiyası;
- Xidmətlərin kalkulyasiyası; Smeta kalkulyasiyalar
- √ Kumulyativ kalkulyasiyalar; geniş kalkulyasiyalar.
- Parametrik kalkulyasiyalar. konsolidə kalkulyasiyası.

**238.** Variantlardan biri ikinci qrup kalkulyasiya növlərinə aid deyil

- Müstəqim – dəyişən xərclərin kalkulyasiyası;
- Sex maya dəyərinin kalkulyasiyası;
- √ Smeta maya dəyərinin kalkulyasiyası;
- Istehsalçı müəssisənin məhsulunun tam maya dəyəri kalkulyasiyası;
- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatı tərtib edən şirkətlərdə maya dəyərinin kalkulyasiyası.

**239.** Aşağıdaki variantlardan biri kalkulyasiyalaşdırmanın prinsiplərinən biridir

- Xərclər kalkulyasiya obyektlərinə bir başa və ya balans dəyəri qaydasında aid edilməlidir.
- Xərclər kalkulyasiya obyektlərinə müstəqim və ya iki qat qaydada aid edilməlidir
- Xərclər kalkulyasiya obyektlərinə arifmetik artırılma qaydada aid edilməlidir.
- Xərclər kalkulyasiya obyektlərinə qalıq dəyəri və ya qeyri-müstəqim qaydada aid edilməlidir.
- √ Xərclər kalkulyasiya obyektlərinə müstəqim və ya qeyri-müstəqim qaydada aid edilməlidir.

**240.** Bu kalkulyasiyalaşdırılma metodu emaledici sənayenin fərdi və kiçik seriyalı istehsalatlarında həmçinin köməkçi istehsalatlarda tətbiq edilir.

- Qarışıq metodu
- Mərhələ metodu
- Normativ metodu
- Sənaye metodu
- √ Sifariş metodu

**241.** Mərhələ metodunun üç variantını qeyd edirlər: a)normativ; b)ardıcıl; c)qarışıq; d) paralel; e)başdan başa f) ayrıca;.

- a);e);c).
- c);d);e).
- a);b);c).
- b);e);f).

√ b);d);f)

**242.** Kütləvi və seriyalı istehsalatlara məxsus müəssisələr hansı kalkulyasiyalaşdırılma metodundan istifadə edilir.

- Sifariş metodu
- √ Mərhələ metodu
- Normativ metodu
- Qarışıq metodu
- Sənaye metodu

**243.** Məhsul ilkin xammalın müxtəlif, ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanması bu metodla kalkulyasiyalaşdırılması həyata keçirilir.

- Sifariş metodu
- Normativ metodu
- √ Mərhələ metodu
- Sənaye metodu
- Qarışıq metodu

**244.** Sex xərcləri +İnzibati xərclər bərabərdir?

- İlkin maya dəyəri
- Tam maya dəyəri
- Normativ maya dəyəri
- √ İstehsal maya dəyəri
- Kumulyativ maya dəyəri

**245.** Texnikanın, texnologiyanın, istehsalın və əməyin təşkilinin əldə olunmuş səviyyəsini əks etdirən mövcud normalar və normativlər əsasında tərtib olunan kalkulasiya necə adlanır?

- Illik kalkulasiyalar
- Kumulyativ kalkulyasiyalar
- Smeta –layihə kalkulasiyaları
- √ Normativ kalkulyasiyalar
- Parametrik kalkulyasiyalar.

**246.** Adətən iki-üç xərc maddəsi əsasında hesablanan kalkulyasiyalar necə adlanır?

- Normative kalkulasiyalar
- Illik kalkulasiyalar
- Parametrik kalkulyasiyalar.
- √ Kumulyativ kalkulyasiyalar
- Smeta –layihə kalkulasiyaları

**247.** Sənaye və tikinti sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələrdə neçə tip sığorta ehtiyatları vardır?

- √ 3
- 4
- 1
- 5
- 2

**248.** İdarəetmə uçotu üzrə ABC metodunun çatışmazlıqları: 1. ABC metodunun müəssisənin rentabelliyini yaxşılaşdırması barədə kifayət qədər sübutlar yoxdur 2. ABC sisteminin tətbiqinin davranış, təşkilati, iqtisadi baxımdan mümkün nəticələri haqda çoxlu məlumat vardır 3. Praktikada xərc drayverlərinin seçilməsi sahəsində problemlər mövcud deyildir 4. ABC metodu tarixi xarakter daşıyır, daxilə tuşlanmışdır və buna görə də relevantlıq baxımından strateji məqsədlər üçün kifayətdir. 5. ABC-nin yeniliyi mübahisəlidir. Bu yanaşmaya istehsalın saxlanması və idarə edilməsi üzrə xərclərə rəğmən kalkulyasiyalaşdırma sisteminin əmək tutumlu variantı kimi baxmaq olar.

- 3, 5
- 2, 5

- 1, 4
√ 1, 5
- 2, 3

**249.** Məhsulun hər bir çeşidi üzrə bir ədədin dəyişən xərclər üzrə maya dəyərinin və örtülmə dərəcəsinin hesablanmasına aid göstəricilər: 1.Xammal və materiallar 2.İstehsal üzrə daimi qəimə xərcləri 3.Hazırlanma üzrə əmmək haqqı 4.Ötürülmə məbləği 5.Məlumat qrupları üzrə daimi xərclər

- 1, 5
- 1, 2
- 3, 4
√ 1, 3
- 2, 5

**250.** Birpilləli direkt-kostinq sistemində satışdan maliyyə nəticəsinin hesablanması üçün lazım olan göstəricilərə aid deyil?

- Satışdan gəlirlər
- Dəyişən xərcləri
- Hesabat dövrünün mənfəəti
√ Əmtəə qiyməti
- Ötürülmə məbləği

**251.** İdarəetmə uçotu və kontrollinq sistemində müəssisənin daimi xərcləri aşağıdakı göstərilə bilməz

- Hesabat dövründə istehsal edilən məhsul növünün ümumi miqdarına birbaşa aid edilmə
- Eyni qrupda birləşdirilməsi mümkün olan məmulat qrupuna aid edilmə
√ Dəyişən idarəetmə xərcləri
- Xərc daşıyıcılarının ayrı-ayrı qrupları arasında bölüşdürülməli olan xərclər kimi deyil, birbaşa başvermə yerlərinə aid edilmə
- Müəssisənin bölməsinin daimi xərcləri

**252.** Ölkəmizin uçot praktikasında «Ümumistehsalat xərcləri» adı altında uçota alınan xərclərin dəyişən hissəsi hansı qrupa aiddir?

- Dördüncü
- Beşinci
- Üçüncü
- İkinci
√ Birinci

**253.** Satılmış məhsulun hesablanmış maya dəyəri bu hesabatda əks etdirilir:

- Kapitalda dəyişiklər haqqında hesabat
- Mühasibat balansı
- Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
√ Mənfəət və zərər haqqında hesabat
- Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

**254.** Qeyri-müstəqim dəyişən xərclərin tərkibində uçota alınan xərclərə adətən bunlar daxil edilir:

√ dəyişən istehsal qaimə xərcləri
- əməkhaqqı xərcləri
- xammal və ehtiyatlara çəkilən xərclər
- dəyişən məhsul xərcləri
- digər ehtiyatlara çəkilən xərclər

**255.** JİT sistemi üzrə xərclərin uçotu metodunun mahiyyəti nədir?

- Xərclərin xərc maddələri üzrə uçotunu nəzərdə tutur
- Xərclərin funksional uçotunu nəzərdə tutur
- Xərclərin uçotunun işlər üzrə uçotunu nəzərdə tutur
√ İstehsalın idarə edilməsi metodlarından biridir

- Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə uçotunu nəzərdə tutur

**256.** JIT sisteminin üstünlüklərinə aşağıdakılardan biri aiddir:

- müqavilələrin bağlanmasına çəkilən xərclərin artırılması
- √ material və hazır məhsul ehtiyatlarının azaldılması
- material və hazır məhsul ehtiyatlarının saxlanılması zamanı itkilərin aradan qaldırılması, saxlanılma xərclərinin artırılması
- məhsulun keyfiyyətinin azaldılması
- sifarişin hazırlanması tsiklinin texnoloji proseslərin keyfiyyətinə xələl gətirmədən artırılması

**257.** Zaman Əsasli Hesablama Metodu aid olan:

- ABB
- √ TBC
- ABM
- Direkt-kostinq
- ABC

**258.** Qaimə istehsal xərclərinin uçotunun aparılması üçün hansı müstəqil hesabın açılması təklif edilir?

- Strateji və perspektiv qaimə xərcləri
- √ Dəyişən və daimi istehsal qaimə xərcləri
- Perspektiv və mürəkkəb qaimə xərcləri
- Əməliyyat və dəyişən qaimə xərcləri
- Müstəqim və qeyri-müstəqim qaimə xərcləri

**259.** Tam kalkulyasiyalaşdırma zamanı xalis mənfəətin kəmiyyəti:

- Yalnız satışın həcmindən asılı olaraq dəyişir
- √ Həm satışın, həm də ehtiyatların həcminin dəyişilməsindən asılı olaraq dəyişilir
- Yalnız ehtiyatların həcmindən asılı olaraq dəyişir
- İstehsalın həcmindən asılı olaraq dəyişir
- Heç biri doğru deyil

**260.** Marjinal kalkulyasiyalaşdırma sistemində xalis mənfəətin kəmiyyəti:

- Yalnız ehtiyatların dəyişilməsindən asılı olaraq dəyişir
- √ Yalnız satışın həcmindən asılı olaraq dəyişir
- İstehsalın həcmindən asılı olaraq dəyişir
- Heç biri doğru deyil
- Həm satışın, həm də ehtiyatların həcminin dəyişilməsindən asılı olaraq dəyişilir

**261.** “Qiymətlərin formalaşmasının əsasında xərclər durmalıdır” prinsipinə tam cavab verən sistem hansıdır?

- Marjinal kalkulyasiyalaşdırma
- √ Tam kalkulyasiyalaşdırma
- Heç biri
- Kommersiya kalkulyasiyalaşdırma
- Hamısı doğrudur

**262.** Administrativ xərclər:

- Yalnız istehsal xərcləridir.
- √ Bütün müəssisə üçün ümumi olan xərclərdir.
- Yalnız maya dəyərinə aid xərclərdir.
- Heç bir variant doğru deyil.
- Yalnız kommersiya xərcləridir.

**263.** Tam kalkulyasiyalaşdırma sistemində daimi istehsal qaimə xərclərinin bir hissəsinin anbarda qalan hazır məhsulun dəyərinə əlavə edilməsi müəssisənin satışdan olan mənfəətini:

- Azaldır
- √ Artırır
- Əvvəl artırır, sonra azaldır
- Əvvəl azaldır, sonra artırır
- Mənfəətə təsir etmir

**264.** Qeyri-müəyyən xərclər ilə əməliyyatlar arasında əlaqələndirici həlqədir

- Əməliyyatın drayveri
- √ Xərc daşıyıcıları
- Əməliyyat mərkəzləri
- Doğru cavab yoxdur
- Əməliyyatın maya dəyəri

**265.** Kalkulasiyalaşdırma obyekti ilkin olaraq .....

- Məhsuldur
- √ Əməliyyatdır
- Xərcdir
- Məsrəfdir
- Məhsul qrupudur

**266.** Bütün müəssisə üçün ümumi olan xərclər hansıdır?

- Dolayı xərclər
- √ Administrativ xərclər
- Hamısı
- Məsrəflər
- Heç biri

**267.** Əməliyyat drayveri nədir?

- Xərclərlə əməliyyatlar arasında əlaqələndirici həlqə
- √ Əməliyyat yükünün miqdarı
- Texnoloji və ya təşkilati qruplar üzrə birləşmiş əməliyyatlar qrupu
- Düzgün cavab yoxdur
- Əməliyyat üzrə sərf edilmiş resursun məbləği

**268.** ABC metodunun məhdudluğu və çatışmazlıqlarına aid deyil:

- ABC metodunun müəssisənin rentabelliyini yaxşılaşdırması barədə kifayət qədər sübutlar yoxdur
- √ ABC sisteminin tətbiqinin davranış, təşkilati, iqtisadi baxımdan mümkün nəticələri haqda çox məlumat vardır
- praktikada xərc drayverlərinin seçilməsi sahəsində problemlər mövcuddur
- ABC-nin yeniliyi mübahisəlidir
- ABC metodu tarixi xarakter daşıyır, daxilə tuşlanmışdır və buna görə də relevantlıq baxımından strateji məqsədlər üçün kifayət deyildir

**269.** Xərclərin differensiasiya səviyyəsinə görə direkt-kostinq hansı variantda ola bilər? 1.) Sadə birpilləli 2.) Xronoloji 3.) Perspektiv 4.) İnkişaf etmiş çoxpilləli 5.) Strateji

- 2, 4
- √ 1, 4
- 2, 3
- 3, 4
- 3, 5

**270.** Qaimə istehsal xərclərinin uçotunun aparılması üçün hansı müstəqil hesabların açılması təklif edilir?

- Analoji və xronoloji istehsal qaimə xərcləri
- √ Dəyişən və daimi istehsal qaimə xərcləri

- Daimi və perspektiv istehsal qaimə xərcləri
- Dəyişən və analoji istehsal qaimə xərcləri
- Perspektiv və strateji istehsal qaimə xərcləri

**271.** JIT sisteminin üstünlüklərinə aid deyil:

- sifarişin hazırlanması (yerinə yetirilməsi) tsiklinin texnoloji proseslərin keyfiyyətinə xələl gətirmədən azaldılması
√ material və hazır məhsul ehtiyatlarının müəssisədaxili yerdəyişməsi və daşımalarının, onlara çəkilən xərclərin artırılması
- mal satanların sayının ixtisara salınması, onlarla bağlanılacaq müqavilələrin vaxtının və çəkiləcək xərclərin azaldılması
- alıcı və sifarişçilərlə uzunmüddətli müqavilələrin bağlanması, müqavilələrin bağlanmasına çəkilən xərclərin azaldılması
- əlavə dəyər yaratmayan fəaliyyət, əməliyyat növlərinin aradan qaldırılması, yaxud ixtisara salınması

**272.** Xərclərin drayveri dedikdə nə başa düşülür?

- məhsul və xidmətlərin ərsəyə gəlməsi üçün həmin dövr ərzində və əvvəlki dövrdə edilən xərclər və görülən
- istehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi və uçotda əks etdirilməsi
√ bölüşdürülən xərc qrupunun xərc daşıyıcılarının kəmiyyətinə olan nisbəti
- maya dəyəri hesablanılan kalkulyasiya obyektinin ölçü vahidi
- müəyyən məqsədlər üçün görülən iş vahidi, tapşırıq, hərəkət

**273.** ABC metodunun birinci mərhələsi nədir?

- Əməliyyat mərkəzlərinin müəyyən edilməsi
√ Əməliyyat növlərinin müəyyən edilməsi
- Əməliyyatın maya dəyərinin müəyyənn edilməsi
- Xərc daşıyıcılarının müəyyən edilməsi
- Əməliyyat xərclərinin müəyyən edilməsi

**274.** ABC metodunun meydana gəlməsi hansı xərclərlə bağlıdır?

- Bütün cavablar doğrudur
- Düzgün cavab yoxdur
- Kommunal xərclər
- İstehsal xərcləri
√ Qaimə xərcləri

**275.** Əməliyyatlar üzrə kalkulasiyalaşdırma metodu hansıdır?

- TBC
- ABM
- JİT
- ABB
√ ABC

**276.** ABC metodunun nəzəri-praktiki aspektləri kimlər tərəfindən araşdırılmışdır?

- C.Stiqler və F.Edcuort
- R.Lukas və S.Kuznes
√ R.Kaplan və R.Kuper
- A.Smit və C.Keyns
- İ.Viksell və P.Sraffa

**277.** Hansi yeni Hesablar Planına aiddir?

- sənaye xarakterli muəssisələr üçün"köməkçi istehsalatlar" hesabı nəzərdə tutulmuşdur.
- 1996-cı ilin yanvarindan qüvvədə olmuşdur.
- analitikliyin təmin edilməsi baxımından üstünlüyə malikdir.
√ sənaye xarakterli müəssisələr üçün "istehsalat məsrəfləri"hesabı nəzərdə tutulmuşdur.
- sənaye xarakterli müəssisələr üçün "əsas istehsalat"hesabı nəzərdə tutulmuşdur.

**278.** Dəyişən xərclər bölünür:

√ Müstəqim və qeyri-müstəqim xərclərə
- Administrativ və analoji xərcləri
- Strateji və perspektiv xərcləri
- Marjinal və kommunal xərclər
- Differensial xərclər

**279.** Xarici ölkələrdə, eləcə də Azərbaycanda tam maya dəyəri üzrə kalkulyasiyalaşdırma sisteminin alternativi hesab edilir:

- Marjinal təhlil sistemi
- Xərclər sistemi
- Kalkulyasiyalaşdırma obyekti

√ Direkt-kostinq sistemi
- İdarəetmə uçotu

**280.** Kalkulyasiyalaşdırma sistemlərinin seçilməsi nə ilə bağlı deyil?

- Nəzarətin həyata keçirilməsi
- Sair dinamik xarakter daşıyan faktorların dəyişməsi
- İdarəetmə qərarlarının müxtəlifliyi və məqsədləri
- Müxtəlif ölkələrdə təkamül tapmış ənənələrlə

√ İnzibati-ərazi qurluşu

**281.** Dəyişən xərclərə aiddir:

- İstehsal prosesi ilə əlaqəli xərcləri
- Bircinsli iqtisadi elementlərdən ibarət xərclər
- Müxtəlif iqtisadi element qruplarını birləşdirən xərclər
- Təsərrüfat-idarəetmə xərcləri

√ İstehsal həcmi dəyişən zaman ona olan münasibətin dəyişməsi

**282.** Direkt-kostinq sistemində daimi xərclər hansi hesaba silinir?

- İnzibati xərclərə silinir
- Maya dəyərinə silinir
- Xərclərə silinir

√ Mənfəət və zərər uçota olan hesaba silinir
- Gəlirə silinir

**283.** Direkt-kostinq sistemi əsasında tərtib edilən mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda aşağıdakılardan biri aydın görünür:

- reklam xərclərin, transfer qiymətlərinin və istehsal edilən məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;
- deyişən xərclərin, transfer qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;
- daimi xərclərin, transfer qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində xərclərin həcminin artması və ya azalması;

√ dəyişən xərclərin, satış qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;

- daimi xərclərin, transfer qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;

**284.** Direkt-kostinq sisteminin ən başlıca xüsusiyyəti nədir?

- bütövlükdə xərclərin uçotu ilə əlaqəli şəkildə məhsulun və digər kalkulyasiya obyektlərinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi
- hesabat dövrü ərzində aktivlərin kənara axını və ya azalması, yaxud öhdəliklərin artması
- materialların faktiki məsrəflərinin müəyyən olunmuş normalardan və normativlərdən kənarlaşmalarının sənədlərlə rəsmiyyətə salınması

√ məhsulun maya dəyərinin yalnız dəyişən xərclər əsasında hesablanması qaydasını müəyyən etməsi
- istehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi və uçotda əks etdirilməsi

**285.** Qaimə xərcləri, hansı xərclər qrupuna daxildir

- İnzibati xərclər qrupuna daxildir.
- Amortizasiya xərclər qrupuna daxildir.
- Tematik xərclər qrupuna daxildir.
- Kommersiya xərclər qrupuna daxildir.
- √ Kompleks xərclər qrupuna daxildir.

**286.** Hazırda sənaye müəssisələrində köməkçi istehsalatların aşağıdakı növləri fəaliyyət göstərir:

- nəqliyyat sexləri
- tara sexləri
- alət və təmir sexləri
- energetika sexləri
- √ Bütün cavablar doğrudur

**287.** Bitməmiş istehsalın tərkibinə daxildir

- əmtəlik məhsul, yarımfabrikat, yüklənmiş məhsul
- √ Qismən emala məruz qalmış xammal və materiallar, yığılmış detal və hissələr, yarımfabrikatlar
- əsas və köməkçi istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- maşın və mexanizmlərin yığılmış detal və hissələri, əmtəlik məhsul,
- İstehsal avadanlığının ,maşın və mexanizmlərin, nəqliyyat vasitələrinin amortizasiyası.

**288.** bu üsul əsasında hesabat dövrünün əvvəlinə qalıq nəzərə alınmaqla materialların hesabat dövründə istehsala buraxılışı ilə inventarizasiya nəticəsində onların hesabat dövrünün sonuna müəyyən olunmuş qalıqları arasındakı fərq aşkar edilir.

- Sənədləşdirmə üsulu
- Texniki hesablama üsulu
- √ İnventar üsulu.
- Dəst-biçim üsulu
- Kombiləşdirmə üsulu

**289.** sənaye məhsulunun maya dəyərinin 65-70 faizini, yüngül və yeyinti sənaye sahələrində isə 90 faizindən çoxunu

- əməkhaqqı məsrəfləri təşkil edir.
- İnzibti məsrəfləri təşkil edir.
- kommersiya məsrəfləri təşkil edir.
- √ material məsrəfləri təşkil edir.
- amortizasiya məsrəfləri təşkil edir.

**290.** Ilkin olaraq əməliyyatdır, son nəticədə isə məhsuldur yaxud məhsul qruplarıdır.

- Kalkulasiya maddəsi
- əməliyyat daşıyıcıları
- Xərclərin obyekti
- √ Kalkulyasiyalaşdırma obyekti
- Aktiv oçyekti

**291.** Xərclərin drayveri (daşıyıcısı) stavkası

- Kapitalın ilkin bölüşdürülməsi əmsalıdır.
- Gəlirlərin ilkin bölüşdürülməsi əmsalıdır.
- Aktivlərin ilkin bölüşdürülməsi əmsalıdır.
- √ Xərclərin ilkin bölüşdürülməsi əmsalıdır.
- Xərclərin son bölüşdürülməsi əmsalıdır.

**292.** Bu, qeyri-müstəqim xərclər ilə əməliyyatlar arasındakı əlaqələndirici həlqədir

- Aktiv daşıyıcıları
- Gəlir daşıyıcıları
- əməliyyat daşıyıcıları
√ Xərc daşıyıcıları
- Kalkulasiya əməliyatı

**293.** Müəyyən məqsədlər üçün görülən iş vahidi, tapşırıq, hərəkət başa düşülür.

√ Əməliyyat
- Dividend
- Xərc
- Kalkulasiya
- Aktiv

**294.** Marjinal gəlir müəyyən olunur.

- Differensial dəyişən xərclər bütün qeyri-müstəqim dəyişən xərcləri çıxmaqla müəyyən olunur.
- Xalis gəlirdən bütün müstəqim və qeyri-müstəqim dəyişən gəlirləri çıxmaqla müəyyən olunur.
- Satışdan olan xərclərdən bütün müstəqim və qeyri müstəqim dəyişən gəlirləri çıxmaqla müəyyən olunur.
√ Satışdan olan gəlirdən bütün müstəqim və qeyri-müstəqim dəyişən xərcləri çıxmaqla müəyyən olunur.
- Müstəqim material xərclərdən bütün qeyri-müstəqim dəyişən xərcləri çıxmaqla müəyyən olunur.

**295.** Həmcins əməliyyatların həyata keçirilməsi ilə bağlı olan xərclərin ümumi məbləği necə adlanır?

- Plan maya dəyəri
- Xərclərin drayveri
- Qeyri-maddi xərclər
√ Əməliyyatın maya dəyəri
- Sex maya dəyəri

**296.** Aşağıdakilardan biri idarəetmə uçotu və kontrollinq sistemində müəssisənin daimi xərcləri kimi qruplaşdırıla və təqdim edilə bilməz:

- Xərc daşıyıcılarının ayrı-ayrı qrupları arasında bölüşdürülməli olan xərclər kimi deyil, birbaşa başvermə yerlərinə aid edilmə kimi;
- Hesabat dövründə istehsal edilən məhsul növünün ümumi miqdarına birbaşa aid edilmə kimi;
√ Müəssisənin bölməsinin dəyişən xərcləri kimi
- Eyni qrupda birləşdirilməsi mümkün olan məmulat qrupuna aid edilmə kimi;
- Müəssisənin bölməsinin daimi xərcləri kimi.

**297.** Sadə, yaxud birpilləli direkt-kostinq variantında hansı xərclərdən istifadə edilir;

- Yalnız birbaşa təchizat xərclərindən istifadə edilir;
- Yalnız coxpilləli qaimə xərclərindən istifadə edilir;
√ Yalnız əməliyyat (qaimə) xərclərindən istifadə edilir;
- Yalnız əməkhaqqı və məzuniyyət xərclərindən istifadə edilir;
- Yalnız reklam, material və müstəqim qaimə xərclərindən istifadə edilir;

**298.** Xərclərin differensiasiya səviyyəsinə görə direkt-kostinqin hansı iki variantda ola bilər?

- Müstəqim coxpilləli direkt-kostinq və ya qeyri müstəqim direkt-kostinq
- İnkişaf etmiş yaxud birpilləli direkt-kostinq və ya sadə, yaxud çoxpilləli direkt-kostinq.
- Dəyişən istehsal direkt-kostinq vəya çoxpilləli müstəqim direkt-kostinq;
- Mürəkkəb birpilləli direkt-kostinq və ya sadə yaxud çoxpilləli direkt-kostinq.
√ sadə, yaxud birpilləli direkt-kostinq və ya inkişaf etmiş yaxud çoxpilləli direkt-kostinq.

**299.** Qeyri-müstəqim dəyişən xərclərin tərkibində uçota alınan xərclərə adətən bunlar daxil edilir: a) dəyişən istehsal qaimə xərcləri; b)birbaşa təchizat qaimə xərclər; c) dəyişən idarəetmə xərcləri; d)müstəqim əməkhaqqı xərcləri; e) reklam, material və müstəqim qaimə xərclər;f)dəyişən kommersiya xərcləri.

√ a) c) f)
- b);c);e).

- b);d);f).
- a);b);c).
- c);d);b).

**300.** Müstəqim dəyişən xərclərə daxildir.

√ Xammal və materiallara, digər ehtiyatlara çəkilən dəyişən xərclər
- Ümumitəsərüfat və digər istehsal xərclər
- əməkhaqqı və məzuniyyət xərcləri
- Əməkhaqqı və materiallara, digər dəyişən komersiya xərcləri.
- Reklam və məhsulun çatdırılmasına, digər ehtiyatlara çəkilən dəyişən xərclər

**301.** Dəyişən xərclər hansi iki qrupa bölünür

- Qeyri-müstəqim dəyişən və deyişən qaimə xərclərə;
- Daimi istehsal və deyişən qaimə xərcləri,
- Birbaşa və qeyri-müstəqim daimi xərclərə;
√ Müstəqim və qeyri-müstəqim dəyişən xərclərə;
- Müstəqim material və deyişən qaimə xərclərə;

**302.** Direkt-kostinq sistemi əsasında tərtib edilən mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda aşağıdakılardan biri aydın görünür

√ Dəyişən xərclərin, satış qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;
- Reklam xərclərin, transfer qiymətlərinin və istehsal edilən məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;
- Daimi xərclərin, transfer qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;
- Deyişən xərclərin, transfer qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində mənfəətin həcminin artması və ya azalması;
- Daimi xərclərin, transfer qiymətlərinin və buraxılan məhsulun quruluşunun dəyişilməsi nəticəsində xərclərin həcminin artması və ya azalması;

**303.** Satışdan olan gəlirdən bütün müstəqim və qeyri-müstəqim dəyişən xərcləri çıxmaqla müəyyən olunur.

- Mənfəət
√ Marjinal gəlir
- Qarışıq xərclər
- Maya dəyəri
- Birbaşa xərclər

**304.** Müəssisədə hesabat dövrünün əvvəlinə və sonuna bitməmiş istehsalın qalığı, həmçinin hazır məhsul ehtiyatları hansı xərclər əsasında qiymətləndirilir?

- Qarışıq xərclər
- Reklam xərclər
- Birbaşa xərclər
- Daimi xərclər
√ Dəyişən xərclər

**305.** Gələcək dövr üçün cəmi dolayı istehsal məsrəflərinin tətbiq olunan bölgü meyarına nisbəti necə adlanır?

- rentabellik astanası
- menecmentin keyfiyyəti göstəricisi
- dolayı istehsal məsrəflərinin keyfiyyəti göstəricisi
- bölüşdürmə açarları
√ dolayı istehsal məsrəflərinin norması

**306.** Sifarişin material məsrəfi təyin olunur:

- materialların inventarizasiya aktına əsasən

- istehsal bölməsinin sərəncamına əsasən
- limit-zabor kartlarına əsasən
- marşurut vərəqələrinə əsasən
√ materialın sifarişi üçün göndərilən anbar tələbnamə vərəqəsinə əsasən

**307.** Sifariş işinii icrası hansı mərhələləri əhatə edir: a) müəssisə tərəfindən edilən keçmiş təkliflərə əsaslanaraq lahiyələndirmə şöbəsi sifariş üçün məsrəf proqnozlarını hazırlayır; b) sifarişlərə uyğun olaraq lahiyələndirmə şöbəsi sifarişləri bir daha nəzərdən keçirir və icrası üçün ətraflı plan hazırlanır; c) sifariş üzrə məsrəflər uçotu kartı və ya sifariş üzrə məsrəflərin uçotu cədvəli tərtib edilir; d) məsuliyyət mərkəzləri müəyyənləşdirilir

- b, c, d
- b, d
- c, d
√ a, b, c
- a, c, d

**308.** Sifarişə çəkilən müstəqim məsrəflər hansı ilkin sənədlər əsasında sifarişlərin nömrələri üzrə xərclərin bölüşdürülməsi cədvəllərində qruplaşdırılır: a) tələbnamələr; b) limit-zabor kartları, c) naryadlar, d) marşurut vərəqələri; e) materialların inventarizasiya aktı.

- a, c, d, e
- c, d, e
- a, b, c, d, e
√ a, b, c, d
- b, c, d, e

**309.** Sifariş üzrə məhsul vahidinin maya dəyərinin hesablanmasının ardıcıllığını qeyd edin: a) Sifarişə çəkilən müstəqim məsrəflər ilkin sənədlər əsasında sifarişlərin nömrələri üzrə xərclərin bölüşdürülməsi cədvəllərində qruplaşdırılır; b) Ay ərzində ümumi yekunlar həmin cədvəllərdən istehsalın uçotu kartoçkalarına köçürülür; c) Qeyri müstəqim xərclər baş vermə yerləri üzrə uçota alınır; d) və ayrı-ayrı sifarişlərin maya dəyərinə qəbul edilmiş şərti baza göstəricisinə mütənasib qaydada bölüşdürülməklə daxil edilir; e) Sifarişə çəkilən xərclər məhsulun (xidmətin) miqdarına bölünməklə sifariş üzrə hər bir məhsulun maya dəyəri hesablanır; f) alınmış nəticə rəhbərliyə təqdim edilir.

- a, c, d, e, f
- c, d, e, f
- a, d, e, f
√ a, b, c, d, e
- b, c, d, e, f

**310.** Sifariş əsasında mühasibatlıqda tərtib edilir:

- mal-material ehtiyatlarınınhərəkəti cədvəli
- əməliyyatların qeydiyyatı jurnalı
√ istehsal məsrəflərinin analitik uçotunun kartoçkası
- iş vaxtı vərəqi
- əmək haqqı cədvəli

**311.** Sifariş metodunun tətbiqi zamanı Bbirbaşa (əsas) xərclər necə bölüşdürülür?

- məsuliyyət mərkəzləri üzrə;
- məhsullar üzrə;
- xərc mərkəzləri üzrə;
√ sifarişlər üzrə;
- departamentlər üzrə

**312.** Sifariş metodunun tətbiqi zamanı məhsulun maya dəyərinin hesabalanması həyata keçirilir:

- cəmii məhsullar üzrə
- birbaşa xərclər üzrə;
- xərc mərkəzləri üzrə
- bitməmiş istehsalat üzrə
√ sifarişlər üzrə;

**313.** Maya dəyərinin hesablanmasının sifariş metodunda:

- bir qayda olaraq məsrəflərin hazır məhsul və bitmiş istehsalat arasında şərti olaraq bölüşdürülməsinə ehtiyac yaranır;
- √ bir qayda olaraq məsrəflərin hazır məhsul və bitmiş istehsalat arasında şərti olaraq bölüşdürülməsinə ehtiyac aradan qalxır;
- ümumi əməliyyat departamentlərinin xərclərinin məhsullar arasında bölünməsi yolu ilə
- istehsal müəssisəsi çoxlu sayda eyni adlı məhsul istehsal edir və məhsul vahidinin maya dəyərinin hesablanmasının əsasını ümumi əməliyyat departamentlərinin xərclərinin məhsullar arasında bölünməsi yolu ilə hesablanır.

**314.** Başa çatdırılmamış sifarişlər balansda necə əks etdirilir?

- kreditor borclarının qalığı kimi
- pul vəsaitlərinin debitor borclarının qalığı kimi
- debitor borclarının qalığı kimi
- material ehtiyatlarının qalığı kimi
- √ bitməmiş istehsalat qalığı kimi;

**315.** Sifarişə çəkilən müstəqim məsrəflər qruplaşdırılır:

- işlərin görülməsi tapşırıqlarında
- materialların sfarişi üzrə tələbnamədə
- mühasibin qeydiyyatı jurnalında;
- √ ilkin sənədlər əsasında sifarişlərin nömrələri üzrə xərclərin bölüşdürülməsi cədvəllərində;
- materialların hərəkəti cədvəlində;

**316.** Sifariş metodunun mahiyyəti nədir?

- istehsal maya dəyəri mal-materialların alışına çəkilən xərcləri əks etdirir.
- istehsal maya dəyəri rəhbərliyin istəkləri əsasında fərqli məhsulların sifarişi formalaşdıran məsrəflərin cəmini xarakterizə edir
- istehsal maya dəyəri əsasən sənaye sahələrində məhsulların istehsalı zamanı tətbiq olunur.
- √ istehsal maya dəyəri fərqli məhsulların müştəri istəkləri əsasında sifarişi formalaşdıran məsrəflərin cəmini xarakterizə edir;
- istehsal maya dəyəri məhsul satışına çəkilən xərcləri əks etdirir.

**317.** Müstəqim dəyişən xərclər qrupuna aiddir

- retrospektiv xərclər, administrativ xərclər, qeyri relevant xərclər,
- müstəqim amortizasiya xərclərə, qeyri relevant xərclər, tematik dəyişən xərclər
- müstəqim əmək haqqı xərcləri, qeyri relevant xərclər, müstəqim amortizasiya xərclərə,
- qeyri-müstəqim amortizasiya xərclərə, qeyri relevant xərclər, istehsal qaimə xərcləri hansı xərc
- √ müstəqim material xərcləri, müstəqim əmək haqqı xərcləri, istehsal qaimə xərcləri

**318.** Qeyri-müstəqim xərclər qrupuna aiddir

- amortizasiya xərclərə, retrospektiv xərclər
- qeyri relevant xərclər, müstəqim amortizasiya xərclərə
- müstəqim dəyişən xərclərə, tematik dəyişən xərclər,
- relevant xərclər, müstəqim material xərcləri
- √ kommersiya xərcləri. administrativ xərclər,qaimə xərcləri

**319.** Xərc-Həcm-Mənfəət düsturu hansi metoda aiddir?

- Evrestik metodu
- Stoxastik metodu
- √ Qrafik metod
- Tənlik metodu
- Marjinal mənfəət metodu

**320.** Müəssiə bazarda qiymətlərin dəyişməsindən asılı olaraq maya dəyərini idarə etmək üçün nə etməldir ?

- Heç biri
- Bazarı tərk etməlidir

- İxtisaslı kadrlar cəlb etməlidir
- √ Məqsədli tədbirlər həyata keçirməlidir
- İstehsalı dayandırmalıdır

**321.** "Məqsədli maya dəyərinin formalaşdırılması müəssisəni məcbur edir ki …. " səhv variantı seçin.

- Bazarda rəqabətə davam gətirmək üçün rəqiblər, onların niyyətləri və tədbirlər planı barədə lazımi informasiya toplasın
- Xərclərin azaldılması üçün təchizat sistemini daha da təkmilləşdirsin, marketinq fəaliyyətini gücləndirsin
- Məhsulun keyfiyyətini bazarın, istehlakçıların tələblərinə uyğunlaşdırmağı bacarsın
- √ Qiyməti müəyyən edərkən bazar faktorlarına diqqət yetirməsin.
- Bütün cavablar doğrudur

**322.** Müstəqim dəyişən material xərcləri, əmək haqqı xərcləri, dəyişən istehsal qaimə xərcləri, dəyişən inzibati və kommersiya xərcləri hansı xərclərə aid edilir ?

- Sabit xərclər
- Tam istehsal və satış xərcləri
- İstehsal xərcləri
- √ Dəyişən xərclər
- Tam istehsal xərcləri

**323.** Hansı metodun çatışmayan cəhəti səhv qərarların qəbul oluna biləcəyi ehtimalıdır?

- kəmiyyət
- keyfiyyət
- dinamik
- iqtisadi
- √ evristik

**324.** Bunlardan biri kəmiyyət metodunun modeli deyil.

- dinamik proqramlaşdırma metodu
- √ praktik təhlil metodu
- nəqliyyat tapşırığı metodu
- reqression təhlil metodu
- xətti modelləşdirmə metodu

**325.** Diskontlaşdirilmiş dəyəri hesablamaq üçün hansi düsturdan istifadə olunur:

- Diskontlaşdirilmiş dəyər = Ədalətli dəyər/(1+r)
- Diskontlaşdirilmiş dəyər= Balans dəyəri/(n -1)
- √ Diskontlaşdirilmiş dəyər = Gələcək dəyər/(1+r)n
- Diskontlaşdirilmiş dəyər = Gələcək dəyər – Xalis aktivlər
- Diskontlaşdirilmiş dəyər= İlkin dəyər –Yiğilmiş amortizasiya

**326.** Qudvil hansi düsturla hesablanir?

- Qudvil=XA-K
- Qudvil=K+Ö
- Qudvil=K-XA
- Qudvil=Ö+XA
- √ Qudvil=Ö-XA

**327.** Aşağıdakılardan biri idarəetmə qərarlarının qəbulu və həyata keçirilməsi prosesinin mərhələlərinə aid deyil:

- təhlil nəticəsində səmərəlilik kriteriyalarının seçilməsi, əsaslandırılması və qərarların qəbulu nəticəsində əldə edilə biləcək nəticələrin hesablanması
- məqsəd və vəzifələrin qoyulması və həyata keçirilməsi prosesi
- qəbul edilən qərarların yerinə yetirilməsi gedişinin mütəmadi təhlili, onların üzərində nəzarətin həyata keçirilmə
- qəbul edilən qərarların konkret icraçılara çatdırılması

√ istehsalın həcmindən asılı olaraq onun mənfəətli yaxud zərərli olmasını müəyyən edilməsi

**328.** Marjinal mənfəət norması adlanır:

- Marjinal mənfəətin satışdan olan gəlirin məbləği ilə cəmi
- Marjinal mənfəətin satışdan olan gəlirin məbləği ilə fərqi
- Düzgün cavab yoxdur
- Marjinal mənfəətin satışdan olan gəlirin məbləğinə hasili
√ Marjinal mənfəətin satışdan olan gəlirin məbləğinə nisbəti

**329.** Qiymətlərin qoyulması zamanı istifadə edilən maya dəyərinin kəmiyyəti aşağıdakı xərclər əsasında formalaşa bilər:
1) istehsal xərcləri
2) dəyişməyən xərclər
3) dəyişən xərclər
4) qeyri istehsal xərcləri

- 3, 4
- 1, 2
- 2, 3
√ 1, 3
- 2, 4

**330.** İdarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üzrə mövcud olan metodlarının bölündüyü qruplar hansı sırada tam qeyd olunmuşdur?

- evristik, mənfəət
- düzgün variant yoxdur
√ evristik, kollektiv, kəmiyyət
- evristik, kollektiv, mənfəət
- evristik, kollektiv

**331.** Qəbul olunacaq qərarın səhihliyinə görə idarəetmə qərarları hansı qərarlara bölünür?

- cizgiləri müəyyən olunmuş, strukturlaşdırılmış və alqoritmik idarəetmə
√ operativ, taktiki və strateji qərarlara
- ümumi və xüsusi
- birdəfəlik və təkrar olunan
- sadə və mürəkkəb

**332.** Məhsul istehsalı və satışı zamanı nələrin qiyməti dəyişilməz kimi qəbul edilir?

- satılan məhsulun nomenklaturasında dəyişikliyin
- real şəraitdə məhsul vahidinin qiymətinin
- bunların hamısı
√ sərf olunan material resurslarının, göstərilən xidmətlərin,satılan məhsulun qiymətinin
- qanunvericilik bazasının dəyişilməsinin xərclərə və nəticələrə olan təsirinin

**333.** Xüsusi ədəbiyyatlarda maliyyə investisiyaları həm də belə adlanır:

- Banklara qoyulan depozit investisiyaları
- Qeyri-maddi investisiyalar
- Real investisiyalar
√ Portfel investisiyaları
- Qudvilin əldə olunması ilə bağlı investisiyalar

**334.** Müəssisə və firmaların məhsullarına (iş və xidmətlərinə) satış qiymətlərinin qoyulmasına hansı faktorlar təsir edir ?

- Daxili faktorlar
- Heç biri
- Bütün cavablar doğrudur
√ Daxili və xarici faktorlar
- Xarici faktorlar

**335.** İstehsal xərcləri üstəgəl inzibati idarəetmə xərcləri hansı xərcləri əmələ gətirir ?

√ Tam İstehsal xərcləri
- İstehsal xərcləri
- Marjinal xərclər
- Tam istehsal və satış xərcləri
- Heç biri

**336.** İfadələrdən yanlış olanı seçin.

- Məhsulun konkret növlərinin dəyişən xərclər əsasında hesablanmış maya dəyərinin üzərinə qeyri-müstəqim qaydada bölüşdürülən daimi xərclərin əlavə edilməsi qiymətlərin səviyyəsini artırır
√ Marjinal yanaşma qiymətlərin dəyişən və daimi xərclər əsasında müəyyən edilir.
- Marjinal yanaşma minimum məqsədəuyğun qiymətlərin qoyulmasına imkan verir.
- Marjinal yanaşma qiymətlərin yalnız dəyişən xərclər əsasında müəyyən edilməsini nəzərdə tutur.
- Qiymətqoymada marjinal yanaşmanın tətbiqi xüsusi sifarişlərin modelləşdirilməsi zamanı işi asanlaşdırır

**337.** "Qərarlar qəbul edilərkən və reallaşdırılarkən müəssisə rəhbərliyi idarəetmə qərarları qəbul edən şəxslərin bilik və bacarıqlarını, vərdişlərini, təcrübəsini əsas götürür." Bu xüsusiyyət hansı metoda aiddir?

√ evristik
- dinamik
- iqtisadi təhlil
- diskontlaşdırma
- kəmiyyət

**338.** Operativ və taktiki idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi zamanı hansı metoddan istifadə edilir?

- keyfiyyət
√ iqtisadi təhlil
- kəmiyyət
- diskontlaşdırma
- evristik

**339.** Strateji xarakter daşıyan qərarların qəbul edilməsində hansı metoddan istifadə edilir?

- evristik
- kəmiyyət
- xətti
- keyfiyyət
√ diskontlaşdırma

**340.** Hansı metodun əsasında elmi-praktiki yanaşma durur?

- kollektiv
- keyfiyyət
- evristik
√ kəmiyyət
- qeyri-formal

**341.** Aşağıdakılardan biri nəqliyyat tapşırığı modelinə aiddir:

- müəssisənin avadanlıqlarının təmirinə və onlara xidmət edilməsinə xərclərin optimallaşdırılması üçün
- xətti asılılığı müəyyən etmək üçün
- tapşırıqların yerinə yetirilməsi prosesində əlavə dəyişənləri əlavə etmək üçün
√ təchizat fəaliyyətinin optimallaşdırılması üçün

**342.** Aşağıdakılardan biri reqressiya metoduna aiddir:

- tapşırıqların yerinə yetirilməsi prosesində əlavə dəyişənləri əlavə etmək üçün
- müəssisənin avadanlıqlarının təmirinə və onlara xidmət edilməsinə xərclərin optimallaşdırılması üçün
- xətti asılılığı müəyyən etmək üçün
- təchizat fəaliyyətinin optimallaşdırılması üçün
√ xərclərin davranışının qiymətləndirilməsi üçün

**343.** Aşağıdakılardan hansı kəmiyyət metodunun modellərindən biri deyil?

- kütləvi xidmət nəzəriyyəsi
- xətti modelləşdirmə modeli
√ keyfiyyət təhlil modeli
- dinamik proqramlaşdırma modeli
- nəqliyyat tapşırığı modeli

**344.** Aşağıdakılardan hansı idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üzrə mövcud olan metodlardan biri deyil?

- evristik
√ keyfiyyət
- qeyri-formal
- kəmiyyət
- kollektiv

**345.** Optimal, səmərəli variant seçilərkən əsasən hansı faktorlar nəzərə alınmalıdır? 1.investisiyaların həcmi 2.Məhsulun həcmi 3.işə salınan obyektlərin gücləri 4.Qeyri-müəyyənlik 5.səmərəli faiz stavkası

- 2.Məhsulun həcmi 4.Qeyri-müəyyənlik 5.səmərəli faiz stavkası
√ 1.investisiyaların həcmi 3.işə salınan obyektlərin gücləri 5.səmərəli faiz stavkası
- 1.investisiyaların həcmi 2.Məhsulun həcmi 4.Qeyri-müəyyənlik
- 2.Məhsulun həcmi 3.işə salınan obyektlərin gücləri 4.Qeyri-müəyyənlik
- 2.Məhsulun həcmi 5.səmərəli faiz stavkası

**346.** ”Satışın həcminin dəqiq müəyyən edilə bilməməsi səbəbindən zərərin baş verə biləməsi” cümləsi hansı termini ifadə edir?

- Qeyri-müəyyənlik
- Bunların heç biri
- Xərc
√ Risk
- Ehtimal

**347.** Pul gəliri – dəyişən xərclər - daimi xərclər = mənfəət düsturu hansı metoda aiddir?

- Qrafik metod
- Bunlardan heç biri
- Bunların hamısı
- Marjinal mənfəət metodu
√ Tənliklər metodu

**348.** O.D.Kaverina idarəetmə qərarlarının qarşısında hansı tələblərin qoyulmasını məqsədəuyğun sayır?

- idarəetmə qərarı effektli olmalıdır
√ bütün cavablar doğrudur.
- idarəetmə qərarı vaxtında reallaşmalıdır
- onun yerinə yetirilməsi üçün o bütün zəruri resurslarla təmin edilməlidir.
- məqsəd elə qoyulmalıdır ki, ona çatmaq mümkün olsun

**349.** İdarəetmə qərarı dedikdə nə başa düşülür?

- Qərarların kəmiyyət və keyfiyyətcə formalaşdırılmasıdır.
√ Bunların hamısı

- Qərarların yerinə yetirilməsi prosesidir.
- Problemin (qarşıya qoyulmuş məqsədin, vəzifənin) reallaşdırılması üçün alternativlərin seçilməsidir.
- Problemin öyrənilməsi və qoyuluşudur.

**350.** İdarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üzrə mövcud olan metodların üç böyük qrupundan hansının və yaxud hansıların əsasında elmi-praktiki yanaşma durur?

- Bunlardan hər biri
√ Kəmiyyət
- Evristik
- Kollektiv
- Bunlardan heç biri

**351.** İdarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üzrə mövcud olan metodların üç böyük qrupundan hansı və yaxud hansılar qərarların qəbul edilməsi üçün daha üstün sayılır?

- Hamısı
√ Kollektiv
- Kəmiyyət və Kollektiv
- Evristik (qeyri-formal)
- Kəmiyyət

**352.** sənayenin hasilat sahələrində, elektrik enerjisi, eləcə də bir-iki məhsul növü istehsal edən və bitməmiş istehsala malik olmayan müəssisələrdə tətbiq edilir

- sənaye metodu
- mərhələ metodu
- normativ metodu
√ sadə metod
- qarışıq metodu

**353.** kalkulyasiyalaşdırma sistemi ikinci yanaşmansı özündə əks etdirir:

- maya dəyərinin retrospektiv xərclər əsasında kalkulyasiyalaşdırılması
√ maya dəyərinin məhdud xərclər əsasında kalkulyasiyalaşdırılması
- maya dəyərinin inzibati xərclər əsasında kalkulyasiyalaşdırılması
- maya dəyərinin kommersiya xərclər əsasında kalkulyasiyalaşdırılması
- maya dəyərinin tematik xərclər əsasında kalkulyasiyalaşdırılması

**354.** Xərclərin başvermə yerlərinə görə istehsal sferasının ümumi böl güsünə aid olanları seşin:

- Mütləq istehsalat, perspektiv istehsalat; yardımçı istehsalat
- Köməkçi istehsalat; mütləq istehsalat, qabaqcadan istehsalat;
- Perspektiv istehsalat; retrospektiv istehsalat; qabaqcadan istehsalat;
√ Köməkçi istehsalat; əsas istehsalat; yardımçı istehsalat.
- əsas istehsalat; ümumi istehsalat; qabaqcadan istehsalat;

**355.** Müəssisənin idarə olunması ilə bağlı xərclər MMUS 1-də uçota alınır

√ İnzibati xərclərinə
- Kommersiya xərclırinə
- Amortizasiya xərclərinə
- Material xərclərinə
- Umumi istehsal xərclərə

**356.** Kritik nöqtə dedikdə nə başa düşülür?

- Satışın həcminin elə bir nöqtəsi başa düşülür ki, həmin nöqtədə xərclər azalır, mənfəət artır;
- Satışın həcminin elə bir nöqtəsi başa düşülür ki, həmin nöqtədə xərclər artıt, bütün məhsulun satışından olan pul gəliri isə azalır;
- Satışın həcminin elə bir nöqtəsi başa düşülür ki, həmin nöqtədə xərclər minimum həddə catır;

- Satışın həcminin elə bir nöqtəsi başa düşülür ki, həmin nöqtədə xərclər maksimum həddə catır;
√ Satışın həcminin elə bir nöqtəsi başa düşülür ki, həmin nöqtədə xərclər, bütün məhsulun satışından olan pul gəlirinə bərabərdir;

**357.** Xətti asılılığı müəyyən etmək üçün istifadə olunan model

- Multiplikativ təhlil modeli;
- Dinamik proqramlaşdırma modeli;
- Nəqliyyat tap¬şırığı modeli;
- Retrospektiv təhlil modeli;
√ Xətti modelləşdirmə modeli

**358.** İdarəetmə qərarlarını mürəkkəblik səviyyəsinə görə bölünə bilər:

- Fərdi, qrup və kollektiv;
- Taktiki və strateji;
- Birdəfəlik və təsadüfi;
√ Sadə və mürəkkəb,
- Ümumi və xüsusi;

**359.** Mərhələ metodu ilə maya dəyərinin hesablanmasının ən sonuncu mərhələsi hansıdır:

- cəmi xərclərin məhsullar arasında bölüşdürülməsi
√ tamamlanmış və tamamlanmamış məhsulun maya dəyərinin ayrıca hesablanması;
- dolayı istehsal xərclərinin məsrəf mərkəzləri arasında bölüşdürülməsi
- dolayı istehsal xərclərinin əsas və köməkçi istehsal sahələri arasında bölüşdürülməsi
- dolayı istehsal xərclərinin məhsullar arasında bölüşdürülməsi

**360.** Mərhələ metodunda məhsulların fiziki cəhətdən istehsal axınları dedikdə başa düşülür:

- istehsalda istifadə olunmuş yarımfabrikatların həcminin müəyyən edilməsi;
√ yarımfabrikatın hazır məhsula çevrilməsi zamanı istehsal olunan tam və yarımçıq (bitməmiş) məhsulların miqdarının müəyyən edilməsi;
- yarımfabrikatın məhsul istehsalı həcminə təsirinin müəyyən edilməsi;
- istehsalda istifadə olunmuş yarımfabrikatların keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi
- yarımfabrikatlardan istifadənin səmərəliliyinin müəyyən edilməsi;

**361.** Ekvivalent məhsul vahidi nəyi xarakterizə edir:

- təyinatına görə faktiki istehsal olunmuş məhsula oxşar məhsulu
√ qismən tamamlanmış məhsulların sayı və onların tamamlanma faizini;
- lahiyələndirilən məhsulları
- daha rentabelli məhsulları
- bitməmiş istehsalatı

**362.** Maya dəyərinin hesablanmasının mərhələ metodunun tətbiqi zamanı orta çəki və FİFO metodundan istifadənin məqsədi:

- məhsul vahidinin maya dəyərinin hesablanması
√ ekvivalent məhsul vahidinin hesablanması;
- köməkçi xərc mərkəzləri üzrə toplanmış xərclərin əsas məsrəf mərkəzləri arasında boıüşdürülməsi
- dolayı istehsal xərclərinin köməkçi məsrəf mərkəzləri arasında boıüşdürülməsi
- dolayı istehsal xərclərinin düzgün müəyyən edilməsi

**363.** Ekvivalent məhsul vahidinin hesablanması zamanı istifadə olunan FİFO metodunun mahiyyəti nədir: a) ekvivalent məhsul vahidinin maya dəyərinin hesablanması zamanı dövrün əvvəlinə yarım qalan məhsul vahidinin tamamlanmış hissəsi nəzərə alınır; b) məhsul vahidinə düşən maya dəyəri hesablandığı zaman dövrün əvvəlinə yarım qalan məhsulun maya dəyəri nəzərə alınmır c) Məhsul vahidinin maya dəyəri hesablandığı zaman isə dövrün əvvəlinə tamamlanmamış məhsulun maya dəyəri nəzərə alınır.

- b, c
√ a, b
- a, b, c
- c

- a, c

**364.** Ekvivalent məhsul vahidinin hesablanması zamanı istifadə olunan orta çəki metodunun mahiyyəti nədir: a) ekvivalent məhsul vahidin hesablanması prosesində dövrün əvvəlinə tamamlanmamış məhsul vahidinin tamamlanmış hissəsi nəzərə alınmır; b) Məhsul vahidinin maya dəyəri hesablandığı zaman isə dövrün əvvəlinə tamamlanmamış məhsulun maya dəyəri nəzərə alınır; c) dövrün əvvəlinə yarım qalan məhsul vahidinin tamamlanmış hissəsi nəzərə alınır.

- b, c
√ a, b
- a, b, c
- c
- a, c

**365.** Yarımfabrikatların bir mərhələdən digər mərhələyə hərəkətinin mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınması, hər mərhələdən sonra maya dəyərinin hesablanması necə adlanır:

- yarımfabrikatsız maya dəyərinin kalkulyasiyası;
√ yarımfabrikat vasitəsi ilə maya dəyərinin hesablanması;
- normal maya dəyərinin hesablanması;
- faktiki maya dəyərinin hesablanması;
- normativ maya dəyərinin hesablanması;

**366.** İstehsal xərclərinin uçotunun aparılması, yarımfabrikatların hərəkətinin mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınmaması, hazır məhsulun maya dəyərinin hesablanması, hər mərhələdən sonra maya dəyəri hesablanması maya dəyərinin hesablanmasının hansı formasını xarakterizə edir:

- yarımfabrikat vasitəsi ilə maya dəyərinin kalkulyasiyası;
√ yarımfabrikatsız maya dəyərinin hesablanması;
- normal maya dəyərinin hesablanması;
- faktiki maya dəyərinin hesablanması;
- normativ maya dəyərinin hesablanması;

**367.** Mərhələ metodunun tətbiqi zamanı departamentlər üzrə əməliyyatları xarakterinə görə qruplaşdırmaq olar:

- növbəli istehsal əməliyyatları, əsas istehsal əməliyyatları
√ növbəli istehsal əməliyyatları, paralel istehsal əməliyyatları
- paralel istehsal əməliyyatları, əsas istehsal əməliyyatları
- paralel istehsal əməliyyatları, köməkçi istehsal əməliyyatları
- növbəli istehsal əməliyyatları, köməkçi istehsal əməliyyatları

**368.** Mərhələ metodu zamanı məhsul vahidinə sərf olunan xərcin müəyyən olunmasının əsasını təşkil edir:

- məsuliyyət mərkəzlərinin müəyyən olunması və xərclərinin onlar arasında bölüşdürülməsi yolu ilə.
√ ümumi əməliyyat departamentlərinin xərclərinin müəyyən olunması və onların istehsal olunan məhsullar arasında bölünməsi yolu ilə.
- hər bir sifariş üzrə xərclərin toplanması və həmin xərclərin məhsullar arasında bölüşdürülməsi yolu ilə.
- müstəqim və dolayı istehsal xərclərinin hesablanması və cəmi xərclərin məhsullar arasında bölünməsi yolu ilə.
- məsrəf mərkəzləri üzrə xərclərin toplanması və ümumi xərclərin dolayı məsrəf normalarına əsasən məhsullar arasında bölüşdürülməsi yolu ilə.

**369.** Mərhələ metodu sifariş metodundan nə ilə fərqlənir?

- Gəlir gətirmir.
√ Mərhələ metodu sistemində məhsul vahidinin maya dəyəri departament üzrə, Sifariş metodunda isə işə görə hesablanır.
- Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə demək olar ki, eynidir.
- Hər iki sistemdə eyni hesablardan xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunur.
- Xərci çoxdur

**370.** Ekvivalent məhsul vahidinin hesablanması metoduna aiddir: a) orta çəki metodu; b) FİFO metodu; c) ekspert qiymətləndirmə metodu.

- b, c
√ a, b
- a, b, c

- a
- a, c

**371.** Ekvivalent məhsul vahidinə düşən xərc hesablanır:

- Dövr ərzində baş vermiş istehsal xərcinin dövr ərzində istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi
- √ Dövr ərzində baş vermiş istehsal xərcinin dövr ərzində ekvivalent məhsul vahidinə nisbəti kimi;
- Dövr ərzində baş vermiş müstəqim əmək məsrəflərinin dövr ərzində ekvivalent məhsul vahidinə nisbəti kimi
- Dövr ərzində dolayı istehsal məsrəflərinin dövr ərzində ekvivalent məhsul vahidinə nisbəti kimi
- Dövr ərzində baş vermiş müstəqim material məsrəflərinin dövr ərzində ekvivalent məhsul vahidinə nisbəti kimi

**372.** Mərhələ metodu üzrə istehsal olunan məhsulların maya dəyərinin hesablanması mərhələlərinə aiddir: a) Məhsulların fiziki cəhətdən istehsal axınlarını müəyyən etmək və miqdar cədvəlini tərtib etmək; b) Ekvivalent vahidə görə buraxılışları hesablamaq; c) Ekvivalent məhsul vahidinə düşən maya dəyərini hesablamaq; d) Ümumi xərclərini hesablar üzrə cəmləmək; e) Tamamlanmış və tamamlanmamış məhsulların maya dəyərini hesablamaqla cəmi istehsal xərclərini müəyyən etmək; f) Maya dəyəri üzrə kənarlaşmanı müəyyən etmək.

- b, c, d, e, f
- √ a, b, c, d, e
- a, b, c, d, e, f
- b, c, d, e, f
- a, c, d, e, f

**373.** Yarımfabrikat vasitəsi ilə maya dəyərinin kalkulyasiyası zamanı: a) yarımfabrikatların bir mərhələdən digər mərhələyə hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınır; b) hər mərhələdən sonra maya dəyəri hesablanır; c) istehsal xərclərinin uçotu aparılır

- c
- a,c
- √ a,b
- a,b,c
- b,c

**374.** Yarımfabrikat vasitəsi ilə maya dəyərinin kalkulyasiyası zamanı: a) yarımfabrikatların bir mərhələdən digər mərhələyə hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınır; b) hər mərhələdən sonra maya dəyəri hesablanır; c) yarımfabrikatların hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınmır.

- a,b,c
- b,c
- a,c
- √ a,b
- c

**375.** Yarımfabrikat vasitəsi ilə maya dəyərinin kalkulyasiyası zamanı: a) yarımfabrikatların bir mərhələdən digər mərhələyə hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınır; b) hər mərhələdən sonra maya dəyəri hesablanır; c) hazır məhsulun maya dəyəri hesablanır.

- b, c
- √ a, b
- a,b,c
- c
- a,c

**376.** Yarımfabrikatsız maya dəyərinin hesablanması zamanı: a) istehsal xərclərinin uçotu aparılır, b) yarımfabrikatların hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınmır; c) onların maya dəyəri deyil, hazır məhsulun maya dəyəri hesablanır; d) yarımfabrikatların bir mərhələdən digər mərhələyə hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınır.

- a, b, d,
- a, b, c, d
- b, c, d,
- √ a, b, c
- )a, c, d,

**377.** Yarımfabrikatsız maya dəyərinin hesablanması zamanı: a) istehsal xərclərinin uçotu aparılır, b) yarımfabrikatların hərəkəti mühasibat yazılışları ilə rəsmiyyətə salınmır; c) onların maya dəyəri deyil, hazır məhsulun maya dəyəri hesablanır; d) hər mərhələdən sonra maya dəyəri hesablanır.

- a, c, d,
- √ a, b, c
- b, c, d,
- a, b, c, d
- a, b, d,

**378.** Maya dəyərinin hesablanmasının mərhələ metodunun hansı variantı mövcuddur: 1.Yarımfabrikatsız maya dəyərinin hesablanması; 2.Yarımfabrikat vasitəsi ilə maya dəyərinin kalkulyasiyası; 3. Dolayı istehsal məsrəfləri ilə maya dəyərinin hesablanması

- 1,3
- √ 1,2
- 1
- 2
- 2,3

**379.** Departamentlər üzrə əməliyyatlar xarakterinə görə bölünür:

- Son istehsal əməliyyatları
- √ Paralel istehsal əməliyyatları
- Nümunə istehsal əməliyyatları
- Proqnoz istehsal əməliyyatları
- İlkin istehsal əməliyyatları

**380.** Departamentlər üzrə əməliyyatlar xarakterinə görə bölünür:

- Son istehsal əməliyyatları;
- √ Növbəli istehsal əməliyyatları
- Nümunə istehsal əməliyyatları
- Proqnoz istehsal əməliyyatları
- İlkin istehsal əməliyyatları

**381.** Departamentlər üzrə əməliyyatlar xarakterinə görə necə olur? 1) Növbəli istehsal əməliyyatları; 2) Paralel istehsal əməliyyatları; 3) Fasiləsiz istehsal əməliyyatları

- 3
- √ 1.20
- 1, 3
- 1, 2, 3
- 2, 3

**382.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin fərqli cəhətləri: a) Mərhələ metodu eynitipli məhsullardan çoxlu sayda, sifariş metodunda isə bir-birinə oxşar olmayan müxtəlif tipli məhsulların istehsalı zamanı tətbiq olunur; b) Mərhələ metodunda xərclər departament üzrə, sifariş metoduda isə xərclər fərdi işlər (sifarişlər) üzrə toplanılır; c) Mərhələ metodunda xərcləri müəyyən etmək üçün departament üzrə istehsal hesabatından, sifariş metodunda isə xərclərin uçotu vərəqindən istifadə olunur; d) Mərhələ metodu sistemində məhsul vahidinin maya dəyəri departament üzrə, Sifariş metodunda isə işə görə hesablanır; e) Mərhələ metodunda xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunmur.

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- a, b, c, d,e
- b, c, e
- a, b, d, e

**383.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin fərqli cəhətləri: a) Mərhələ metodu eynitipli məhsullardan çoxlu sayda, sifariş metodunda isə bir-birinə oxşar olmayan müxtəlif tipli məhsulların istehsalı zamanı tətbiq olunur; b) Mərhələ metodunda xərclər departament üzrə, sifariş metoduda isə xərclər fərdi işlər (sifarişlər) üzrə toplanılır; c) Mərhələ metodunda xərcləri müəyyən etmək üçün departament üzrə istehsal hesabatından, sifariş metodunda isə xərclərin uçotu vərəqindən istifadə olunur; d) Mərhələ metodu sistemində məhsul vahidinin maya dəyəri departament üzrə, Sifariş metodunda isə işə görə hesablanır; e) material, əmək və dolayı istehsal xərcləri məhsulun maya dəyərinə əlavə olunur və bu məhsul vahidinə sərf olunan xərci müəyyən etməkdə istifadə olunur

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d

- \a, b, d, e
- a, b, c, d,e
- b, c, e

**384.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin fərqli cəhətləri: a) Mərhələ metodu eynitipli məhsullardan çoxlu sayda, sifariş metodunda isə bir-birinə oxşar olmayan müxtəlif tipli məhsulların istehsalı zamanı tətbiq olunur; b) Mərhələ metodunda xərclər departament üzrə, sifariş metoduda isə xərclər fərdi işlər (sifarişlər) üzrə toplanılır; c) Mərhələ metodunda xərcləri müəyyən etmək üçün departament üzrə istehsal hesabatından, sifariş metodunda isə xərclərin uçotu vərəqindən istifadə olunur; d) Mərhələ metodu sistemində məhsul vahidinin maya dəyəri departament üzrə, Sifariş metodunda isə işə görə hesablanır; e) Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə eynidir

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- a, b, c, d,e
- b, c, e
- a, b, d, e

**385.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin oxşar cəhətləri: a) Hər iki sistemdə material, əmək və dolayı istehsal xərcləri məhsulun maya dəyərinə əlavə olunur və bu məhsul vahidinə sərf olunan xərci müəyyən etməkdə istifadə olunur; b) Hər iki sistemdə eyni hesablardan – xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunur; c) Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə demək olar ki, eynidir; d) məhsul vahidinin maya dəyəri işə görə hesablanır

- a, c, d
- a, b, d
- a, b, c, d
- b, c, d
- √ a, b, c

**386.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin oxşar cəhətləri: a) Hər iki sistemdə material, əmək və dolayı istehsal xərcləri məhsulun maya dəyərinə əlavə olunur və bu məhsul vahidinə sərf olunan xərci müəyyən etməkdə istifadə olunur; b) Hər iki sistemdə eyni hesablardan – xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunur; c) Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə demək olar ki, eynidir; d) bir-birinə oxşar olmayan müxtəlif tipli məhsulların istehsalı zamanı tətbiq olunur.

- a, c, d
- √ a, b, c
- a, b, c, d
- b, c, d
- a, b, d

**387.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin oxşar cəhətləri: a) Hər iki sistemdə material, əmək və dolayı istehsal xərcləri məhsulun maya dəyərinə əlavə olunur və bu məhsul vahidinə sərf olunan xərci müəyyən etməkdə istifadə olunur; b) Hər iki sistemdə eyni hesablardan – xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunur; c) Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə demək olar ki, eynidir; d) xərcləri müəyyən etmək üçün departament üzrə istehsal hesabatından və xərclərin uçotu vərəqindən istifadə olunur.

- b, c, d
- √ a, b, c
- a, b, d
- a, b, c, d
- a, c, d

**388.** Mərhələ metodu ilə sifariş metodunun tətbiqinin oxşar cəhətləri: a) Hər iki sistemdə material, əmək və dolayı istehsal xərcləri məhsulun maya dəyərinə əlavə olunur və bu məhsul vahidinə sərf olunan xərci müəyyən etməkdə istifadə olunur; b) Hər iki sistemdə eyni hesablardan – xammal, yarımfabrikat, DİM, hazır məhsul hesablarından istifadə olunur; c) Hesablar üzrə xərclərin hərəkəti hər iki sistemdə demək olar ki, eynidir; d) xərclər departament üzrə toplanılır

- a, c, d
- √ a, b, c
- a, b, c, d
- b, c, d
- a, b, d

**389.** Mərhələ metodu hansı hal üçün xarakterikdir:

- sifarişləri yerinə yetirən müəssisələr üçün

√ kütləvi istehsal üçün
• az saylı, fərqli istehsal üçün
• Tək nümunə üçün
• birdəfəlik təkrarlanmayan sifarişləri yerinə yetirən müəssisələr üçün;

**390.** Maya dəyərinin hesablanmasinin geniş yayılmış klassik metoduna aiddir:

• Reqresiya metodu
• Normal maya dəyəri metodu
√ Sifariş, Mərhələ metodu
• Bölüşdürmə qrafik metodu
• Analitik metod

**391.** Məhsul ilkin xammalın müxtəlif ardıcıl mərhələlərdə emal edilməsi yolu ilə hazırlanması hansı metodla kalkulyasiyalaşdırılır:

• sənaye metodu
• sifariş metodu
• qarışıq metodu
√ mərhələ metodu
• normativ metodu

**392.** Kütləvi və seriyalı istehsalatlara məxsus müəssisələr hansı kalkulyasiyalaşdırılma metodundan istifadə edilir.

• Normativ metodu
• Sənaye metodu
• Qarışıq metodu
√ Mərhələ metodu
• Sifariş metodu

**393.** Mərhələ metodu nədir?

• ilkin xammalın qarışıq mərhələlərdə emal edilməsi
• ilkin xammalın eyni mərhələlərdə emal edilməsi
• son xammalın müxtəlif mərhələlərdə emal edilməsi
√ ilkin xammalın müxtəlif mərhələlərdə emal edilməsi
• son xammalın qarışıq mərhələlərdə emal edilməsi

**394.** Mənfəət və Zərərlər Hesabatı Büdcəsinə hansi göstəricilər daxil deyil?

• Satışlar
√ Rentabellik göstəricisi
• Qarişiq xərclər
• Satış xərclər
• SMMD

**395.** Dolayı İstehsal Xərcləri Büdcəsi (DİX) hansi xərclər əsasında tərtib olunur?

• Birbaşa
√ Sabit və dəyişən DİX əsasında
• Dəyişən DİX və Birbaşa
• Dəyişən DİX və Birbaşa
• Sabit və Birbaşa

**396.** İnzibati xərclər büdcəsinə hansi xərclər daxil deyil?

• Amortizasiya xərcləri
• Kommunal xərclər
• Əmək haqqı xərcləri
• Sığorta xərcləri
√ Xammal və Material xərcləri

**397.** İstehsal Büdcəsi hazırlanarkən hansi element əvvəlcədən məlum olmalıdır? 1.satılacaq məhsulun miqdarı 2.dövrün əvvəlinə olan istehsalın (ehtiyatın) qiyməti 3.dövrün sonuna olunan ehtiyatların miqdarı 4. dövrün əvvəlinə olan istehsalın (ehtiyatın) miqdari 5. dövrün sonuna olunan ehtiyatların qiyməti

- 2,3,5
- √ 1,3,4
- 3,4,5
- 2,4,5
- 1,2,5

**398.** Müəssisənin büdcələrini hazırlayarkən necə mərhələ (büdcələrin tərtib olunması) üzrə iş aparılmalıdır?

- 8
- √ 10
- 6
- 4
- 7

**399.** Büdcələşdirmə prosesi mərhələlərinə hansi aiddir?

- müəssisənin, onun ayrı-ayrı bölmələrinin fəaliyyətinin planlaşdırılması və uzlaşdırılması
- √ hamisi
- iqtisadi və digər şəraitin dəyişilməsi nəticəsində büdcələrin dəyişdirilməsi və onlara düzəlişlərin edilməsi;
- bütövlükdə büdcələrin son variantlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi.
- müxtəlif məsuliyyət mərkəzləri və bütövlükdə müəssisə üzrə göstəricilərin müəyyən edilməsi və hesablanması;

**400.** Tam maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri 100.000 manata bərabərdir. Dəyişən DİM-in 25.000 manat, Sabit DİM isə tam maya dəyərinin 15%-i, istehsal gücündə azalmanın 20% olduğunu nəzərə alsaq, normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın.

- 99000
- √ 97000
- 100000
- 96000
- 98000

**401.** Birbaşa maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş maya dəyəri 58.000 manata bərabərdir. Sabit dolayı istehsal məsrəfinin 20000, dəyişən dolayı istehsal məsrəfinin birbaşa istehsal məsrəfindən 10% az olduğunu, istehsal gücündə azalmanın 40% olduğunu nəzərə alsaq, normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın.

- 122000
- √ 122200
- 122600
- 122300
- 122400

**402.** İstehsal təyinatli müəssisədə taktiki büdcəni tərtib etmək ücün hansi məlumatlardan istifadə etmək lazimdir: 1) istehsalin natural formada həcmi 2) mənfəət və zərərlər haqda hesabatin məlumatlari 3) məhsul vahidinin istehsali ücün tələb olunan vaxtin kəmiyyəti 4)gəlirin həcmi 5) məhsulun hazirlanmasi ücün lazim olan vaxtin qiyməti və yaxud dəyəri

- 2,4,5
- √ 1,3,5
- 3,4,5
- 1,2,5
- 1,4,5

**403.** Fasiləsiz planlaşdırılan büdcə hansidir:

- cevik
- √ sürüşkən
- diskret

- taktiki
- statik

**404.** Əməliyyat büdcəsinə nə daxildir:

- tədarük büdcəsi
- √ hamisi
- mal-material büdcəsi
- istehsal büdcəsi
- satiş büdcəsi

**405.** Balans hesabatı büdcəsinin hazırlanması zamanı pulun əvvələ qalığı və son qalığı hansı büdcədən götürülür?

- İstehsal büdcəsindən
- √ Pul büdcəsindən
- Kapital (investisiya) büdcəsindən
- Satiş büdcəsindən
- Mənfəət və zərər haqqında hesabat büdcəsindən

**406.** Pul büdcəsi özündə nəyi əks etdirir?

- Gələcəkdə satışların miqdarını
- √ Gələcəkdə pul mənbələrini və istifadəsini
- Gələcəkdə istehsalın məbləğini
- Cari dövrdə satişlarin miqdarini
- Keçmiş dövrdə pul mənbələrini və istifadəsini

**407.** Kapital (investisiya) xərcləri büdcəsinə hansı xərclər daxildir:

- Qısamüddətli aktivlərin alınması
- √ Uzunmüddətli aktivlərin alınması
- İnzibati xərclər
- Satış xərcləri
- Ehtiyatların alınması

**408.** Büdcələnmiş istehsal miqdarının tapılması düsturunun düzgün qeyd olunduğu variantı müəyyən edin.

- Büdcələnmiş satış miqdarı + başlanğıc ehtiyat miqdarı - arzu olunan son ehtiyat qalığı miqdarı
- √ Büdcələnmiş satış miqdarı + arzu olunan son ehtiyat qalığı miqdarı – başlanğıc ehtiyat miqdarı
- Arzu olunan son ehtiyat qalığı miqdarı + başlanğıc ehtiyac miqdarı – büdcələnmiş satış miqdarı
- Arzu olunan son ehtiyat qalığı miqdarı + başlanğıc ehtiyac miqdarı
- Başlanğıc ehtiyat miqdarı - arzu olunan son ehtiyat qalığı miqdarı+ büdcələnmiş satış miqdarı

**409.** Aşağıdakılardan hansı İstehsal Büdcəsinin tərkib hissəsidir? 1) Birbaşa material büdcəsi 2) amortizasiya xərcləri 3) Birbaşa əmək büdcəsi 4) sığorta xərcləri 5) kompensasiya xərcləri 6) son hazır məhsul büdcəsi 7) kommunal xərcləri

- 5,6,7
- 1,6,7
- 2,3,6
- 4,5,7
- √ 1,3,6

**410.** Satış xərcləri büdcəsinin tərkibinə daxil olanları seçin. 1) Satışların miqdarı 2) İnzibati işçilərin əmək haqqı xərcləri 3) Reklam xərcləri 4) Sabit satış xərcləri 5) İstehsal binasının kommunal xərcləri

- 2,4,6
- 2,3,5
- 2,4,5
- √ 1,3,4
- 1,3,5

**411.** Normal maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri 98.000 manata bərabərdir. Dəyişən DİM 35.000 manat, Sabit DİM 30.000 manat, istehsal gücündə azalmanın 50% olduğunu nəzərə alsaq, tam maya dəyəri metodu ilə istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərini tapın.

- 114000
- 112000
- 111000
- 110000
- √ 113000

**412.** "Ərikli" MMC müəssisəsinin dörd rüb ərzində büdcələdiyi satış miqdarı aşağıdakı kimidir: I rüb=10000 II rüb=15000 III rüb=25000 IV rüb=30000 Müəssisə hər rübün sonunda növbəti rübün satış miqdarının 20%-i qədər stok saxlanılması istənilir. Bu məlumatlara görə II rübdəki istehsal miqdarını tapın.

- 14000
- 12000
- √ 17000
- 15000
- 13000

**413.** "Comərdli" MMC 2023-cü ilin 3-cü rübündə 60000 ədəd məhsul sata biləcəyini təxmin edir. Müəssisənin dövrün əvvəlinə 10000 ədəd məhsul qalmaqda olub, dövrün sonuna 4000 ədəd məhsul saxlamaq istəyir. Buna görə müəssisə istehsal etməli olduğu məhsul miqdarı nə qədərdir?

- 60000
- 64000
- √ 54000
- 56000
- 50000

**414.** İnzibati xərclər büdcəsinə daxil olmayanları seçin. 1 satış binasının komunal xərci; 2 istehsal binasının işçilərin əmək haqqı xərci 3 inzibati binanın əmək haqqı xərcləri; 4 satış binasınlın əməkhaqqı xərcləri; 5 inzibati binanın əmək haqqı xərcləri

- 1, 4, 5
- 2, 3, 5
- √ 1, 2, 4
- 2, 3, 4
- 1, 2, 5

**415.** Pul büdcəsinin tərkibinə daxil olmayan variant hansıdır? 1.başlanğıc nəğd pul; 2. kreditlə satış; 3. aktiv alışı; 4. aktivlərin satışı; 5 kreditlə alış;

- 1,5
- 1,4
- 3,4
- √ 2,5
- 3,5

**416.** Funksional büdcələr hansı büdcələrdir?

- Sabit büdcələr
- Xususi büdcələr
- Bütün müəssisəni əhatə edən büdcələr
- Dövlət büdcələri
- √ Müəssisənin ayrı-ayrı bölmələrinin büdcələri

**417.** Büdcə mahiyyəti nədir?

- Müəssisənin cari dövrünü əks etdirir.
- Keçmişlə cari dövrün məlumatlarini müqayisə edir
- Cari fəaliyyəti əks etdirir.

√ Gələcəyə yönəlik planlaşdırmadır.
• Keçmişdən məlumat verir.

**418.** Aşağıdakılardan hansı mərhələ Strateji Planlaşdırmanın hazırlanması mərhələlərindən deyil?

• Məqsədlərin müəyyənləşdirilməsi
• Planin təsdiq olunmasi
• Strateji baxiş
• Strategiyanın hazırlanması
√ Maliyyə hesabat formalarının təhlili

**419.** Müəssisələrin maliyyə büdcələrinə daxildir: a)kapital büdcəsi, b)gəlirlər və xərclər büdcəsi, c)pul vəsaitlərinin hərəkəti büdcəsi, d)balans büdcəsi, e)aktiv və öhdəlik büdcəsi, f)operativ və retrospektiv büdcələri.

• a,c,f,
• d,e,f.
• a,b,e,
• b,e,f
√ b,c,d,

**420.** Büdcələşdirmə prosesi mərhələlərinə aid deyil:

• müxtəlif məsuliyyət mərkəzləri və bütövlükdə müəssisə üzrə göstəricilərin müəyyən edilməsi və hesablanması;
• müəssisənin, onun ayrı-ayrı bölmələrinin fəaliyyətinin planlaşdırılması və uzlaşdırılması;
• bütövlükdə büdcələrin son variantlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi.
• iqtisadi və digər şəraitin dəyişilməsi nəticəsində büdcələrin dəyişdirilməsi və onlara düzəlişlərin edilməsi;
√ müəssisənin aktivlərin artırılması kapitalın azaldılmasının planlaşdırılması və uzlaşdırılması;

**421.** Tam kalkulyasiyalaşdırma zamanı bütün müstəqim dəyişən xərclər birbaşa hansı hesabda əks etdirilir

• «Əməyin ödənişi üzrə işçi heyəti ilə hesablaşmalar»,
• «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
• «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
√ «İstehsalat məsrəfləri»
• «Hazır məhsul»

**422.** şərti-dəyişən və daimi (qeyri-müstəqim) xərclər hansı hesabda uçota alınır,

• «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
• «Hazır məhsul»
• «Əməyin ödənişi üzrə işçi heyəti ilə hesablaşmalar»,
√ «İnzibati xərcləri»
• «uzunmüddətli zəmanət öhdəlikləri»

**423.** Planlaşdırılma üsuluna görə büdcələri bölmək olar.

• əməliyyat və baş büdcələrə
• Birinci və ikincə dərəcəli
• Operativ və strateji büdcələrə
√ Diskret və sürüşkən büdcələrə
• Statik və əlavə büdcələrə

**424.** Müssisənin ümumi fəaliyyətinin büdcəsi adlanır.

• İlkin büdcə
• Retrospektiv büdcə
• Strateji büdcə
√ Baş büdcə
• Operativ büdcə

**425.** Taktiki və əməliyyat büdcələrin vaxt dövrü adətən

- 10 ildən yuxarı olan müddəti əhatə edir
- 3 ildən yuxarı olan müddəti əhatə edir,
- Vaxt əlaməti mövcud deyil
- √ 1 il və ondan az müddət üçün tərtib edilir,
- 5 illik olan müddəti əha¬tə edir,

**426.** Strateji büdcələrin vaxt dövrü adətən

- 6 aylıq olan müddəti əhatə edir,
- 1 il və ondan az müddət üçün tərtib edilir
- 3 aylıq olan müddəti əhatə edir,
- √ 3 ildən yuxarı olan müddəti əhatə edir,
- Vaxt əlaməti mövcud deyil

**427.** Qoyulmuş vəzifə və məqsədlərdən asılı olaraq büdcənin növlərini fərqləndirirlər: a) strateji büdcələr;b)operativ büdcələr;c) taktiki büdcələr;d)ilkin büdcələr;e)kompleks büdcələr;f) əməliyyat büdcələri.

- c,d,f
- b,d,e
- a,b,e
- √ a,c,f
- b,c,e

**428.** Büdcə nədir?

- İqtisadi baxımdan təxirə salınmış istehlak
- Planın keyfiyyətcə ifadə edilməsi
- Planın operativ ifadə edilməsi
- √ Planın kəmiyyətcə ifadə edilməsi
- Verilənlər bazasının idarə edilməsi

**429.** Normativ maya dəyəri istifadə edilir: a) fəaliyyətin ölçülməsində; b) mal-material ehtiyatlarının qiymətləndirilməsində; c) satış qiymətlərinin təyin olunmasında; d) xərclərə nəzarət məqsədi ilə; e) satışın həcminin müəyyən edilməsində

- √ a, b, c, d
- b, d, e
- a, d, e
- b, c, d, e
- a, c, d, e

**430.** Xərclərin idarə olunmasında əvvəlcədən müəyyən edilmiş və hesablanmış məsrəflər nəyi xarakterizə edir:

- proqnoz maya dəyəri
- plan maya dəyəri
- faktiki maya dəyəri
- büdcə maya dəyəri
- √ normativ maya dəyəri

**431.** Dəstək fəaliyyətlərə aiddir: a) tədarük faliyyəti; b) insan resurslarının idarəedilməsi faliyyəti; c) texnoloji inkişaf fəaliyyəti; d) idarəetmə fəaliyyəti; e) istehsal fəaliyyəti;

- b, c, d, e;
- c, d, e;
- a, b, c, d; e
- a, b, d, e;
- √ a, b, c, d

**432.** Maya dəyərinin hesablanmasının hansı metodunda faəliyyətə əsaslanan metodun tətbiqi zamanı dəyər fəaliyyətləri dəstək və təməl (əsas) fəaliyyətləri kimi qruplaşdırılır:

- normativ maya dəyəri metodu;
- sifariş metodu
- √ fəaliyyətə əsaslanan hesablama metodu;
- mərhələ metodu
- tam maya dəyəri metodu

**433.** Maya dəyərinin hesablanmasının hansı metodunda məsrəflər fəaliyyət və məhsullar üzərinə bölüşdürülür?

- normativ maya dəyəri metodu;
- √ fəaliyyətə əsaslanan hesablama metodu;
- mərhələ metodu
- tam maya dəyəri metodu
- sifariş metodu

**434.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun tətbiqi mərhələlərini qeyd edin: 1) Fəaliyyətlərin müəyyənləşdirilməsi; 2) Məsrəf ölçü meyarlarının müəyyənləşdirilməsi; 3) Məsrəf normasının müəyyənləşdirilməsi; 4) DİM-in məhsul vahidləri üzrə bölüşdürlüməsi;5) Məhsullar üzrə tam maya dəyərini hesablamaq;

- √ 1, 2, 3, 4
- 1, 2, 4, 5
- 2, 3, 4, 5
- 1, 3, 4, 5
- 1, 2, 3, 4, 5

**435.** Fəaliyyətə əsaslanan hesablama metodun tətbiq edərkən hansı prosedurlar həyata keçirilir: a) fəaliyyətlər və bölüşdürmə meyarları müəyyənləşdirilir; b) məsrəf norması (bölüşdürmə meyarının dərəcəsi) hesablanır; c) dolayı istehsal məsrəfləri məhsul vahidləri üzərinə bölüşdürülür; d) xərclərin səmərəliliyi müəyyən edilir

- a, d
- a, c, d
- b, c, d
- b, d
- √ a, b, c

**436.** Dolayı istehsal məsrəflərinin məhsullar üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüşdürülməsinin metodu necə adlanır:

- maya dəyərinin mərhələ metodu
- tam maya dəyəri metodu
- √ maya dəyərinin faliyyətə əsaslanan hesablama metodu
- maya dəyərinin normativ hesablama metodu
- maya dəyərinin sifariş metodu

**437.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun üstünlüklərinə aid deyil:

- Resurslardan istifadənin səmərəliliyini yüksəltmək
- Müəssisə üçün effektivliyi yüksək olan məhsul və layihə seçimlərində doğru qərar qəbul etmək
- İstehsal və idarəetmə prosesinin təkmilləşdirilməsi
- √ Qiymətləri yüksəltməklə mənfəəti artırmaq
- Maya dəyərinin aşağı salınması ilə mənfəətin artırılması

**438.** Məhsul üzrə fəaliyyət DİM-nin hesablanması

- Fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf / digər fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf meyarı
- Fəaliyyətlər üzrə cəmi məsrəf : Fəaliyyət üzrə DİM norması
- Fəaliyyətlər üzrə cəmi məsrəf × fəaliyyətlərin məsrəf meyarları cəminə
- √ Fəaliyyət üzrə DİM norması × Məhsulun cari fəaliyyət üzrə məsrəf meyarı
- Fəaliyyət üzrə DİM norması / Məhsulun cari fəaliyyət üzrə məsrəf meyarı

**439.** Fəaliyyət üzrə məsrəf normasının hesablanması düsturu hansı variantda düzgün göstərilmişdir?

- Fəaliyyətlər üzrə cəmi məsrəf × işlənmiş maşın-saatın miqdarı
- Fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf / digər fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf meyarı
- Fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf × fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf meyarı
- √ Fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf / fəaliyyət üzrə cəmi məsrəf meyarı
- Fəaliyyətlər üzrə cəmi məsrəf × işlənmiş adam-saatın miqdarı

**440.** Fəaliyyətə əsaslanan hesablama metoduna aid olmayan bölüşdürmə açarı:

- test sayı
- hazırlıq sayı
- sifarişlərin sayı
- √ işçi sayı
- maşın saat

**441.** Təməl (əsas) fəaliyyətlərə aid olmayanı seçin.

- Logistika fəaliyyəti
- İstehsal fəaliyyəti
- √ Tədarük fəaliyyəti
- Satış fəaliyyəti
- Marketinq fəaliyyəti

**442.** Təməl (əsas) fəaliyyətlərə aiddir: a) daxilə yönəlik logistika fəaliyyəti; b) istehsal fəaliyyəti; c) xaricə yönəlik logistika; d) marketinq və satış fəaliyyəti; e) xidmət fəaliyyəti; f) tədarük fəaliyyəti;

- . c, d, e, f;
- b, c, d, e, f;
- √ a, b, c, d, e
- a, c, d, e, f;
- . a, b, c, d, f

**443.** Dəstək fəaliyyətlərə aiddir: a) tədarük faliyyəti; b) insan resurslarının idarəedilməsi fəaliyyəti; c) texnoloji inkişaf fəaliyyəti; d) idarəetmə fəaliyyəti; e) istehsal fəaliyyəti;

- a, b, d, e;
- √ a, b, c, d;
- a, b, c, d, e;
- . c, d, e;
- b, c, d, e;

**444.** . Faəliyyətə əsaslanan metodun tətbiqi zamanı dəyər fəaliyyətlərini təsnifləşdirmək olar:

- köməkçi və yardımçı
- √ dəstək və təməl (əsas);
- əsas və yardımçı;
- əsas və köməkçi;
- dəstək və köməkçi

**445.** Faəliyyətə əsaslanan metodla məsrəflər bölüşdürülür:

- əvvəl məsrəf mərkəzləri, sonra məhsullar arasında;
- √ əvvəl fəaliyyətlər, sonar məhsullar arasında;
- əvvəl köməkçi, sonra əsas məsrəf mərkəzləri arasında;
- ayrı-ayrı sifarişlər arasında
- əvvəl əsas, sonra köməkçi məsrəf mərkəzləri arasında;

**446.** FƏH metodu hansı məsrəflərin məhsulun üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüsdürülməsi qaydasını göstərən bir metoddur?

- Birbaşa istehsal məsrəfləri
- √ Dolayı istehsal məsrəfləri
- Birbaşa material məsrəfləri
- irbaşa əmək məsrəfləri
- Sabit dolayı xərcləri

**447.** Faəliyyətə əsaslanan metodda məsrəflər bölüşdürülür: 1) fəaliyyətlər üzrə; 2) məhsullar üzərinə 3) əsas məsrəf mərkəzi üzərinə.;

- 1, 2, 3
- √ 1, 2
- ) 2, 3
- 3
- 1, 3

**448.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun tətbiqi mərhələlərinə aiddir: 1) Fəaliyyətlərin müəyyənləşdirilməsi; 2) Məsrəf ölçü meyarlarının müəyyənləşdirilməsi; 3) Məsrəf normasının müəyyənləşdirilməsi; 4) DİM-in məhsul vahidləri üzrə bölüşdürlüməsi;5) Məhsullar üzrə tam maya dəyərini hesablamaq;

- 1, 3, 4, 5
- √ 1, 2, 3, 4
- 1, 2, 4, 5
- 1, 2, 3, 4, 5
- 2, 3, 4, 5

**449.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun tətbiqi mərhələlərinin ardlıcılığını müəyyənləşdirin:1) Fəaliyyətlərin müəyyənləşdirilməsi; 2) Məsrəf ölçü meyarlarının müəyyənləşdirilməsi; 3) Məsrəf normasının müəyyənləşdirilməsi; 4) DİM-in məhsul vahidləri üzrə bölüşdürlüməsi;

- 1, 2, 4, 3
- √ 1, 2, 3, 4
- 2, 3, 4, 1
- 3, 2, 4, 1
- 2, 3, 1, 4

**450.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun mərhələləri: 1) Fəaliyyətlərin müəyyənləşdirilməsi 2) Bölüşdürmə açarlarının müəyyənləşdirilməsi; 3) Məsrəf normasının (bölüşdürmə açarının dərəcəsinin) müəyyənləşdirilməsi; 4) DİM-in məhsul vahidləri üzərinə bölüşdürülməsi; 5) Dolayı xərclərin azaldılması istiqamətlərinin müəyyən edilməsi

- 1, 2, 3, 4, 5
- √ 1, 2, 3, 4
- 2, 3, 4, 5
- 3, 4, 5
- 1, 3, 4, 5

**451.** Hansı variant Fəaliyyət Əsaslı Hesablama Metodunun əsas məqsədlərinə aid deyil?

- Müəssisədə fəaliyyətlərlə bağlı yarana biləcək problemlərin təməl səbəblərinin aşkara çıxarılmasını və bu amillərin düzəldilməsini təmin etmək
- √ Məsrəf bölgüsündə istifadə olunan dəqiq olmayan fərziyyələri və yanlışlıqları aradan qaldırmamaq
- Məhsul və xidmət istehsalında dəyər yaratmayan fəaliyyətlərə aid məsrəfləri tamamilə ortadan qaldırmaq
- Məhsul və xidmət istehsalında dəyər yaratmayan fəaliyyətlər üzrə məsrəfləri azaltmaqla aşağı əlavə dəyərə malik məhsul və xidmət istehsal etməkdir.
- Müəssisənin mənfəətliyinin artırılmasında əlavə dəyər yaradan fəaliyyətləri təsirli və səmərəli bir məlumat mənbəyinə çevirmək

**452.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun məqsədləri: a) Məhsul və xidmət istehsalında dəyər yaratmayan fəaliyyətlərə aid məsrəfləri ya tamamilə ortadan qaldırmaq, yaxud da onu ən aşağı səviyyəyə endirmək; b) Müəssisənin mənfəətliliyinin artırılmasında əlavə dəyər yaradan fəaliyyətləri təsirli və səmərəli bir məlumat mənbəyinə çevirmək; c) Müəssisədə fəaliyyətlərlə bağlı yarana biləcək problemlərin təməl səbəblərinin aşkara çıxarılmasını və bu amillərin düzəldilməsini təmin etmək; d) Məsrəf bölgüsündə istifadə olunan dəqiq olmayan fərziyyələri və yanlışlıqları aradan qaldırmaq; e) İdarəetmə fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi;

- c, d, e
- √ a, b, c, d
- a, c, d, e

- a, b, c, d, e
- b, c, d, e

**453.** . Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunda fəaliyyətlər dedikdə başa düşülür

- əsas istehsal fəaliyyəti
- √ Məhsulun istehsal edilməsində iştirak edən və məhsulun maya dəyərinə qatqısı olan və dəyər yaradan fəaliyyətlər
- Dəyər yaratmayan fəaliyyətlər
- Qeyri-istehsal xərcləri yaranan sahələr
- Müəssisəyə kənardan təsir göstərən fəaliyyətlər

**454.** Aşağıdakılardan hansı Fəaliyyət Əsaslı Hesablama Metoduna aiddir?

- Məsrəflər→Məhsullar→Fəaliyyətlər
- √ Məsrəflər→Fəaliyyətlər→Məhsullar
- Birbaşa istehsal məsrəfləri→Fəaliyyətlər→Məhsullar
- Fəaliyyətlər→Məsrəflər → Məsrəf mərkəzləri
- Məsrəflər→Məsrəf mərkəzləri→Məhsullar

**455.** FƏH metodu hansı məsrəflərin məhsulun üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüsdürülməsi qaydasını göstərən bir metoddur?

- Birbaşa material məsrəfləri
- √ Dolayı istehsal məsrəfləri
- Birbaşa istehsal məsrəfləri
- Dətişən sabit xərcləri
- Birbaşa əmək məsrəfləri

**456.** İstehsal müəssisələrinin fəaliyyətlərinə aid deyil:

- Satınalma
- √ Qarşılama
- Anbar
- Tədarük
- Satış

**457.** Müəssisələrdə dəyər fəaliyyətlərini hansı qruplar üzrə təsnifləşdirmək olar?
1) dəstək fəaliyyətlər; 2) təməl (əsas) fəaliyyətlər; 3)əlavə fəaliyyətlər;

- 2.30
- √ 1,2
- 1, 2, 3
- 2
- 1, 3

**458.** Fəaliyyət əsaslı hesablama metodunun (ABC) mahiyyəti nədir?

- Qeyri-istehsal məsrəflərinin məhsullar üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüşdürülməsinin qaydasını göstərən bir metoddur.
- √ Dolayı istehsal məsrəflərinin məhsullar üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüşdürülməsinin qaydasını göstərən bir metoddur.
- Satış xərclərinin məhsullar üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüşdürülməsi qaydasını göstərən metoddur.
- relevant xərclərinin məhsullar üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüşdürülməsi qaydasını göstərən metoddur.
- Birbaşa istehsal məsrəflərinin məhsullar üzərinə fəaliyyətlər yolu ilə bölüşdürülməsinin qaydasını göstərən bir metoddur.

**459.** İnzibati binanın işçiləri üçün 200 manatlıq əmək haqqı hesablanmış, amma ödənilməmişdir. Aşağıdakı göstərilənlərdən hansı bu əməliyyata aid ola bilər? 1. Xərclər artır.2. Öhdəliklər azalır. 3. Aktivlər azalır. 4. Aktivlər artır. 5. Öhdəliklər artır.

- 2,4
- 1, 3
- √ 1, 5
- 3,4
- 2,3

**460.** Xərclərin başvermə yerləri və mərkəzləri üzrə qruplaşdırılması zamanı aşağidakilardan hansi şərt səhv verilib.

- xərclərin başvermə yerləri elə seçilməlidir ki, həmin yerlərdə xərclərə cavabdeh olan və məsuliyyət daşıyan şəxsləri müəyyən etmək mümkün olsun
- hər bir başvermə yerində xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə dəqiq differensiallaşdırılması
- xərclərin başvermə yerləri elə müəyyən edilməlidir ki, həmin yerlərdə yerinə yetirilən işlər öz məzmununa və təyinatına görə eyni olsun
- müəssisənin ərazisi və daxili bölmələri üzrə xərclərin başvermə yerləri dəqiq müəyyənləşdirilməlidir
- √ proqressiv və texniki cəhətdən əsaslandırılmış olmalıdır

**461.** İdarəetmə uçotunun təşkilinin əsasında hansi məsələlər durur: 1)) müəssisənin təşkilati quruluşu 2) marketing fəaliyyəti 3)) müəssisənin istehsal quruluşu 4) kənar iqtisadi mexanizmi 5)) daxili iqtisadi mexanizm

- 2,4,5
- 3,4,5
- 1,4,5
- √ 1,3,5
- 1,2,4

**462.** Daxili iqtisadi mexanizmə hansi elementlər aiddir?

- Planlaşdirma
- Büdcələşdirmə
- √ Hamisi
- Qiymətqoyma
- Uçot

**463.** Verilmiş xərcləri məbləğlərinin xərc mərkəzləri arasında bölüşdürə bilmək üçün bizə hansı məlumatlar lazım olur?

- Dolayı yollar
- Əlavə xərclər
- Köməkçi xərclər
- √ Bölüşdürmə açarları
- Əsas xərclər

**464.** İkinci xərc bölgüsü metodları hansılardır? 1) Birbaşa metod 2) Dolayı metod 3) Riyazi metod 4) Sabit metod 5) Dəyişən metod 6) Mərhələli metod

- 2,4,6
- √ 1,3,6
- 2,4,5
- 3,5,6
- 1,3,5

**465.** Aşağıdakılardan hansı əsas xərc mərkəzlərinə aiddir? 1) Kəsim 2) Keyfiyyətə nəzarət 3) Montaj 4) Məlumat hesablama 5) Rəngləmə 6) Yeməkxana

- 2,4,6
- 3,5,6
- 4,5,6
- √ 1,3,5
- 1,2,3

**466.** İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəflərinin növləri hansılardır?

- işəmuzd əmək məsrəfləri
- Vaxtamuzd əmək məsrəfləri
- Proqnoz əmək məsrəfləri, faktiki əmək məsrəfləri
- √ Birbaşa əmək məsrəfləri, dolayı əmək məsrəfləri
- Faktiki əmək məsrəfləri, dolayı əmək məsrəfləri

**467.** Əmək məsrəflərinin növləri hansılardır?

- Nominal əmək məsrəfi
- birbaşa əmək məsrəfi
- Proqnoz əmək məsrəfi, faktiki əmək məsrəfi
- √ İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəfi, qeyri-istehsal fəaliyyəti üzrə əmək məsrəfi
- Vaxtamuzd əmək məsrəfi, normal əmək məsrəfi

**468.** Müəssisədə işləyən işçilərin əmək haqqından hansı tutulmalar ola bilər? 1) Mənfəət vergisi 2) Gəlir vergisi 3) Məcburi sosial sığorta 4) Torpaq vergisi 5) Tibbi sığorta 6) İşsizlik sığortası 7) Sadələşdirilmiş vergi 8) Əlavə dəyər vergisi

- 1,3,5,7
- 1,2,7,8
- 2,4,6,8
- 1,4,7,8
- √ 2,3,5,6

**469.** Satılan məhsulun maya dəyəri hansı düsturla tapmaq mümkündür?

- Ümumi satış – Ümumi alış
- Ümumi satış + Ümumi alış
- Yarımfabrikat əvvələ qalıq + Hazır məhsul əvvələ qalıq – Hazır məhsul son qalıq
- √ Hazır məhsul əvvələ qalıq + İstehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri – Hazır məhsul son qalıq
- İstehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri + Hazır məhsul əvvələ qalıq + Hazır məhsul son qalıq

**470.** Hazır Məhsulun Maya dəyərini hesablamaq üçün hansı düsturdan istifadə olunur?

- İstehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri + Hazır məhsul əvvələ qalıq – Hazır məhsul son qalıq
- Hazır məhsul əvvələ qalıq- İstehsal məsrəfləri
- Yarımfabrikat əvvələ qalıq +Yarımfabrikat son qalıq – İstehsal məsrəfləri
- √ İstehsal olunmuş məhsulun maya dəyəri + Hazır məhsul əvvələ qalıq
- Xammal alış + Yarımfabrikat əvvələ qalıq + İstehsal məsrəfləri

**471.** İstehsal olunmuş məhsulu tapmaq üçün hansı düsturdan istifadə etməliyik?

- İstehsal məsrəfləri + Birbaşa əmək məsrəfi - birbaşa material məsrəfi
- İstehsal məsrəfləri + Birbaşa əmək məsrəfi + birbaşa material məsrəfi
- Birbaşa məsrəflər + Dolayı məsrəflər – Yarımfabrikat sona qalıq
- √ Yarımfabrikat əvvələ qalıq + İstehsal məsrəfləri – Yarımfabrikat sona qalıq
- Birbaşa material məsrəfi + Birbaşa əmək məsrəfi + Dolayı istehsal məsrəfi

**472.** İstehsalda istifadə olunmuş xammalın tapılması üçün hansı düsturdan istifadə etmək lazımdır?

- Xammal son qalıq +Xammal əvvələ qalıq – Xammal alış
- Xammal alış + Xammal əvvələ qalıq + xammal son qalıq
- Xammal satış + Xammal alış – xammal son qalıq
- √ Xammal əvvələ qalıq + Xammal alış – Xammal son qalıq
- Xammal son qalıq -Xammal əvvələ qalıq + Xammal alış

**473.** Nəzarət edilməsinə görə məsrəflər hansı qruplara bölünür? 1) Nəzarətsiz məsrəflər 2) Az nəzarət edilən məsrəflər 3) Nəzarətli məsrəflər 4) Çox nəzarət edilən məsrəflər 5) Orta nəzarətli məsrəflər

- 1,2
- 3,4
- 1,5
- √ 2,4
- 3,5

**474.** İstehsal amillərinə aşağıdakilardan hansılar aiddir? 1. Xammal və materiallar 2. Hazır məhsul 3. İşçi güvvəsi 4. Yarımfabrikatlar 5. Əsas vəsaitlər

- 2,4,5
- 2,3,4
- 1,3,4
- √ 1,3,5
- 3,4,5

**475.** Menecerlər hansı metoddan istifadə edərək fəaliyyətin seçilməsi və onun icra olunmasını əvvəlcədən müəyyən edirlər?

- Nəzarət
- Keyfiyyət
- √ Planlaşdirma
- Təşkiletmə
- Motivasiya

**476.** Menecerlər işlərin yerinə yetirilməsi səviyyəsini qiymətləndirmək üçün hansı metoddan istifadə edirlər?

- Planlaşdirma
- Keyfiyyət
- Motivasiya
- √ Nəzarət
- Təşkiletmə

**477.** İdarəetmə təhlili məqsədləri üçün bütün xərc mərkəzləri necə növə bölünür?

- 6
- 1
- √ 2
- 4
- 3

**478.** Xərclərin idarəedilməsində informasiyaların növləri:

- Plan, normativ, ekonometrika
- Statistika, normativ, proqnoz və marketinq
- Marketinq, menedjment və mühasibat uçotu informasiyası
- Analitik planlaşdırma, normativ, ekonometrika
- √ Plan, normativ, proqnoz və mühasibat uçotu informasiyası

**479.** Normativ təsərrüfatı tələblərinə aid olani secin:

- istehsal prosesinin bütün mərhələlərində və idarəetmənin bütün səviyyələrində normalar və normativlər əsaslandırılmış, razılaşdırılmış və bir-biri ilə əlaqəli olmalıdır;
- norma və normativlərə şəraitin dəyişilməsindən asılı olaraq mütəmadi yenidən baxılmalıdır
- obyektiv səbəb olmadan norma və normativlərin dəyişdirilməsinə yol verilməməlidir və s.
- √ hamisi
- proqressiv və texniki cəhətdən əsaslandırılmış olmalıdır;

**480.** Xərclərin və xərc mərkəzlərin başvermə yerlərinə hansilar aiddir?

- köməkçi
- son
- ilkin
- araliq
- √ Hamisi

**481.** "Birinci Alyanlı" MMC istehsal müəssisəsi 01 yanvar 2022-ci il tarixinə yarımfabrikatın son qalığı 9000 manat olmuşdur. Həmin tarixə material qalığı 2000 manat və hazır məhsul qalığı 5000 manat olmuşdur. Müəssisə 01 yanvar 2022-ci il tarixində 10000 manatlıq material aldı və məhsul istehsalına başladı. 02 yanvar 2022-ci il tarixində müəssisədə məlum oldu ki, material qalığı 1000 manat və yarımfabrikat qalığı 1500 manat olmuşdur. Həmin tarixə qədər heç bir satış olmamışdır. Verilmiş məlumatlara əsasən hazır məhsulun maya dəyərini tapın.

- 24500
- 21500
- 26000
- √ 23500
- 25000

**482.** İstehsal müəssisəsi inzibati işlərin görülməsi üçün ofis icarəyə götürmüş və 1000 manat ödəniş etmişdir. Edilmiş xərc aşağıdakılardan hansına aiddir?

- Birbaşa istehsal xərcləri
- İstehsal xərcləri
- Dəyişən Dolayı istehsal xərcləri
- Sabit dolayı istehsal xərcləri
- √ Qeyri-istehsal xərcləri

**483.** Satış binası üçün 5000 manatlıq icarə haqqı hesablanmışdır. Bu əməliyyatın müxabirləşməsi aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- Kassa 5000 Satiş 5000
- Kommersiya xərci 5000 Kassa 5000
- √ İcarə xərci 5000 İcarə öhdəliyi 5000
- İcarə xərci 5000 Kassa 5000
- İcarə öhdəliyi 5000 Kassa 5000

**484.** Satış binası üçün ayın sonuna 1000 manat kommunal xərc hesablanmışdır. Bu əməliyyatın müxabirləşməsi necə olacaqdır?

- Kassa 1000 Kommunal xərc 1000
- Kassa 1000 Kommunal öhdəlik 1000
- Kommunal öhdəlik 1000 Kassa 1000
- √ Kommunal xərc 1000 Kommunal öhdəlik 1000
- Kommunal xərc 1000 Kassa 1000

**485.** İnzibati binada işləyən 10 işçinin bir işçiyə bir işçiyə 1000 manatdan olmaqla əmək haqqı hesablanmışdır. Bu əməliyyatın müxabirləşməsi aşağıdakılardan hansı ola bilər? Debet Kredit

- Əmək haqqı xərci 9000 Kassa 9000
- Xammal 9000 Kassa 9000
- Yarimfabrikat 10000 Əmək haqqı öhdəliyi 10000
- √ Əmək haqqi xərci 10000 Əmək haqqı öhdəliyi 10000
- Yarımfabrikat 10000 Kassa 10000

**486.** İstehsalda çalışan işçilərə 4000 manat əməkhaqqı hesablanmışdır. Bu əməliyyatın müxabirləşməsi necə olacaqdır?
Debet Kredit

- Yarımfabrikat 4000 Əmək haqqi xərci 4000
- Əmək haqqı xərci 4000 Kassa 4000
- Yarımfabrikat 4000 Kassa 4000
- √ Yarimfabrikat 4000 Əmək haqqi öhdəliyi
- Əmək haqqı xərci 4000 Əmək haqqı öhdəliyi 4000

**487.** Maya dəyəri 1500 manat olan hazır məhsul satılmışdır. Bu əməliyyatın muxabirləşməsi necə olacaqdır?
Debet Kredit

- Xammal 1500 Yarimfabrikat 1500
- Xammal 1500 Hazir məhsul 1500
- Hazır məhsul 1500 SMMD 1500
- √ SMMD 1500 Hazir məhsul 1500

- Hazır məhsul 1500 Yarımfabrikat 1500

**488.** Zəmanət xərcinin baş verməsi əməliyyatının maliyyə hesabatınını elementlərinə təsiri necə qeyd olunmalıdır?

- aktivlər ( debitor borcu) azalır, öhdəliklər (zəmanət öhdəliyi) artır
- aktivlər (pul vəsaiti) azalır, kapital (zəmanət xərci) azalır
- öhdəliklər (kreditor borcu) azalır, aktivlər ( pul vəsaiti) azalır
- √ öhdəliklər (zəmanət öhdəliyi) artır, kapital (zəmanət xərci artır) azalır
- aktivlər (pul vəsaiti) artır, aktivlər ( debitor borcu) azalır

**489.** Müəssisə vergi orqanı tərəfindən 7000 AZN dəyərində cərimə olunmuşdur. Vergi orqanını məhkəməyə verən müəssisə bu cərimənin məhkəmədə 400 AZN-ə qədər aşağı salınacağına əmindir. Bu zaman hansı mühasibat yazılışı verilməlidir?

- dt qiymətləndirilmiç öhdəlik 400 kt məhkəmə xərci 400
- dt kassa 400 kt qiymətləndirilmiş öhdəlik 400
- dt qiymətləndirilmiş öhdəlik 400 kt kassa 400
- √ dt məhkəmə xərci 400 kt qiymətləndirilmiş öhdəlik 400
- dt məhkəmə xərci 400 kt kassa 400

**490.** İdarəetmə təhlili məqsədləri üçün bütün xərc mərkəzləri iki növə bölünür

- 1) satış xərc mərkəzləri; 2) qeyri-satış yönümlü xərc mərkəzləri
- 1) təchizat gəlir mərkəzləri; 2) qeyri-təchizat yönümlü gəlir mərkəzləri.
- 1) istehsal gəlir mərkəzləri; 2) qeyri-istehsal yönümlü gəlir mərkəzləri
- √ 1) istehsal xərc mərkəzləri; 2) qeyri-istehsal yönümlü xərc mərkəzləri
- 1) təchizat xərc mərkəzləri; 2) qeyri-təchizat yönümlü xərc mərkəzləri

**491.** M müəssisəsinin məsuliyyət mərkəzində A məmulatı istehsal edilir. Cari ayda məsuliyyət mərkəzində 1500 ədəd detal buraxılması planlaşdırılmışdır. Hər detalın hazırlanması üçün müstəqim əmək haqqı xərci 2,7 manat təşkil edir. müstəqim əmək haqqı xərcinin normativ üzrə ümumi məbləği nə qədər olacaq?

- √ 4050 manat
- 3000 manat
- 3050 manat
- 2000 manat
- 1500 manat

**492.** xərclərin əsas başvermə yerlərində nə baş veriri?

- sınaq işləri, işləmələr həyata keçirilir
- istehsal üçün operativ təhlil həyata keçirilir,
- istehsal üçün materil hazırlanması həyata keçirilir,
- təchizat üçün resurs toplanması həyata keçirilir,
- √ satış üçün məhsulun hazırlanması həyata keçirilir,

**493.** Xərclərin formalaşmasının birinci pilləsidir.

- Gəlirlərin operativ başvermə yeri xərc mərkəzləridir,
- Gəlirlərin son başvermə yeri xərc mərkəzləridir
- Xərclərin operativ başvermə yeri xərc mərkəzləridir,
- Gəlirlərin ilkin başvermə yeri xərc mərkəzləridir,
- √ Xərclərin ilkin başvermə yeri xərc mərkəzləridir,

**494.** M müəssisəsinin məsuliyyət mərkəzində A məmulatı istehsal edilir. Cari ayda məsuliyyət mərkəzində 1500 ədəd detal buraxılması planlaşdırılmışdır. Hər detalın hazırlanması üçün tələb olunan materialın miqdarı 2 kq, hər kiloqram materialın alınması üçün normativ qiymət 8 manat, 1500 detalın hazırlanması üçün tələb olunan müstəqim material xərcinin normativ üzrə ümumi məbləği nəqədərdi?

- 15000 manat
- 25000 manat
- 20000 manat
- 30000 manat

√ 24000 manat

**495.** Dt-204 «Hazır məhsul» Kt- 201«Material ehtiyatları» muhasibat yazılışı nəyi göstərir

√ İstehsalatdan anbara təhvil verilən hazır məhsul muhabirləşməsini
• Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri
• Məhsul satışına cəkilən xərclərin cəmini
• Satılmış məhsulun həcmini
• Qaytarılan məhsulun müəssisəyə mədaxil edilməsi

**496.** Satış qiyməti üzrə kənarlaşmanın gəlirə təsiri hesablanır:

√ faktiki və normativ satış qiyməti arasındakı fərqin faktiki satış miqdarına hasili kimi;
• faktiki və normativ satış qiyməti arasındakı fərqin ötən ilin satış miqdarına hasili kimi;
• normativ və faktiki satış qiyməti arasındakı fərqin plan üzrə satış miqdarına cəmi kimi;
• faktiki və normativ satış qiyməti arasındakı fərqin plan üzrə satışın miqdarına nisbəti kimi;
• normativ və faktiki satış qiyməti arasındakı fərqin faktiki satış miqdarına hasili kimi

**497.** Məhsulun istehsalı prosesində yaranmış və özlərinin ilkin xassələrini tam, yaxud da qismən itirmiş və buna görə də birbaşa təyinatları üzrə istifadə oluna bilməyən xammal, material, yarımfabrikat və digər material ehtiyatlarının qalıqları necə adlanır

• Alınan tullantılar
• Amortizasiya xərcləri
• Inzibati xərclər
√ Qaytarılan tullantılar
• əmək haqqı məsrəfləri

**498.** Texnoloji proseslər üzrə nəzərdə tutulan emal mərhələlərini tam keçməmiş məhsul necə adlanır.

• əmtəəlik məhsul
√ Bitməmiş istehsal
• köməkci istehsal
• ümumi məhsul
• yüklənmiş məhsul

**499.** Bölüşdürmə metodu tətbiq edilərkən ümumi satış kənarlaşması nəyi xarakterizə edir:

• qiymət üzrə kənarlaşmanın gəlirin həcminə təsirini
• normativ maya dəyəri üzrə kənarlaşmanın satışın həcminə təsirini
• normativ maya dəyəri üzrə kənarlaşmanın gəlirin həcminə təsirini
√ qiymətdə və satış həcmində eyni zamanda baş vermiş dəyişikliklərin birlikdə müəssisənin mənfəətinə təsirini
• qiymət üzrə kənarlaşmanın məhsulun maya dəyərinə təsirini

**500.** Marjinal metod ilə ümumi satış marjası (məcmu mənfəət) üzrə kənarlaşma necə hesablanır:

• faktiki və büdcələşdirilmiş məhsul istehsalı həcmi arasında fərq kimi
• faktiki və büdcələşdirilmiş satış qiyməti arasında fərq kimi
• faktiki və büdcələşdirilmiş maya dəyəri arasında fərq kimi
√ faktiki marja ilə büdcələşdirilmiş marja arasında fərq kimi;
• faktiki və büdcələşdirilmiş dolayı xərclər fərq kimi

**501.** Bölüşdürülmə metodu ilə ümumi satış həcmi üzrə kənarlaşma necə hesablanır:

• faktiki və büdcələşdirilmiş satış qiyməti arasında fərq kimi
• faktiki və büdcələşdirilmiş dolayı xərclər fərq kimi
• faktiki və büdcələşdirilmiş məhsul istehsalı həcmi arasında fərq kimi
√ faktiki və büdcələşdirilmiş satışın həcmi arasında fərq kimi
• faktiki və büdcələşdirilmiş maya dəyəri arasında fərq kimi

**502.** Faktiki satış ilə normativ satış arasındakı fərq nəyi göstərir:

- qiymət üzrə kənarlaşmanın məhsulun maya dəyərinə təsirini
- faktiki və normativ satış qiyməti arasında kənarlaşmanı
- faktiki və normativ satış qiyməti arasında kənarlaşmanı
√ ümumi satış üzrə kənarlaşmanı
- qiymət üzrə kənarlaşmanın gəlirin həcminə təsirini

**503.** Faktiki və normativ mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə hasili nəyi xarakterizə edir:

- Mənfəət marjası üzrə kənarlaşmanı
- Satış qiyməti üzrə kənarlaşmanı
- Satışın faktiki və plan həcmi arasındakı fərqi
- Satış qiyməti üzrə kənarlaşmanın məhsulun maya dəyərinə təsirini
√ Satış (mənfəət marjası) qiymətində kənarlaşmanın gəlirə təsiri

**504.** Faktiki satış qiyməti ilə normativ satış qiyməti arasında kənarlaşmanın səbəbləri: a) bazarda rəqabət mühitinin dəyişməsi; b) şirkətini strategiyasında dəyişiklik; c) məhsulun keyfiyyətində dəyişikliklər; d) istehsalın həcminin azalması

- b, c, d
√ a, b, c
- b, d
- a, d
- a, c, d

**505.** Birbaşa materialdan istifadə üzrə kənarlaşmanın səbəbləri aşağıdakılar ola bilər: a) aşağı keyfiyyətli və ya xarab materiallar, b) materialların qiymətinin dəyişməsi, c) tullantısız texnologiyadan istifadə olunmaması; d) materialların emalında və ya istifadəsində diqqətsizlik

- b, d,
- a, b
√ a, c, d
- a, b, c, d
- b, c, d

**506.** Aşağıdakı səbəblərdən hansı birbaşa material qiymətində kənarlaşmaya səbəb növbəti amillər ola bilər:

- uçotun təşkili səviyyəsi
- işçilərin ixtisas səviyyəsi
- avadanlıqların müasirliyi
√ tez ödənişə görə verilən güzəştlərdən istifadə
- rəhbərliyin göstərişləri

**507.** Aşağıdakı səbəblərdən hansı birbaşa material qiymətində kənarlaşmaya səbəb olan amillərə aid edilir:

- rəhbərliyin göstərişləri
- uçotun təşkili səviyyəsi
- işçilərin ixtisas səviyyəsi
- avadanlıqların müasirliyi
√ çatdırılma xərclərində dəyişiklik

**508.** Aşağıdakı səbəblərdən hansı birbaşa material qiymətində kənarlaşmaya səbəb olan amillərə aid edilir:

√ alınmış materialın miqdarına əsasən verilən güzəştlərdə azalma
- işçilərin ixtisas səviyyəsi
- avadanlıqların müasirliyi
- rəhbərliyin göstərişləri
- uçotun təşkili səviyyəsi

**509.** Aşağıdakı səbəblərdən hansı birbaşa material qiymətində kənarlaşmaya səbəb səbəb olan amillərə aid edilir:

- rəhbərliyin göstərişləri
- avadanlıqların müasirliyi
- işçilərin ixtisas səviyyəsi
√ materialların qeyri-standart miqdarda alınması
- uçotun təşkili səviyyəsi

**510.** Aşağıdakı səbəblərdən hansı birbaşa material qiymətində kənarlaşmaya səbəb olan amillərə aid edilir:

- rəhbərliyin göstərişləri
- uçotun təşkili səviyyəsi
- avadanlıqların müasirliyi
- işçilərin ixtisas səviyyəsi
√ bazar qiymətlərində dəyişikliklər

**511.** "(Faktiki miqdar - Faktiki istehsal üçün normativ miqdar)×Normativ qiymət" hansı növ kənarlaşmanı xarakterizə edir?

- Qiymətin dəyişməsinin materialların dəyərinə təsirini
√ Dəyər ifadəsində birbaşa materialdan istifadədə kənarlaşmanı;
- Materialın qiyməti üzrə kənarlaşmanı;
- Miqdarca materiallardan istifadə üzrə kənarlaşmanı
- Materialın miqdarının dəyişməsinin onun qiymətinə təsirini

**512.** Dəyər ifadəsində birbaşa materialdan istifadədə kənarlaşma necə hesablanır?

√ Faktiki miqdar- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar) × Normativ qiymət
- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar × Faktiki qiymət) : Normativ qiymət
- Faktiki miqdar- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar) × Faktiki qiymət
- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar - Faktiki miqdar) Faktiki qiymət
- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar - Faktiki miqdar) × Normativ qiymət

**513.** Dəyər ifadəsində birbaşa materialdan istifadədə kənarlaşma necə hesablanır?

√ Faktiki miqdar × Normativ material qiyməti) – (Faktiki istehsal üçün normativ miqdar x Normativ material qiyməti)
- Faktiki miqdar × Faktiki material qiyməti) – (Faktiki istehsal üçün normativ miqdar × Normativ material qiyməti)
- Faktiki miqdar × Normativ material qiyməti) – (Faktiki istehsal üçün normativ miqdar × Faktiki material qiyməti)
- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar × Normativ material qiyməti) – (Faktiki miqdar × Faktiki material qiyməti)
- Faktiki istehsal üçün normativ miqdar × Faktiki material qiyməti) – (Faktiki miqdar × Faktiki material qiyməti)

**514.** Faktiki istifadə olunmuş və normativlərə əsasən istifadə olunmalı materialın həcmi arasında fərq hansı növ kənarlaşmanı xarakterizə edir?

- Dəyər ifadəsində birbaşa materialdan istifadədə kənarlaşmanı;
- Qiymətin dəyişməsinin materialların dəyərinə təsirini
- Materialın miqdarının dəyişməsinin onun qiymətinə təsirini
- Satın alınmış materialların qiymətində kənarlaşma
√ Miqdarca materiallardan istifadə üzrə kənarlaşmanı

**515.** Materialdan istifadədə üzrə kənarlaşma hesablanır:

- istehsal olunmuş məhsulun faktiki miqdarının məhsulun normativ qiymətinə nisbəti kimi
- normativlərə əsasən istifadə olunmalı materialın həcmi ilə faktiki istifadə olunmuş materialın həcmi arasında fərq kimi;
- materialların faktiki qiymətinin onların normativ qiymətinə nisbəti kimi;
- materialların faktiki qiymətinin istehsal olunmuş məhsulun faktiki miqdarına nisbəti kimi.
√ faktiki istifadə olunmuş və normativlərə əsasən istifadə olunmalı materialın həcmi arasında fərq kimi;

**516.** Materialların faktiki qiyməti ilə onların normativ qiyməti arasında fərq hansı növ kənarlaşmanı xarakterizə edir?

- Materialın miqdarının dəyişməsinin onun qiymətinə təsirini
- Miqdarca materiallardan istifadə üzrə kənarlaşmanı
- Qiymətin dəyişməsinin materialların dəyərinə təsirini

√ Satın alınmış materialların qiymətində kənarlaşma
• Dəyər ifadəsində birbaşa materialdan istifadədə kənarlaşmanı;

**517.** Satın alınmış materialların qiymətində kənarlaşma necə hesablanır:

• materialların faktiki qiymətinin istehsal olunmuş məhsulun faktiki miqdarına nisbəti kimi;
√ materialların faktiki qiyməti ilə onların normativ qiyməti arasında fərq kimi.
• materialların faktiki qiymətinin onların normativ qiymətinə nisbəti kimi;
• istehsal olunmuş məhsulun faktiki miqdarının məhsulun normativ qiymətinə nisbəti kimi
• materialların faktiki qiymətinin istehsal olunmuş məhsulun faktiki miqdarına hasili kimi;

**518.** Hansı göstərici faktiki satış qiyməti ilə məhsul vahidi üzrə normativ maya dəyəri arasında fərq kimi hesablanır?

• Materialın qiyməti üzrə kənarlaşmanı;
• Dəyər ifadəsində birbaşa materialdan istifadədə kənarlaşmanı;
√ faktiki mənfəət marjası
• miqdarca materiallardan istifadə üzrə kənarlaşmanı
• Qiymətin dəyişməsinin materialların dəyərinə təsirini

**519.** Faktiki mənfəət marjası hesablanır:

• Faktiki və normativ mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə nisbəti kimi;
• Normativ satış qiyməti ilə məhsul vahidi üzrə normativ maya dəyərinin fərqi kimi
√ Faktiki satış qiyməti ilə məhsul vahidi üzrə normativ maya dəyərinin fərqi kimi
• Faktiki və normativ satış qiyməti arasında fərq kimi
• Normativ və faktiki mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə hasili kimi;

**520.** Kənarlaşmanın təhlili bağlıdır:

• işçilərin əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi ilə;
• materialtutumunun qiymətləndirilməsi ilə
• rentabellik səviyyəsinin qiymətləndirilməsi ilə
• təhcizat planının reallığının qiymətləndirilməsi ilə;
√ kənarlaşmaların sistematik qiymətləndirilməsi ilə

**521.** Satış (mənfəət marjası) qiymətində kənarlaşmanın gəlirə təsiri necə hesablanır

• Normativ və faktiki mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə hasili kimi;
• Normativ və faktiki mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə hasili kimi;
• Satışın faktiki və plan həcmi arasındakı fərqin normativ satış qiymətinə hasili kimi
√ Faktiki və normativ mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə hasili kimi;
• Faktiki və normativ mənfəət marjası arasında fərqin faktiki satışların həcminə nisbəti kimi;

**522.** Faktiki və normativ satış qiyməti arasındakı fərqin faktiki satış miqdarına hasili nəyi xarakterizə edir?

• Material sərfi üzrə kənarlaşmanın gəlirə təsirini;
• Satış qiyməti üzrə kənarlaşmanın material sərfinə təsirini;
• Material sərfinin satış qiyməti üzrə kənarlaşmaya təsirini;
√ Satış qiyməti üzrə kənarlaşmanın gəlirə təsirini;
• Satışın miqdarının satış qiymətinə təsirini;

**523.** Normativ maya dəyərinin mərhələlərinə aiddir: a) gözlənilən məsrəflərin hesablanması; b) proqnoz maya dəyərinin hesablanması; c) normativ maya dəyərindən kənarlaşmanın (əgər varsa) hesablanması; d) kənarlaşmanın səbəblərinin müəyyən edilməsi; e) vəziyyətin düzəlişi üçün addımların müəyyən edilməsi; f) faktiki və normativ maya dəyərinin müqayisə edilməsi;

• a, b, c, d, e, f;
• a, b, c, d, e;
• b, c, d, e, f;
• a, b, c, e, f;
√ a, c, d, e, f;

**524.** Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və məsrəflərə nəzarət aşağıdakı hansı maya dəyərin əsas məqsədidir?

- faktiki
- dəyişən maya dəyəri
- proqnoz;
√ normativ
- tam maya dəyəri;

**525.** Normativ maya dəyərinin əsas məqsədi nədir:

- məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etmək;
- şirkətlərarası müqayisənin aparılması;
- xərclərin proqnozlaşdırılması
- istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsi
√ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və məsrəflərə nəzarət

**526.** Əvvəlcədən müəyyən edilmiş və hesablanmış məsrəf necə adlanır:

- Hesablama maya dəyəri
- Proqnoz maya dəyəri
- Faktiki maya dəyəri;
√ Normativ maya dəyəri
- Ötən ilin maya dəyəri;

**527.** Normativ maya dəyəri:

- büdcələşdirilmiş məsrəfdir.
- ötən ilin xərcləridir
- faktiki xərclərdir
√ əvvəlcədən müəyyən edilmiş və hesablanmış məsrəfdir;
- proqnoz məsrəfdir

**528.** Funksional büdcələrə aid etmək olar?

- satış büdcəsini
- istehsal büdcəsini
√ istehsal büdcəsini, satış büdcəsini, tədarük büdcəsini, ayrı-ayrı xərc növləri, struktur bölmələri üzrə büdcələri
- tədarük büdcəsini
- ayrı-ayrı xərc növləri, struktur bölmələri üzrə büdcələri

**529.** Aşağıdakılardan hansı zay məhsulun səbəblərinə aid deyil?

- istehsal texnologiyasının pozulması
- texniki sənəd-lər--də səhvlər olması
√ fəhlələrin yüksək ixtisaslı olması
- nasaz avadanlıqlardan istifadə edilməsi
- fəhlələrin ixtisas səviyyəsinin aşağı olması

**530.** Faktiki informasiyanın ən əsas bloku-mühasibat uçotu məlumatlarıdır. Onlara aşağıdakılardan hansilar Daxildir?

- ay ərzin-də məhsul buraxılması cədvəlləri
- anbar uçotu vərəqələri
- təhvil-təslim qaimələri
√ bütün cavablar doğrudur
- məh-sulun uçotu sənədləri və siyahılar (registrlər)

**531.** Normativ əmək haqqı (NƏH) göstəricisi nədir?

- müəssisənin satış məqsədi ilə hazırladığı məhsulun həcmini səciyyələndirir
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir
- məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir
- alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uçotunda qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir
√ müxtəlif məhsul növlərini və istehsal əməliyyatlarını normativ əmək haqqı üzrə tutuşduraraq ölçür

**532.** Normativ əmək tutumu (NƏT) göstəricisi nədir?

- müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir
- alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uçotunda qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir
- müəssisənin satış məqsədi ilə hazırladığı məhsulun həcmini səciyyələndirir
√ məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir
- müxtəlif məhsul növlərini və istehsal əməliyyatlarını normativ əmək haqqı üzrə tutuşduraraq ölçür

**533.** Iqtisadi təhlildə istehsalın və satışın həcmlərinin ölçülməsi üçün hansi müxtəlif göstəricilərdən istifade edilir? Yanlış olani seçin.

- tam dəyər (müəssisələrin topdan satış qiymətləri)
- şərti natural göstəricilərdən (şərti yanacaq-saatları)
√ təşkilatın biznes-planı, məhsulun istehsalı və göndərilməsi üzrə operativ planlar
- əmək göstəricilərindən (əmək sərfi norma-saatları)
- natural göstəricilərdən (ədəd, metr, ton və s.)

**534.** Realizə edilmiş məhsul nədir?

- müəssisənin satış məqsədi ilə hazırladığı məhsulun həcmini səciyyələndirir
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir
- müxtəlif məhsul növlərini və istehsal əməliyyatlarını normativ əmək haqqı üzrə tutuşduraraq ölçür
- məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir
√ alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uçotunda qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir

**535.** Əmtəəlik məhsul nədir?

- müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir
- alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uçotunda qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir
√ müəssisənin satış məqsədi ilə hazırladığı məhsulun həcmini səciyyələndirir
- müxtəlif məhsul növlərini və istehsal əməliyyatlarını normativ əmək haqqı üzrə tutuşduraraq ölçür
- məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir

**536.** Istehsalın və satışın həcminin səciyyələndirilməsi üçün hansı göstəricilərdən istifadə edilir?

- realizə edilmiş məhsul və yüklənmiş məhsul
- əmtəəlik məhsul və yüklənmiş məhsul
√ ümumi məhsul, əmtəəlik məhsul və realizə edilmiş məhsul
- zay məhsul, əmtəəlik məhsul və yüklənmiş məhsul
- ümumi məhsul, düzələ bilən zay məhsul

**537.** Ümumi məhsul nedir?

- alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uçotunda qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir
- müxtəlif məhsul növlərini və istehsal əməliyyatlarını normativ əmək haqqı üzrə tutuşduraraq ölçür
- məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir
√ müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir
- müəssisənin satış məqsədi ilə hazırladığı məhsulun həcmini səciyyələndirir

**538.** Alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uço-tun-da qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir -- _____?

- Ümumi məhsul
- Əmtəəlik məhsul
- Keyfiyyətsiz məhsul
- Ümumi daxili məhsul

√ Realizə edilmiş məhsul

**539.** Müəssisənin müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirməməsi nəyə səbəb olur?

- Mənfəət artır, potensial alıcılarını artırır, amortizasiya xərcləri artır
- Xərclərin həcmi azalır, əmək müqavilələrin sayı artır
- istehsal həcmi artır, investorların sayı artır, amortizasiya xərcləri azalır
√ müəssisə rəqabət şəraitində məhsul satışı bazar-larını, potensial alıcılarını itirir
- Yeni müştərilər əldə olunur, satışın həcmi artır

**540.** Müəssisənin müqavilə öhdəliklərini yeri-nə yetirməməsi nəyə səbəb olur?

- Xərclərin azalması, maliyyə nəticələrinin artması
- Yeni investisyaların formalaşması, əmək müqavilələrin sayı
- Gəlirin artmasına, reytinqin artması
- Mənfəətin artmasına, Xərclərin azalması, investorların artması
√ pul gəlirinin, mənfəətinin azalmasına, cərimələrin ödənilməsinə

**541.** Satış planının yerinə yetirilməsinin və onun dinamikasının təhlili hansı metod ilə həyata keçirilir?

- seçmə
- sintetik
- dinamik
√ müqayisə
- araşdırma

**542.** Satışın həcmindən çox asılıdır ....

- onun fəaliyyətinin maliyyə nəticələri, normativ emal dəyəri, sanksiyaların sayı
- Təşkilatın maliyyə vəziyyəti, işçilərin sayı, auditor rəyi
- Müəsisənin idarə heyətinin yaranması
- ödəmə qa-bi-liyyəti, sanksiyaların sayı, əmək müqaviıərin sayı
√ Təşkilatın maliyyə vəziyyəti, onun fəaliyyətinin maliyyə nəticələri, ödəmə qabiliyyəti

**543.** Hansı göstərici məhsul istehsalının normativ əmək tutumu üzrə həcmini əks etdirir

- Müəsisədaxili xərclər
- Normativ emal dəyəri
- Ümumiistehsal xərcləri
√ Normativ əmək haqqı göstəricisi
- İnvestisya layihələri

**544.** Normativ emal dəyəri nədən ibarətdir? a. normativ əmək haqqı məsrəflərindən, b. ümumiistehsal xərclərdən, c.qaimə xərclərindən, d layihə xərclərindən, e. idarəetmə xərclərindən

- c,d,e,
- a,b,d
- b,c,d,
√ a,b,e.
- a,c,e

**545.** texnoloji proseslər üzrə nəzərdə tutulan emal mərhələlərini tam keçməmiş məhsul necə adlanır.

- köməkci istehsal
- yüklənmiş məhsul
- ətəlik məhsul
- ümumi məhsul
√ Bitməmiş istehsal

**546.** Cari ayda baş vermiş, lakin həmin dövrün məhsulunun maya dəyərinə daxil edilməsi nəzərdə tutulmayan xərclərin uçotu hansı hesabda aparıla bilər.

- «Material ehtiyatları»
- «uzunmüddətli zəmanət öhdəlikləri»
- «Əməyin ödənişi üzrə işçi heyəti ilə hesablaşmalar»,
- √ )«Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
- «İstehsalat məsrəfləri»

**547.** . Normativ emal dəyəri göstəricisi hansı xərclərindən ibarətdir?

- idarəetmə xərcləri normativ xalis məhsul və realizə edilmiş məhsul məsrəfləri
- strateji xərclər, normativ material təminatı və idarəetmə xərcləri
- realizə edilmiş məhsul məsrəfləri, ümumitəsərüfat xərcləri
- √ normativ əmək haqqı məsrəflərindən, ümumiistehsal və idarəetmə xərcləri
- normativ xalis məhsul, realizə edilmiş məhsul məsrəfləri

**548.** Normativ əmək haqqı göstəricisi

- Məhsulun satışı üçün zəruri olan canlı əməyin həcmini əks etdirir.
- Idarəetmə xərcləri normativ xalis məhsul həcmini əks etdirir.
- √ Məhsul istehsalının normativ əmək tutumu üzrə həcmini əks etdirir.
- Realizə edilmiş məhsulun miqdarını səciyyələndirir.
- Material təchizatı üçün zəruri olan canlı əməyin həcmini əks etdirir

**549.** Normativ əmək tutumu göstəricisi

- Məhsulun satışı üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir
- Realizə edilmiş məhsulun miqdarını səciyyələndirir.
- Idarəetmə xərcləri normativ xalis məhsul və realizə edilmiş məhsulun miqdarını səciyyələndirir.
- √ Məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir.
- Material təchizatı üçün zəruri olan canlı əməyin miqdarını səciyyələndirir.

**550.** Müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir.

- Zay məhsul
- Əmtəəlik məhsul
- Realizə edilmiş məhsul
- √ Ümumi məhsul
- Satılmış məhsul

**551.** Istehsalın və satışın həcminin səciyyələndirilməsi üçün bu göstəricilərdən istifadə edilir: a)ümumi məhsul, b)ambardaki məhsul, c) zay məhsul, d)əmtəəlik məhsul, e)realizə edilmiş məhsul,f)qaytarılmış məhsul

- c),e),f)
- b),c),d)
- b),d),f)
- √ a),d),e)
- a),c),f)

**552.** Kapital (nnvestisiya) xərcləri büdcəsinə daxildir:

- mal-material ehtiyatlarının alınması
- əlavə işçilərin cəlb edilməsi;
- dəftərxana ləvazimatlarının alınması
- səhmlərin alınması
- √ uzunmüddətli investisiya və uzunmüddətli aktivlərin alınması.

**553.** İnzibati xərclər büdcəsinə daxil deyil:.

- kompensasiya xərcləri
- amortizasiya xərcləri;
- sığorta xərcləri;
√ satış ləvazimatları;
- kommunal xərclər;

**554.** Pul büdcəsində hansı məlumatlar göstərilir:

- gələcəkdə cəlb ediləcək işçi qüvvəsinin miqdarını
- gələcəkdə satışların miqdarını
- gələcəkdə pul mənbələrini və istifadəsini
√ keçmiş dövrdə pul mənbələrini və istifadəsini
- gələcəkdə istehsalın məbləğini

**555.** Pul büdcəsinin tərkibinə daxildir: a) başlanğıc nağd pul; b) dövrün sonuna nağd pul; c) aktivlərin alışı; d) aktivlərin satışı; e) kreditlə satış.

√ a, b, c, d
- b, c, d, e
- a, c, d, e
- c, d, e
- b, d , e

**556.** Pul büdcəsinin tərkibinə daxildir:

- kreditə satış
- müstəqim əmək məsrəfləri
- bitməmiş istehsalat
√ nağd vəsait mənbələri
- mal-material qalıqları

**557.** İstehsal büdcəsinə hansı büdcələr daxil deyil:

- mal-material ehtiyatları büdcəsi;
- satış üçün mövcud məhsulların miqdarı və satış qiyməti;
- son hazır məhsul büdcəsi;
√ dolayı istehsal xərcləri büdcəsi
- birbaşa material və əmək büdcələri;

**558.** Dövr ərzində istehsala sərf olunacaq birbaşa əmək saatı və onun 1 saatının dəyəri hansı büdcədə əks etdirilir:

- satış büdcəsində
- inzibati xərclər büdcəsində
√ birbaşa əmək xərci büdcəsində
- dolayı istehsal xərcləri büdcəsində
- istehsal büdcəsində

**559.** Birbaşa əmək xərci büdcəsində əks etdirilir:

- dövr ərzində ödəniləcək kreditor borclarının ümumi məbləği
- dövr ərzində istehsala sərf olunan birbaşa material sərfi və onların qiyməti;
- dövr ərzində istehsal ediləcək məhsulun miqdarı və satış qiyməti;
√ dövr ərzində istehsala sərf olunan birbaşa əmək saatı və onun 1 saatının dəyəri;
- dövr ərzində debitorlardan daxil olacaq pul vəsaitlərinin ümumi məbləği

**560.** Funksional büdcələr hansı büdcələrdir?

- Bütün müəssisəni əhatə edən büdcələr
- material ehtiyatları büdcəsi
- Sabit büdcələr

√ Müəssisənin ayrı-ayrı bölmələrinin büdcələri
• Dövlət büdcələri

**561.** Müstəqim material xərcləri, müstəqim əmək haqqı xərcləri hansı xərc qrupuna aiddir

• Qeyri-müstəqim xərclərə
• Tematik dəyişən xərclər
• Qeyri relevant xərclər
• Retrospektiv xərclər
√ Müstəqim dəyişən xərclərə

**562.** Xərclərin artmasına aşağıdakı amillərdən təsir göstərənləri seçin ;
1) məhsulun həcminin artması
2) hesabat dövründə baza dövrünün maya dəyəri üzrə həcmi
3) material ehtiyatlarına qiymətlərinin və tariflərin yüksəlməsi
4) nisbi göstərici olmaqla, dinamikada təhlil üçün yararlıdır
5) zay məhsul və tullantı

• 2,3,5
• 2,4
• 1,2,4
√ 1,3,5
• 3,4,5

**563.** Əlavə büd-cə, artımlı büdcə, əməliyyatlar üzrə tərtib edilən büdcə və keçici büd-cələr hansı büdcə növünə daxildir:

• maliyyə büdcəsinə
• əmə-liy-yat büdcəsinə
√ xüsusi büdcələrə
• çevik büdcələrə;
• statik büdcələrə

**564.** Adətən rüblərə, aylara bölünməklə bir il üçün tərtib edilən büdcə adlanır:

• statik büdcə
• maliyyə büdcəsi
• əmə-liy-yat büdcəsi
√ diskret büdcə;
• çevik büdcə;

**565.** Dəqiq müəyyən olunmuş tarixlər üzrə tərtib edilən büdcə necə adlanır:

• maliyyə büdcəsi
• çevik büdcə;
• investisiyalar büdcəsi;
√ statik büdcə
• əmə-liy-yat büdcəsi

**566.** Faktiki əldə edilmiş nəticələrə əsasən yenidən hesablanılan (tərtib edilən) büdcə necə adlanır:

• maliyyə büdcəsi
• əməliyyat büdcəsi
• investisiyalar büdcəsi;
√ çevik büdcə;
• statik büdcə

**567.** Baş büdcə:

• mal-ma-terial ehtiyatları büdcəsidir
• gəlirlər və xərclər büdcəsidir.
• istehsal və satış büdcəsidir;

- tədarük büdcəsidir;
√ müssisənin ümumi fəaliyyətinin büdcəsidir

**568.** Büdcələr ilə qoyulan məqsədlər arasında sıx asılılıq təmin edilir: a) strategiya dəqiq müəyyən edildikdə; b) strategiya ilə cari planlar düzgün əlaqələndirildikdə; c) ayrı-ayrı büdcələrin yerinə yetirilməsi təmin edildikdə; d) ayrı-ayrı büdcələrin nəticələri üzrə məsuliyyət daşıyan şəxslər müəyyən olunduqda; e) müəssisə rəhbərliyi ilə menecerlər arasında normal münasibət yarandıqda.

- b, c, e
- c, d, e
√ a, b, c, d
- a, c, d, e
- b, c, d, e

**569.** Müəssisə tərəfindən büdcənin tərtib edilməsi prosesi necə adlanır:

√ büdcələşdirmə
- əlaqələndirmə
- səmərəli idarəetmə
- normalaşdırma
- uzlaşdırma

**570.** Rəhbərlik tərəfindən hazırlanan gələcək dövrün fəaliyyətlərini və nəticələrini dəyər və miqdar olaraq ifadə edən hesabatlar nə adlanır:

- maliyyə planı
- mənfəət planı
- satış planı;
√ büdcə;
- təhcizat planı;

**571.** Əmək məsrəflərinin ölçülməsi metodları hansılardır?

- Birbaşa ölçülmə, Normal. Dolayı əsaslanan ölçülmə metodları
- Zamana görə, operativ əsaslarla, Normal ölçülmə metodlar
- Korporativ metoda görə, strateji və operativ metodlara görə
- Bütün göstərilən metodlar istifadə edilə bilər
√ Zamana görə, Akord əsasında, Mükafat əsaslanan ölçülmə metodları

**572.** Məhsul (iş və xidmət) istehsalı və satışının məqsədləri hansı məsələlərin həlli ilə əlaqədardır:

- dəqiqləşdirilmiş istehsal planının tərtib edilməsi və onun istehsal güclərinə uyğunlaşdırılması
- sifarişlər portfelinin formalaşdırılması
- əmək ehtiyatlarına tələbatın qiymətləndirilməsi
- istehsal xərclərinin smetasının tərtib edilməsi
√ müəssisənin qiymət siyasətinin seçilməsi

**573.** Realizə edilmiş məhsul nəyə deyilir?

- məhsulun hazırlanması üçün zəruri olan canlı əməyi miqdarını səciyyələndirir
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmini səciyyələndirir
- müəssisənin satış məqsədi ilə hazırladığı yarım fabrikatların həcmini səciyyələndirir
√ alıcılara göndərilmiş və mədaxili mühasibat uçotunda qəbul edilmiş məhsulun həcmini səciyyələndirir
- istehsalın həcmini səciyyələndirir

**574.** Şərti dəyişilən material xərcləri və əmək haqqı xərcləridir:

- tam maya dəyəri
- istehlak maya dəyəri
- istehsal maya dəyəri
√ əməliyyat maya dəyəri
- sex maya dəyəri

**575.** Xərclərin artmasına təsir göstərən amillərdən deyil;

- məhsulun həcminin artması
- tariflərin yüksəlməsi
- material ehtiyatlarının qiymətlərinin yüksəlməsi
√ istehlakın artması
- bilavasitə xərclərin artması

**576.** Pul formasında məhsulun istehsalına və satışına çəkilən xərclər:

- istehlak xərcləri
√ maya dəyəri
- istehsal xərcləri
- müstəqim xərclər
- qeyri müstəqim xərclər

**577.** Tam maya dəyəri

√ Məhsulun istehsal maya dəyəri və onun satış xərclərinin cəmindən ibarətdir
- Strateji xərclər və amortizasiya və cari xərclərin cəmindən ibarətdir
- Sex maya dəyəri və umumtəsərrüfat xərclərinin cəmindən ibarətdir
- Şərti-dəyişilən material xərcləri və əmək haqqı xərcləridir
- Əməliyyat maya dəyərinin və ümumistehsal xərclərinin cəmindən yaranır

**578.** Sex maya dəyəri

- əmək haqqı və amortizasiya xərclərinin cəmindən yaranır
- Şərti-dəyişilən material xərcləri və əmək haqqı xərcləridir
- Sex maya dəyəri və umumtəsərrüfat xərclərinin cəmindən ibarətdir
√ Əməliyyat maya dəyərinin və ümumistehsal xərclərinin cəmindən yaranır
- Məhsulun istehsal maya dəyəri və onun satış xərclərinin cəmindən ibarətdir

**579.** Şərti-dəyişilən material xərcləri və əmək haqqı xərc-lə-ridir.

- Istehsal maya dəyəri
- Tam maya dəyəri
- Təşkilatın (müəssisənin) bütün məhsulunun maya dəyəri
- Sex maya dəyəri
√ Əməliyyat maya dəyəri

**580.** Buraxılmış məhsulun həcminə daxil edilən məmulatların, işlərin, xidmətlərin bütün növlərinin maya dəyərinin məcmu maya dəyəridir.

- İnzibati xərclər
- Bilavasitə xərclərin artımıdır
- Təşkilatın 49 % məhsulunun maya dəyəri
- Təşkilatın satış xərcləridir
√ Təşkilatın (müəssisənin) bütün məhsulunun maya dəyəri

**581.** Maya dəyəri dedikdə başa düşülür :

- Gəlirlər – Xərclərə bərabərdir
- Satışın həcmi və müəssisənin analitik göstəriciləri, avadanlığın ilkin dəyəri
- Şirkətin əsas gəlir mənbəyidir, analitik göstəricidir, xərclərə aid deyil
√ pul formasında məhsulun istehsalına və satışına çəkilən (sərf olunan) xərclərdir
- Pul formasında olmayan xərclər və gəlirlər

**582.** əməliyyat maya dəyərinin və ümumistehsal xərclərinin cəmindən yaranır.

- Ümumitəsərrüfat maya dəyərini

- Tam maya dəyəri
- √ Sex maya dəyəri
- Istehsal maya dəyəri
- Əməliyyat maya dəyəri

**583.** şərti-dəyişilən material xərcləri və əmək haqqı xərcləridir.

- Ümumitəsərrüfat maya dəyərini
- Istehsal maya dəyəri
- Sex maya dəyəri
- √ Əməliyyat maya dəyəri
- Tam maya dəyəri

**584.** Xərclərin artmasına aşağıdakı amillərdən təsir göstərənləri seçin ;
1) məhsulun həcminin artması
2) hesabat dövründə baza dövrünün maya dəyəri üzrə həcmi
3) material ehtiyatlarına qiymətlərinin və tariflərin yüksəlməsi
4) nisbi göstərici olmaqla, dinamikada təhlil üçün yararlıdır
5) bilavasitə xərclərin artması

- 1,2,4
- 3,4,5
- √ 1,3,5
- 2,3,5
- 2,4

**585.** maya dəyəri hesablanan ayrı-ayrı məhsullar, məmulatlar, işlər, xidmətlər, mərhələlər və sair istehlak dəyərinə malik olan obyektlərdir.

- Layihə obyekti
- Gəlir obyekti
- √ Kalkulyasiya obyekti
- kapital obyekti
- multiplikasiya obyekti

**586.** Müəssisənin tərkibinə daxil olan elə sexlər və struktur bölmələri nəzərdə tutulur ki, onlar əsas istehsala müxtəlif xidmətlər göstərir,

- Yarımfabrikat istehsalatlar
- əsas istehsalatlar
- Bitməmiş istehsal
- Qaytarılan tullantılar
- √ Köməkçi istehsalatlar

**587.** Yeni məmulat növlərinin qiymətləndirilməsi meyarları içərisində üstünlük verilən bazar kriteriyalarına aiddir: a) məmulata olan tələbat; b) bazarın perspektiv inkişafı; c) məmulatın rəqabətqabiliyyətliliyi səviyyəsi; d) bazarın stabillik səviyyəsi; e) satıcının əsas məqsədi.

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- a, c, d, e

**588.** Tam maya dəyərinə əsaslanan qiymətqoyma metodu tətbiq edildikdə satış qiyməti müəyyən edilir:

- √ büdcədə nəzərdə tutulmuş cari məsrəflərlə mənfəət marjasının (normasının) cəmi kimi
- mənfəət marjası (norması) ilə büdcədə nəzərdə tutulmuş cari məsrəflərin nisbəti kimi.
- büdcədə nəzərdə tutulmuş cari məsrəflərlə mənfəət marjasının (normasının) fərqi kimi
- büdcədə nəzərdə tutulmuş cari məsrəflərlə mənfəət marjasının (normasının) nisbəti kimi
- mənfəət marjası (norması) ilə büdcədə nəzərdə tutulmuş cari məsrəflərin fərqi kimi

**589.** Tam maya dəyərinə əsaslanan qiymətqoyma metodu tətbiq edildikdə büdcədə nəzərdə tutulmuş cəmi istaehsal məsrəfləri hesablanır:

- Cəmi birbaşa məsrəflər ilə cəmi istehsal qaimə xərclərinin fərqi kimi
- √ Cəmi birbaşa məsrəflər ilə cəmi istehsal qaimə xərclərinin cəmi kimi;
- Cəmi istehsal qaimə xərcləri ilə cəmi birbaşa məsrəflərin fərqi kimi
- Cəmi istehsal qaimə xərclərinin cəmi birbaşa məsrəflərə nisbəti kimi
- Cəmi birbaşa məsrəflərinin cəmi istehsal qaimə xərclərinə nisbəti kimi kimi

**590.** Optimal satış qiymətinin müəyyən edilməsi zamanı aşağıdakı amillər nəzərə alınmalıdır: a) məhsulun yeni xüsusiyyətləri və funksiyaları; b) əmtəələrin bolluğu şəraitində qiymət endirimlərinin həyata keçirilməsi; c) inhisarın mövcudluğu; d) rəhbərliyin məqsədləri

- b, c, d
- √ a, b, c
- b, d
- c, d
- a, c, d

**591.** "Cəmi məsrəflər metodu"nun tətbiqi şəraitində satış qiyməti aşağıdakı kimi hesablanır:

- Məhsul istehsalı və satışı üzrə xərclər × Məsrəflərə görə mənfəət faizi
- √ Məhsul istehsalı və satışı üzrə xərclər + Məsrəflərə görə mənfəət faizi
- Məhsul istehsalı və satışı üzrə xərclər + Məsrəflərə görə mənfəət faizi): Məhsulun həcmi
- Məhsul istehsalı və satışı üzrə xərclər×Məsrəflərə görə mənfəət faizi): Məhsulun həcmi
- Məhsul istehsalı və satışı üzrə xərclər : Məsrəflərə görə mənfəət faizi

**592.** Tələb əsaslı yanaşmada mənfəətin maksimallaşdırılması üçün tətbiq olunan qiymət strategiyaları hansılardır: a) "cəmi məsrəflər metodu"; b)"marjinal məsrəflər metodu"; d) "orta dəyər".

- a,c
- √ a, b
- a
- c
- b, c

**593.** Müasir dövrdə şirkətlər mənfəətin maksimallaşdırılması məqsədi ilə aşağıdakı addımları atır: a) tələbin müxtəlif səviyyələrində optimal satış qiymətinin və məcmu gəlirin müəyyən edilməsi; b) hər bir istehsal və satış səviyyəsi üçün yekun məsrəflərin (eləcə də marjinal məsrəflərin) hesablanılması; c) hər bir tələb səviyyəsi üçün mənfəətin mütləq kəmiyyətinin hesablanılması və qiymətləndirilməsi; d) optimal satış qiymətinin müəyyən edilməsi; e) mümkün zərərin müəyyən edilməsi.

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- a, c, d, e

**594.** Müasir dövrdə sifariş portfelinin ölçüsünü aşağıdakılar müəyyənləşdirir: a) müəssisənin istehsal gücü; b) müəssisənin fəaliyyətinin səmərəliliyi; c) məhsulun maya dəyərinin səviyyəsi; d) maliyyə vəziyyəti; e) mühasibat uçotun təşkili vəziyyəti

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- a, c, d, e

**595.** Məhsula olan tələbin qiymətləndirilməsi:

- maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsininəsas elementi sayılır;
- √ sifariş portfelinin formalaşdırılmasının əsas elementi sayılır;
- məhsulun maya dəyərinin hesablanmasının əsas elementi sayılır;
- dolayı istehsal xərclərininhesablanmasının əsas elementi sayılır;
- maliyyə nəticələrinin qiymətləndirilməsinin əsas elementi sayılır;

**596.** Sahibkarlıq fəaliyyətinə təsir göstərən bütün amillər qruplaşdırıldıqdan sonra müəssisə və şirkətlər hansı istiqamətdə fundamental iqtisadi seçim edir: a) nə və hansı miqdarda istehsal edilməli? b) necə istehsal etməli? c) kim hansı işi yerinə yetirməli? d) kim üçün istehsalın nəticələri istiqamətlənməli? e) rəqiblərlə əlaqə yaratmaq lazımdırmı?

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- a, c, d, e

**597.** Qiymət üzrə tələbin elastikliyi necə qiymətləndirilir: a) qiymət üzrə tələbin elastikliyi vahiddən böyük olarsa, onda tələb qiymət baxımından elastikdir; b) qiymət üzrə tələbin elastikliyi vahiddən kiçik olarsa, onda tələb qiymət baxımından qeyri-elastikdir; c) qiymət üzrə tələbin elastikliyi vahidə bərabərdirsə, onda tələbin qiymət baxımından vahid elastikliyi var; d) qiymət üzrə tələbin elastikliyi sıfıra bərabər olarsa, onda tələb qiymət baxımından tam qeyri-elastikdir; e) qiymətin tələbin elastikliyi ilə qarşılıqlı əlaqəsi yoxdur.

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- a, c, d, e

**598.** Tələbin elastikliyi dedikdə başa düşülür:

- müştərilərin malları almaq istəyi
- √ müxtəlif daxili və xarici amillərin dəyişməsinə münasibətdə tələbin həssaslıq dərəcəsi;
- alıcı və satıcı arasında qarşılıqlı münasibət
- satıcı tərəfindən güzəştlərin edilməsi
- ödəmə qabiliyyətli istehlak

**599.** Tələbin mahiyyəti nədir:

- alıcının tələbatıdır
- √ ödəmə qabiliyyətli istehlakdır
- alıcının istəyidir
- alıcıya məhsul təklif olunmasıdır
- alıcının sifarişidir

**600.** Qiymətlərin dəyişməsi ilə tələbin həcmi ara-sındakı qarşılıqlı asılılı necə adlanır:

- xərclərin rentabelliyi
- √ qiymət üzrə tələbin elastikliyi
- qiymət üzrə təklifin elastikliyi
- Zərərsizlik səviyyəsi
- gəlirlilik səviyyəsi

**601.** Qiymət üzrə tələbin elastikliyi səciyyələndirir:

- məhsul istehsalı ilə qiymət ara-sındakı qarşılıqlı asılılığı;
- √ qiymətlərin dəyişməsi ilə tələbin həcmi ara-sındakı qarşılıqlı asılılığı;
- məhsul istehsalının həcmi ilə xərclər ara-sındakı qarşılıqlı əlaqəni;
- məhsulun qiyməti ilə onun maya dəyəri ara-sındakı qarşılıqlı əlaqəni;
- məhsul satışının həcmi ilə qiymət ara-sındakı qarşılıqlı asılılığı;;

**602.** Məqsədli maya dəyərinin formalaşdırılması üçün: a) bazar faktorlarına daha böyük diqqət ye-tirilməlidir; b) xərclərin azaldılması üçün təchizat sistemi və marketinq fəaliyyətitəkmilləşdirilməlidir; c) məhsulun keyfiyyəti bazarın, istehlakçıların tələblərinə uyğun-laşdırılmalıdır; d) bazarda rəqabətə davam gətirmək üçün rəqiblər haqqında zəruri, münasib informasiyalar toplanmalıdır; e) müəssisədə kadr potensialı nəzərdən keçirilməlidir.

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e

- a, c, d, e

**603.** Marjinal yanaşma əsasında qiymətqoymanın üstünlüklərinə aiddir: a) qiymətlərin yalnız dəyişən xərclər əsasında müəyyən edilməsini nəzərdə tutur; b) minimum məqsədəuyğun qiymətlərin qoyul-masına imkan verir; c) xüsusi sifarişlərin modelləşdirilməsi zamanı işi asanlaşdırır; d) qiymətqoymanın strategiyasının müəyyən olunması üçün xüsusi vasitə kimi istifadə edilir; e) resurslardan istifadəyə nəzarəti təmin edir

- b, c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- a,c, d, e

**604.** Marjinal yanaşmada qiymətqoymada istifadə edilən maya dəyərinin kəmiyyəti aşağıdakı xərclər əsasında formalaşır:

- istehsal xərcləri;
- √ dəyişən xərclər
- tam istehsal və satış xərcləri (tam maya dəyəri);
- normativ xərclər.
- tam istehsal xərcləri (istehsal xərcləri + inzibati ida-rə-etmə xərcləri);

**605.** Məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclər:

- artır;
- √ dəyişilmir;
- sabit xərclərə bərabərdir;
- sabit xərclərdən çoxdur
- azalır;

**606.** Sabit xərclərin iqtisadi məzmununu xarakterizə edin:

- müəssisənin uçot siyasətini formalaşdırır;
- sabit və dəyişən xərclər arasında tarazlığın yaradılmasına ehtiyac yoxdur
- hazır məhsul qalığı nəzərə çarpacaq dərəcədə dəyişilir;
- fəhlələrin əmək haqqına mütənasib olaraq dəyişir;
- √ məhsul buraxılışı həcminin dəyişməsindən asılı deyil;

**607.** Sabit xərclərə daxil edilməyən xərci müəyyən edin:

- idarə heyətinin əmək haqqı
- √ daşınma xərcləri:
- kommunal xərclər;
- amortizasiya ayırmaları.
- sex müdirinin əmək haqqı;

**608.** Marjinal gəlir marjinal məsrəflərə bərabər olduqda şirkətlərin əlkdə etdiyi mənfəət:

- qənaətbəxşdir
- fəaliyyət zərərlə nəticələnir
- mənfəət əldə etmir
- √ maksimum olur.
- minimum olur

**609.** Marjinal mənfəət norması necə müəyyən olunur?

- Marjinal mənfəətin satışdan pul gəlirinə hasili kimi;
- Sabit xərclərin marjinal gəlirə nisbəti kimi.
- Satışdan pul gəliri ilə marjinal mənfəət arasında fərq kimi;
- √ Marjinal mənfəətin satışdan pul gəlirinə nisbəti kimi;
- Satışdan pul gəlirinin marjinal mənfəətə nisbəti kimi;

**610.** Marjinal gəlirin analitik hesablanması qaydasını müəyyən edin:

- satışdan pul gəlirləri ilə alternativ xərclərin fərqi kimi;
- satışdan pul gəliri ilə sabit xərclər arasında fərq kimi;
- satışdan pul gəlirləri ilə bütün daimi və dəyişən xərclərin fərqi kimi;
- √ satışdan pul gəlirləri ilə dəyişən xərclər arasında fərq kimi;
- satışdan pul gəlirləri ilə differensial xərclərin fərqi kimi

**611.** Marjinal təhlil prosesində aşağıdakı məsələlər həll edilir: a) satış qiymətinin, sabit və dəyişən xərclərin müəyyən edilmiş nisbətində satışın zərərsiz həcmi və müəssisənin təhlükəsizlik zonası müəyyən edilir; b) nəzərdə tutulmuş mənfəət məbləğini əldə etmək üçün məhsul satışının zəruri həcmi müəyyən edilir; c) marjinal gəlirin nəzərdə tutulmuş səviyyəsi üçün sabit xərclərin böhran səviyyəsi hesablanır; d) məhsulun satış həcminin, sabit və dəyişən xərclərin müəyyən edilmiş səviyyəsi üçün satış qiymətinin böhran həddi müəyyənləşdirilir; e) məhsulun maya dəyərinin azaldılması üzrə təkliflər hazırlanır.

- a,c, d, e
- √ a, b, c, d
- b, d, e
- c, d, e
- b, c, d, e

**612.** Məhsul vahidinə marjinal gəlir dərəcəsi necə hesablanır:

- Sabit xərclərin marjinal gəlirə nisbəti kimi
- Məhsulun miqdarının marjinal gəlirə nisbəti kimi
- Marjinal gəlirin sabit xərclərə nisbəti kimi
- √ Marjinal gəlirin məhsulun miqdarına nisbəti kimi
- Sabit xərclərin marjinal gəlirə hasili kimi

**613.** Natural ölçüdə satış həcminin böhran nöqtəsi necə hesablanır:

- Marjinal gəlirin məhsulun miqdarına nisbəti kimi
- Məhsulun miqdarının marjinal gəlirə nisbəti kimi
- Sabit xərclərin marjinal gəlirə hasili kimi
- Marjinal gəlirin sabit xərclərə nisbəti kimi
- √ Sabit xərclərin marjinal gəlirə nisbəti kimi

**614.** "Həcm-Məsrəf-Mənfəət" göstəricilərinin qarşılıqlı əlaqəsi hansı metodla öyrənilir:

- Tənlik
- Evristik
- Korrelyasiya
- Reqressiya
- √ Qrafik;

**615.** Direkt-kostinq sisteminin ən başlıca xüsusiyyəti nədir?

- bütövlükdə xərclərin uçotu ilə əlaqəli şəkildə məhsulun və digər kalkulyasiya obyektlərinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi
- hesabat dövrü ərzində aktivlərin kənara axını və ya azalmasının, yaxud öhdəliklərin artmasının əks etdirilməsi.
- istehsal xərcləri haqda informasiyanın qeydiyyatdan keçirilməsi və uçotda əks etdirilməsi
- materialların faktiki məsrəflərinin müəyyən olunmuş normalardan və normativlərdən kənarlaşmalarının sənədlərlə rəsmiyyətə salınması
- √ məhsulun maya dəyərinin yalnız dəyişən xərclər əsasında hesablanması qaydasının tətbiq edilməsi

**616.** Uçot təcrübəsində tam maya dəyəri üzrə kalkulyasiyalaşdırma sisteminin alternativi hesab edilən sistem hansıdır:

- Sifariş
- Marjinal təhlil
- Tam maya dəyəri
- √ Direkt-kostinq
- Normal maya dəyəri

**617.** Hesbalanmış xərclər o xərclərdir ki

- onlar tanınandan sonra ödənilib və aktiv uçot hesablarında əks olunub
- Tanınıb, ödənilib və uçotda əks olunub
- √ tanınıb lakin hələ ödənilməyib
- onlar tanınana qədər ödənilib və aktiv uçot hesbalarında əks olunub
- Ödənilib, lakin hələ uçotda əks olunmayıb

**618.** Marjinal mənfəət belə hesablanılır:

- düzgün cavab yoxdur
- satışdan gəlirin daimi xərclərin məbləğini üstələməsi
- dəyişən və daimi xərclər arasındakı fərq
- √ satışdan gəlirin dəyişən xərclərin məbləğini üstələməsi
- dəyişən xərclərin məbləğinin daimi xərclərin məbləğini üstələməsi

**619.** Maya dəyərinin normativ kalkulyasiyası aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edilir:

- hesabat dövrünün faktiki xərclərinin məbləğlərinin müəyyənləşdirilməsi
- gizli ehtiyatların aşkarlanması
- √ planlaşma və nəzarət, istənilən zaman normativlər əsasında xərcləri hesablamaq mümkündür
- düzgün cavab yoxdur
- müəssisə işçilərinin idarə olunması və stimullaşdırılması

**620.** Hansı məsrəflər dəyişən məsrəflərə aid deyil:

- √ amortizasiya
- tara
- əmək haqqı
- xammal
- enerji

**621.** Təxirə salınmış xərclərə hansı xərclər aiddir:

- Reklam xərcləri
- √ Gələcək dövrlərin xərcləri
- Qarşıdakı xərclər və ödəmələri üzrə ehtiyatlar
- Nəqliyyat xərcləri
- Keçmiş dövrlərin xərcləri

**622.** Dövrü xərcləri özündə aşağıdakılardan birləşdirir:

- Hesabat dövründə mühasibat hesablarında haqqında toplanmış informasiya istehsalat məsrəfləri
- Nəqliyyat xərcləri
- √ kommersiya və idarəetmə xərcləri
- Idarəetmə xərcləri
- Ümumsex xərcləri

**623.** İnzibati xərclərin silinməsi mühasibat uçotunda aşağıdakı yazılışla əks etdirilir

- Dt-202 “istehsalat xərcləri”, Kt 721 “inzibati xərclər”
- Dt 204 “Hazır məhsul”, Kt 721 “inzibati xərclər”
- √ Dt 801 “Ümumi mənfəət”, Kt 721 “inzibati xərclər”
- Dt 701 “Satışın maya dəyəri”, Kt 721 “inzibati xərclər”
- Düzgün cavab yoxdur

**624.** Mənfəət, məsrəf, gəlir və xərclərlə bağlı detalları özündə əks etdirən məlumat növünə deyilir

- ümumi məlumat
- qeyri-maliyyə məlumatları

- şifahi məlumat
√ maliyyə məlumatları
- xüsusi məlumat

**625.** Baza satış qiymətləri, baza istehsal maya dəyəri yaxud natural ifadədə realizasiyanın həcmi əsasında nəyi ölçmək mümkündür?

- Satış gələn gəliri
- İstehsalın artım tempini
- Növbəti il üçün olan təqribi qiymətləri
- Marjinal xərcləri
√ Satış həcmini

**626.** Ümum istehsal xərcləri; ümum təsərrüfat xərcləri; zay məhsula görə itkilər; digər istehsal xərcləri və satış xərcləri ümumilikdə necə adlanır?

- Qeyri-müstəqim xərclər
- Dəyişən xərclər
- Müstəqim xərclər
- Sabit xərclər
√ Kompleks xərclər

**627.** Məhsulun həcmindən asılılığı əlamətinə görə kompleks xərclər hansı qruplara ayrılır?

- vergili və vergi olmayan
√ şərti dəyişən və şərti sabit xərclər
- cari və sair
- müstəqim və qeyri müstəqim
- daimi və müvəqqəti

**628.** Məhsulların, işlərin və xidmətlərin satışı ilə əlaqədar olan kompleks xərclər nəyə deyilir?

- Ümum istehsal xərcləri
- Amortizasiya xərcləri
- Marjinal xərclər
- İşçilərin əməkhaqqı ilə bağlı olan xərclər
√ Satış xərcləri

**629.** Öz mahiyyətinə görə səmərəsiz xərclər hansılardır?

- Amortizasiya ayırmaları
- Məhsul satılmadığı üçün yaranan itkilər
- Maya dəyərinə bir başa daxil edilməyən xərclər
- İcarə haqqı üçün müəssisənin çəkməli olduğu xərclər
√ Zay məhsul görə yaranan itkilər

**630.** Məhsulun maya dəyərinin tərkibində əsas kompleks xərclərə aşağıdakılar aid olmayan hansıdır

- Satış xərcləri
- Ümum istehsal xərcləri
- Zay məhsula görə itkilər
√ İcarə haqqı xərcləri
- Ümum təsərrüfat xərcləri

**631.** Birbaşa material xərclərinin təhlili necə müəyyən olunur?

- yalnız istehsalın təşkili
- yalnız istehsalın texnologiyası
- yalnız istifadə edilən materialların növü
√ istifadə edilən materialların növü, istehsalın texnologiyası və təşkili
- istifadə edilən materialların növü, istehsalın texnologiyası

**632.** Material xərclərinin istehsala xidmət edilməsi və onun idarə olunması ilə əlaqədar digər hissəsi kalkulyasiyada ayrılmır. Onlar hansı kompleks maddələrin tərkibinə daxildir?

- ümumtəsərrüfat xərclərinin
- ümumtəsərrüfat xərclərinin, satış xərclərinin
- ümumistehsal xərclərinin
- √ ümumistehsal xərclərinin, ümumtəsərrüfat xərclərinin, satış xərclərinin
- satış xərclərinin

**633.** Material xərclərinin asılılıq amili hansı düsturla hesablana bilər?

- MX= (100:b)x(1:S)
- MX= (100:S)x(1:b)
- MX= (100:S)x(b)
- √ MX= (100:b)x(S)
- MX= (100:b):(S)

**634.** Məhsulların, işlərin və xidmətlərin satışı ilə əlaqədar olan kompleks xərclərdir:

- dolayı xərclər
- ümumistehsal xərcləri
- ümumtəsərrüfat xərcləri
- √ Satış xərcləri
- birbaşa xərclər

**635.** Məhsulun tam maya dəyəri bərabərdir:

- sosial ehtiyaclara ayırmalar və satış xərclərinin cəmi
- birbaşa və dolayı xərclərin cəmi
- ümumistehsal xərcləri
- √ istehsal maya dəyəri və satış xərclərinin cəmi
- ümumtəsərrüfat xərcləri

**636.** İstehsal maya dəyəri və satış xərclərinin cəmi necə adlanır?

- Ümumtəsərrüfat xərcləri
- Ümumistehsal xərcləri
- Sosial ehtiyaclara ayırmalar
- Birbaşa xərclər
- √ Məhsulun tam maya dəyəri

**637.** Məhsulun müvafiq növləri üzrə xərclərə bilavasitə daxil edil-məsi mümkün olmayan və onlar üzrə təşkilatın müəyyən etdiyi xüsusi me-tod-la-rın köməyilə bölüşdürülən xərclər necə adlanır?

- Birbaşa xərclər
- Satış xərcləri
- √ Dolayı xərclər
- Ümumtəsərrüfat xərcləri
- Ümumistehsal xərcləri

**638.** Dolayı xərclər aiddir

- Sosial ehtiyaclara ayırmalar
- Texnoloji məqsədlər üçün yanacaq və enerji
- √ Ümumtəsərrüfat xərcləri
- Qaytarılan tullantılar
- Xammal və materiallar

**639.** Məhsulun konkret növlərinin maya dəyərinə birbaşa və bilavasitə aid edilə bilən xərclər:

- Relevant xərclər
- Qeyri-müstəqim xərclər
- Müstəqim xərclər
- √ Birbaşa xərclər
- Dolayı xəclər

**640.** Istehsal xərclərinin strukturunda ən böyük xüsusi çəkiyə malik olur:

- Ümumtəsərrüfat xərcləri
- Digər istehsal xərcləri
- √ Material xərcləri
- Ümumistehsal xərcləri
- Istehsalın hazırlanması və mənimsənilməsi üçün xərclər

**641.** Metodik göstərişlərdə xərc maddələrinin aşağıdakı təsnifatı tövsiyə edilir: 1. Xammal və materiallar. 2. Ümumistehsal gəlirləri 3. Kənardan alınan komplekşləşdirici məmulatlar, yarımfabrikatlar və kənar təşkilatların istehsal xarakterli xidmətləri. 4. Texnoloji məqsədlər üçün yanacaq və enerji. 5. Digər gəlirlər

- 2,4,5
- 2,3,5
- 1,2,3
- 2,3,4
- √ 1,3,4

**642.** Ümumtəsərrüfat xərcləri bütün təşkilat çərçivəsində hansı funksiyaların təmin edilməsinə sərf edilir?

- nəzarət
- icraetmə
- təkrar bölgü
- √ idarəetmə
- bölgü

**643.** Satışın həcmindən asılı olaraq dəyişən xərclər aşağıdakılardan hansıdır?

- transaksiya və transformasiya xərcləri
- şərtli və şərtsiz xərclər
- birbaşa və dolayı xərclər
- √ dəyişən və sabit xərclər
- sadə və mürəkkəb xərclər

**644.** Dəyişən xərclər asılıdır:

- amortizasiya xərclərindən
- transaksiya xərclərindən
- reqresiya xərclərindən
- TTA xərclərindən
- √ satışın həcmindən

**645.** Dəyişən xərclərə aiddir: 1. Məhsulun çatdırılması xərcləri 2. Reklam xərcləri 3. Məhsulun tara xərcləri 4. Amortizasiya xərcləri 5. İcarə haqqı xərcləri

- √ 1,2,3
- 1,2,4
- 2,3,4
- 1,3,4
- 3,4,5

**646.** Satış xərcləri nəyə deyilir ?

- şərti dəyişən və şərti sabit xərclərə
- sintetik və analtik xərclərə
- hesabat dövrü ərzində aktivlərin kənara axını və ya azalması
- √ məhsulların, işlərin və xidmətlərin satışı ilə əlaqədar olan kompleks xərclərdir
- müəssisənin adi fəaliyyəti zamanı yaranmış, həmçinin satış, komisyon haqları, faiz, dividendlər, royaltilər və icarə haqqı da daxil olmaqla müxtəlif başlıqlar altında təsnifləşdirilən gəlirdir

**647.** Hesabat dövründə dəyişən (müstəqim) xərclər hansı hesabda uçota alınır,

- «uzunmüddətli zəmanət öhdəlikləri»
- «Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
- «Hazır məhsul»
- «Əməyin ödənişi üzrə işçi heyəti ilə hesablaşmalar»,
- √ «İstehsalat məsrəfləri»

**648.** Bu kalkulasiya metodu eyni növ məmulatların kiçik seriyaları, habelə təmir, quraşdırma və təcrübə-sınaq işlərində tədbiq olunur.

- qarışıq metodu
- normativ metodu
- mərhələ metodu
- √ sifariş metodu
- sənaye metodu

**649.** İstehsal və satış həcmini səciyələndirmək üçün hansı məhsullardan istifadə olunur?

- Zay, yarımfabrikat, əmtəlik
- Ümumi, bitməmiş məhsul, yarımfabrikat
- Yüklənmiş, zay, yarımfabrikat
- √ Ümumi, Əmtəlik, Realizasiya edilmiş
- Əməliyyat, Sex, Realizasiya edilmiş

**650.** Bu kalkulyasiyaları adətən yeni layihələşdirilən, mənimsənilən məmulatlara, birdəfəlik məhsula, yaxud işə tərtib olunur.

- Kumulyativ kalkulyasiyalar
- Kompleks kalkulyasiyaları;
- Retrospektiv kalkulyasiyalar
- Normativ kalkulyasiyalar
- √ Smeta kalkulyasiyaları

**651.** Ilkin kalkulasiyalar və yahud istehsalın, məhsulun hazırlanması və buraxılışına başlanılmasına qədər olan kalkulyasiyalar: a) smeta (layihə-smeta) kalkulyasiyaları;b) tam kalkulyasiyaları c) plan kalkulyasiyaları; d)kompleks kalkulyasiyaları; e) retrospektiv kalkulyasiyalar; f)normativ kalkulyasiyalar.

- c)e)f)
- b)d)e)
- a)d)e)
- √ a)c)f)
- a)b)d)

**652.** Kommersiya xərcləri. administrativ xərclər hansı xərc qrupuna aiddir

- Müstəqim dəyişən xərclərə
- Qeyri relevant xərclər
- Retrospektiv xərclər
- √ Qeyri-müstəqim xərclərə
- Tematik dəyişən xərclər

**653.** .... alınması zəruri olan mədaxillə, yaxud xərclərin tam ötürülməsini (ödənilməsini) təmin etmək üçün satılması lazım olan məhsulun natural vahidlərdə miqdarı (qböh) ilə ifadə edilə bilər.Tamamlayın

- Ziyana işləmək

√ Zərərsiz işləmək
• hamısı düzdür
• Zərərlə işləmək
• düzgün cavab yoxdur

**654.** Dolayı xərclərə aiddir 1.material xərcləri 2.istehsalın və bütövlükdə təşkilatın idarı edilməsi ilə bağlı xərclər 3.istehsal prosesində bilavasitə iştirak edən işçilərin əmək haqqları 4. istehsala və bütövlükdə təşkilata xidmət edilməsi ilə bağlı xərclər

• 3,4
• 2,3
• 1,4
√ 2,4
• 1,3

**655.** Marjinal təhlil bütün şərtlərə riayət edən zaman hansı mötəbər nəticələri verir

• istehsalın və satışın həcmi bərabər olduqda
√ bütün cavablar doğrudur
• material ehtiyatlarının və məhsulun qiyməti dəyişməz qaldıqda
• istehsalın həcmində sturuktur dəyişmələri olmadıqda
• bütün xərclər dəyişən və sabit xərclərə bölündükdə

**656.** Qarışıq xərclərə aiddir:

• relevant xərclər
• sabit xərclər
• dolayı xərclər
√ dəyişən və sabit xərclər
• müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər

**657.** Məcmu sabit xərclər istehsal həcminin dəyişmələrilə əlaqədar necə dəyişir?

• düzgün cavab yoxdur
• artır
• azalır
√ dəyişmir
• həm artar həm də azala bilər

**658.** Məhsulun həcminin vahidinə düşən sabit xərclər istehsalın həcmi artanda necə dəyişir?

• artır
• düzgün cavab yoxdur
• həm artar həm də azala bilər
√ azalır
• dəyişmir

**659.** Şərti dəyişən xərclərə aiddir:

• amortizasiya, icarə haqqı
• bütün kalkulasiya maddələri
• işəmuzd işləyən fəhlələrin əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar
√ məhsula sərf olunan xammal, materiallar, yanacaq, enerji xərcləri, işəmuzd işləyən fəhlələrin əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və s.
• bank kreditindən istifadə edilməsinə görə faizlər, inzibati-idarəçilik xərcləri

**660.** «Direkt-kostinq» sistemi hansı uçot üzərində qurulur?

• Xərclərin bölgüsü
• Analitik
• Marjinal təhlil

√ Maya dəyərinin
• Heç bir

**661.** Maya dəyərinin (MD) və mənfəətin (M) qarşılıqlı əlaqəsinin aşağıdakı modelindən istifadə edilirdi.

• M = RH + MD
• MD = M + RH
• MD = M - RH
√ M = RH - MD
• RH= M - MD

**662.** Biznesdə idarəetmə qərarlarının əsaslandırılmasında hansı göstərici böyük rol oynayır?

• Nəzarət
• Xərclərin təşkili
• Xərclərin təsnifatı
√ Marjinal təhlil
• Uçot

**663.** Böhran nöqtəsi tərifinə görə...

• Düzgün cavab yoxdur
• Mənfəət 0-dan çoxdur
• Maya dəyəri mənfəətdən çoxdur
• Firma ziyana işləyir
√ məhsulun o həcmini əks etdirir ki, bu halda mənfəət sıfıra bərabər (M=0), mədaxil isə məhsulun tam maya dəyərinə bərabər olur

**664.** Mədaxil rentabellik astanasından az olarsa...

• Təşkilatda mənfəət yaranır, onun maliyyə vəziyyəti pisləşir
• Təşkilatda zərərlər yaranır, onun maliyyə vəziyyəti yaxşılaşır
• Təşkilatda nə mənfəət nədə zərər yaranmır
• Təşkilatda mənfəət yaranır, onun maliyyə vəziyyəti yaxşılaşır
√ Təşkilatda zərərlər yaranır, onun maliyyə vəziyyəti pisləşir

**665.** Satış qiymət amilinə əsasən qiymət nə qədər yüksək olarsa...

• zərərsizlik nöqtəsi satışla əlaqəsi yoxdur
• zərərsizlik nöqtəsinə çatmaq üçün lazım olan satışın həcmi o qədər çox olur və təşkilatın maliyyə vəziyyəti yaxşı olur
• zərərsizlik nöqtəsinə çatmaq üçün lazım olan satışın həcmi o qədər az olur və təşkilatın maliyyə vəziyyəti pis olur
√ zərərsizlik nöqtəsinə çatmaq üçün lazım olan satışın həcmi o qədər az olur və təşkilatın maliyyə vəziyyəti yaxşı olur
• zərərsizlik nöqtəsinə çatmaq üçün lazım olan satışın həcmi o qədər çox olur və təşkilatın maliyyə vəziyyəti pis olur

**666.** Zərərsizlik nöqtəsinin aşağı salınması üsullarından bi-ri...

• sabit xərclərin həcminin konkret azaldılması ola bilməz
• zərərsizlik nöqtəsinə təsir etmək münkün deyil
• sabit xərclərin həcminin konkret artırılması ola bilər
√ sabit xərclərin həcminin konkret azaldılması ola bilər
• dəyişən xərclərin həcminin konkret azaldılması ola bilər

**667.** Dəyişən xərclərin dəyişilməsi

• sabit xərclərlə bərabər olmayan dərəcədə təsir edir
• daimi xərclərlə bərabər olmayan dərəcədə təsir etmir
• hec bir xərcə təsir etmir
• sabit xərclərlə bərabər olmayan dərəcədə təsir etmir
√ daimi xərclərlə bərabər olmayan dərəcədə təsir edir

**668.** Sabit xərclərin artımı...

- strateji gəlirlərə. təsir etmir
- strateji gəlirlərə. təsir edir
- √ Böhran həcminin artırılmasına səbəb olur
- Böhran həcmini dəyişmir
- Böhran həcminin azalmasına səbəb olur

**669.** İstehsal ehtiyatlarının inventarizasiyası aparılmamışdan əvvəl hansı proses baş verir?

- Kassada ola əskinazlarin məbləği yoxlanilir
- Aktivlərin hesabatı hazırlanır
- Audit rəyi alınır
- Ehtiyatların sayı müəyyənləşdirilir
- √ Rəhbərlik əmr verir

**670.** Hazır məhsulun itməsi, əskik gəlməsi, xarab olması, zay olması və oğurlanması zamanı nə tərtib olunmalıdır?

- Arayış
- Order
- Ərizə
- Vəkalətnamə
- √ Akt

**671.** Xammalın daxili anbarlar arasında yerdəyişməsi zamanı hansı sənəd hazırlanmalıdır?

- √ İstehsal ehtiyatlarının təsərrüfatdaxili yerdəyişməsi qaimə-fakturası
- İstehsal ehtiyatlarının anbarlar arası yerdəyişməsi tələbnaməsi
- İstehsal ehtiyatlarının tələbnaməsi
- İstehsal ehtiyyatlarinin kassa ceki
- İstehsal ehtiyatlarının sifariş qaiməsi

**672.** Hazır məhsulun təhvili zamanı hansı sənəd hazırlanmalıdır?

- Hazır məhsuıun hesab-faktu rasi
- √ Hazır məhsulun təhvil-qəbul aktı
- Hazır məhsulun tələbnaməsi
- Hazır məhsulun sifariş qaiməsi
- Hazır məhsulun satiş qaiməsi

**673.** İstehsalı başa çatdıqdan sonra məhsul hara təhvil verilir?

- Satış təmsilçisinə
- √ Məhsul anbarına
- Tədarükçüyə
- Mağazaya
- Sifarişçiyə

**674.** Xammalın istehsala buraxılmasının rəsmiləşdirilməsi zamanı ilk hansı sənəd tərtib olunur?

- İstehsal ehtiyatlarının istehsala buraxılışı qaimə-fakturası
- √ İstehsal ehtiyatlarının buraxılışı tələbnaməsi
- xammalın sifariş sənədi
- Hesab- faktura
- Daxili qaimə

**675.** Mükafata əsasən əməkhaqqının ölçülməsi sisteminin əsas məqsədi nədir? 1) İşçilərin əmək haqqını artırmaq 2) İşçilərin motivasiyasını artırmaq 3) İşçiləri işini artırmaq 4) İşçilərin məhsuldarlığını artırmaq 5) Müəssisənin qarşısına qoyduğu məqsədə çatmasına nail olmaq 6) İşçilərin sayını artırmaq

- 2,4,6

√ 2,4,5
- 1,3,6
- 1,3,4
- 1,3,5

**676.** Zamana əsasına görə əmək haqqının hesablanması düsturu aşağıdakılardan hansı ola bilər?

- Saatbaşına düşən iş × saatbaşına düşən əmək haqqı
√ Çalışma saatı x saatbaşına düşən əmək haqqı
- Saatbaşına düşən əmək haqqı + saatbaşına düşən əlavə əmək haqqı
- Saatbaşına düşən iş - saatbaşına düşən əmək haqqi
- Çalışma saatı / saatbaşına düşən əmək haqqı

**677.** Əmək məsrəflərinin ölçülməsi metodları hansılardır? 1) Birbaşa ölçülmə metodu 2) Zamana görə ölçülmə metodu 3) Normal ölçülmə metodu 4) Dolayı ölçümə metodu 5) Akord əsasında ölçülmə metodu 6) Mükafat əsaslanan ölçülmə metodu

- 2,4,6
√ 2,5,6
- 1,3,6
- 3,4,6
- 1,3,5

**678.** "Dəymədağlı" şirkətində standart birbaşa əmək haqqı saatda 5 manatdır və şirkətdə məhsul vahidinin tamamlanması 2 saat çəkir. 2021-ci ilin mart ayı ərzində 5000 ədəd məhsul istehsal edərsə, şirkətin standart birbaşa əmək haqqını hesablayın.

- 55000
√ 50000
- 20000
- 30000
- 25000

**679.** Uşaq avtomobil oturacaqlarının yığılması üçün saatda birbaşa əmək haqqı 10 manatdır və şirkət hər bir avtomobil oturacağının yığılması üçün 0,5 saat sərf etməyi gözləyir. Əgər şirkət 1000 ədəd istehsal edərsə, standart birbaşa əmək haqqını hesablayın.

- 4000 manat
√ 5000 manat
- 6000 manat
- 2000manat
- 3000 manat

**680.** İstehsal fəaliyyəti üzrə əmək xərclərinə aiddir:

- Satış binasının müdirinin maaşı
√ İstehsal binasında işləyən təmizlik işçisinin maaşı
- Kadrlar şöbəsində işləyən kadrlar üzrə mütəxəssisin maaşı
- İnzibati binada işləyən menecerin maaşi
- İnzibati binada işləyən baş mühasibin maaşı

**681.** Şərti dəyişən xərclərə aiddir:

- amortizasiya, icarə haqqı
√ məhsula sərf olunan xammal, materiallar, yanacaq, enerji xərcləri, işəmuzd işləyən fəhlələrin əmək haqqı
- sabit xərclər
- işəmuzd işləyən fəhlələrin əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar
- bank kreditindən istifadə edilməsinə görə faizlər, inzibati-idarəçilik xərcləri

**682.** «Direkt-kostinq» sistemində təhlilin mühüm vəzifəsidir.

- Rentabellik astanası
√ Təşkilatın maliyyə sabitliyi ehtiyatının (təhlükəsizlik zonasının) müəyyən edilməsi

- Böhran həcminin artırılması
- Mənfəət
- Sabit xərclərin artımı

**683.** Satışdan daxil olan pul gəlirinin dəyişən xərclərdən artıq hissəsidir:

- Sabit xərclər
- √ Marjinal gəlir
- Böhran Həcmi
- Doğru cavab yoxdur
- Marjinal Xərc

**684.** Sabit xərclərin (Xsabit) ödənilməsi və mənfəətin yaranması mənbəyidir:

- Qarışıq xərclər
- √ Marjinal gəlir
- Sabit xərclər
- Məhsulun həcmi
- Mənfəət

**685.** Qarışıq xərclər ibarətdir:

- Yalnız dəyişən hissədən
- √ Dəyişən və Sabit hissədən
- Yalnız sabit hissədən
- Şərti sabit xərclərdən
- Şərti dəyişən xərclərdən

**686.** Təşkilatın zərərsiz işləməsinə məqsədyönlü təsir edilməsi üçün onun dəyişil-mə--sinə təsir edən nələri bilmək lazımdır? 1. amillər sistemi 2. təhlil metodikası 3. hesabat qaydasını 4. zərərsizlik nöqtəsini 5. asılılıq nöqtəsini

- 2,4
- √ 1,2
- 3,5
- 1,5
- 1,4

**687.** Təşkilatın maliyyə sabitliyi ehtiyatının (təhlükəsizlik zonasının) müəyyən edilməsi «direkt-kostinq» sistemində nəyin mühüm vəzifəsidir?

- ekonometrikanın
- √ təhlilin
- audit uçotunun
- rüblük hesabatların
- mühasibat uçotunun

**688.** «Direkt-kostinq» sistemində xərclərin, mənfəətin və satış həcminin qarşılıqlı əlaqəsinin təhlili aşağıdakı bir sıra idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üçün lazımi informasiya verir. Aid olmayanı seçin:

- əlavə sifarişlərin cəlb edilməsinə dair
- √ mənfəətin hesabatlarda qeyd olmasına dair
- ayrı-ayrı məmulatların istehsaldan çıxarılması və istehsal edilən nomenklaturanın optimallaşdırılması haqqında
- bazarın konyunkturası dəyişildiyi halda məmulatın qiymətinin aşağı salınması haqqında
- müstəqil istehsal və kənardan satınalmalar arasında seçim haqqında

**689.** …… (zərərsizlik nöqtəsi), təşkilatların maliyyə sa-bitliyi ehtiyatı, planlaşdırılan mənfəət məbləği onun əsasında hesablanır. Nöqtələrin yerinə hansı uyğun gəlir?

- √ rentabellik astanası
- sabit xərclər
- dəyişən xərclər

- marjinal nöqtə
- mənfəət-zərər astanası

**690.** Direkt-kostinq» sistemində əsas anlayışlardan biri hansıdır?

- məcmu gəlir
- mənfəət
- dəyişən xərclər
- √ marjinal gəlir
- sabit xərclər

**691.** Bununla əlaqədar olaraq maya dəyərinin marjinal təhlili yalnız aşağıdakı şərtlərə riayət ediləndə (verilmiş relevant diapazonunda) mötəbər nəticələr verir: 1. istehsalın və satışın həcmi bərabər olanda 2. bütün xərclər dəyişən və sabit xərclərə bölünəndə 3. hesabatlar ərzində hesablandıqda 4. material ehtiyatlarının və məhsulun qiymətləri dəyişməz qaldıqda 5. istehsalın həcmi marjinal xərclərə bölünəndə

- 1,3,4
- 1,3,5
- 1,2,5
- √ 1,2,4
- 2,4,5

**692.** Zərərsiz işləmək dedikdə nə başa düşülür ?

- istehsalın həcminin dəyişilməsindən asılı olaraq dəyişən xərclər
- √ alınması zəruri olan mədaxillə, yaxud xərclərin tam ötürülməsini (ödənilməsini) təmin etmək üçün satılması lazım olan məhsulun natural vahidlərdə miqdarı (qböh) ilə ifadə edilə bilər
- alınması zəruri olan məxariclə, yaxud xərclərin tam ötürülməsini (ödənilməsini) təmin etmək üçün satılması lazım olan məhsulun natural vahidlərdə miqdarı (qböh) ilə ifadə edilə bilər
- dəyişən və sabit hissələrdən ibarət olan iş
- istehsalın həcminin dəyişilməsindən asılı olmayaraq dəyişən xərclər

**693.** Şərti dəyişən xərclərə aid olan xərcləri seçin .
1)materiallar, 2)işəmuzd işləyən fəhlələrin əmək haqqı, 3)bank kreditindən istifadə edilməsinə görə faizlə, 4)inzibati-idarəçilik xərcləri, 5) sosial ehtiyaclara ayırmalar, 6) icarə haqqı

- 1,3,5
- 2,4,6
- 4,5,6
- √ 1,2,5
- 3,4,6

**694.** Şərti sabit xərclər nəyə deyilir ?

- √ məhsulun istehsalı və satışı həcmindən bilavasitə asılı olmayan xərclər
- istifadə edilməmiş imkanlar üzrə xərclərdir
- bir əlavə məhsulun istehsalı ilə əlaqədar yaranan xərclər
- istehsalın həcminin dəyişilməsindən asılı olaraq dəyişən xərclər
- dəyişən və sabit hissələrdən ibarət olan xərclər

**695.** Məhsulun istehsal maya dəyəri və onun satış xərclərinin cəmindən ibarətdir.

- Istehsal maya dəyəri
- Ümumitəsərrüfat maya dəyərini
- √ Tam maya dəyəri
- Əməliyyat maya dəyəri
- Sex maya dəyəri

**696.** şərti-dəyişən və daimi (qeyri-müstəqim) xərclər hansı hesabda uçota alınır,

- «Hazır məhsul»
- «Uzun müddətli zəmanət öhdəlikləri»

- Gələcək hesabat dövrlərin xərcləri»
- √ «İnzibati xərcləri»
- «Əməyin ödənişi üzrə işçi heyəti ilə hesablaşmalar»,

**697.** Əgər istehsalın həcmi azalırsa, onda məcmu dəyişən xərclər necə dəyişir ?

- 2 dəfə artır
- 3 dəfə artır
- √ Azalır
- Dəyişmir
- Artır

**698.** İstehsalın həcmi artdıqca məcmu dəyişən xərclər necə dəyişir?

- 2 dəfə artır
- 3 dəfə artır
- √ Artır
- Dəyişmir
- Azalır

**699.** Şərti dəyişən xərclərə aid olan xərcləri seçin 1)məhsula sərf olunan xammal , 2) amortizasiya, 3)materiallar, 4) yanacaq, 5) icarə haqqı, 6) enerji xərcləri

- 1,2,4,6
- 3,4,5,6
- 2,4,5
- 2,5
- √ 1,3,4,6

**700.** Şərti dəyişən xərclər nəyə deyilir ?

- bir əlavə məhsulun istehsalı ilə əlaqədar yaranan xərclər
- məhsulun istehsalı və satışı həcmindən bilavasitə asılı olmayan xərclər
- dəyişən və sabit hissələrdən ibarət olan xərclər
- √ istehsalın həcminin dəyişilməsindən asılı olaraq dəyişən xərclər
- istifadə edilməmiş imkanlar üzrə xərclərdir